بسم الله الرحمن الرحیم

مجموعه قوانین افغانستان

۱

د افغانستان اساسی قانون

قانون اساسی افغانستان

جریدهٔ رسمی شماره ۸۱۸

مؤرخ ۸ دلو ۱۳۸۲ هـ ش

Download from: aghalibrary.com

مجموعه قوانین افغانستان - ۱

نام: قانون اساسی افغانستان

ناشر: وزارت عدلیه جمهوری اسلامی افغانستان

تهیه و ترتیب: ریاست نشرات

مدیرپروژه: حیدر محقق رئیس نشرات

تدارکات و اداری: سید محمد هاشمی رئیس امور مالی و اداری و احمد خالد عزیزی معاون واحد پروژۀ بانک جهانی در وزارت عدلیه

صفحه‌آرا: امان الله صداقت(غیبی)، جواد سامی و عباس رسولی

مصححین: نورعلم خان، حلیم سروش، محمد رفیع عمری، احسان الله نیکزاد

مشاورین: اسماعیل حکیمی، یماء قاسمیار

تاریخ نشر: ۱۳۸۸

تیراژ: ۵۰۰۰

چاپ: اول

قیمت: ۱۸۰ افغانی

مطبعه: مطبعه صنعتی احمد- کابل

تلفن نشرات: ۰۷۰۰۰۸۸۱۲۸

ویب سایت: www.moj.gov.af

کلیه حقوق چاپ برای وزارت عدلیه محفوظ است.

Download from: aghalibrary.com

فهرست (پشتو)

ناشر سریزه ۷

سریزه : ۱۰

لومړی فصل: دولت ۱۲

دوه یم فصل: داتباعو اساسي حقوق او وجایب ۱۷

دریم فصل: جمهور رئیس ۲۹

څلورم فصل: حکومت ۳۶

پنځم فصل: ملي شوري ۳۹

شپږم فصل: لویه جرگه ۵۰

اووم فصل: قضاء ۵۲

اتم فصل: اداره ۵۸

نهم فصل: اضطراري حالت ۶۰

لسم فصل: تعدیل ۶۲

یوولسم فصل: متفرقه حکمونه ۶۳

دولسم فصل: انتقالی حکمونه ۶۵

Download from: aghalibrary.com

فهرست (دری)

مقدمه ۷۲

فصل اول: دولت ۷۴

فصل دوم: حقوق اساسی و وجایب اتباع ۷۹

فصل سوم: رئیس جمهور ۹۰

فصل چهارم: حکومت ۹۷

فصل پنجم: شورای ملی ۱۰۱

فصل ششم: لویه جرگه ۱۱۲

فصل هفتم: قضاء ۱۱۳

فصل هشتم: اداره ۱۲۰

فصل نهم: حالت اضطرار ۱۲۲

فصل دهم: تعدیل ۱۲۴

فصل یاز دهم: احکام متفرقه ۱۲۵

فصل دوازدهم: احکام انتقالی ۱۲۶

Download from: aghalibrary.com

مقدمهٔ ناشر

براساس اصل تفکیک قوا، قانون محور اصلی پیدایش قوای سه گانه و تقسیم وظایف و صلاحیتها و تنظیم روابط فیمابین آنها می باشد زیرا قوهٔ مقننه به وضع و تصویب قانون می پردازد و قضائیه آن را تفسیر و مجریه آن را اجرا می نماید. از سوی دیگر قانون مبنای تعیین و تبیین حقوق، وجایب و آزادی های عمومی مردم و عامل مهم تأمین نظم، امنیت، عدالت و انصاف و جلوگیری از تجاوز، اجحاف و فساد است. قانون گام اول برای ایجاد هر نوع تغییر و تحول مثبت و بنیادین و اصلاحات سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در جامعه می باشد.

اما بدون شک نشر قانون و آگاهی نهادهای دولتی و غیر دولتی و عامهٔ مردم از احکام آن، نقش اساسی و مؤثر در درک و فهم عمیق تر و تطبیق بهتر و کامل تر آن دارد. کشور ما با این که در عرصهٔ قانونگذاری، سابقهٔ ممتد و طولانی داشته و در سال های اخیر موفقیت های بیشتر و پیشرفت های چشمگیرتری نیز کسب نموده است اما متأسفانه دربارهٔ تنظیم و دسته بندی، چاپ و نشر، شرح و تفسیر، آموزش های تخصصی و آگاهی های عمومی در مورد قوانین، هنوز هم با چالشها و خلأهای زیادی مواجه هستیم.

وزارت عدلیه در کنار سایر فعالیت های خود در مورد قوانین، رسالت خود می داند که در عرصهٔ تنظیم قوانین نافذه و چاپ و نشر آنها از هیچ کوششی دریغ نورزیده و هر نوع اقدام لازم و مقتضی را به عمل آورد و به امید رسیدن به این مأمول، اکنون سلسلهٔ جدیدی را بنام "مجموعه قوانین افغانستان" با شیوهٔ تنظیم موضوعی در ساحات مدنی، جزائی، اجراآت عدلی و قضائی، تجارتی، مالی و گمرکی، بانکی، علمی و فرهنگی، صحت و محیط زیست، کار و خدمات ملکی، معادن و منابع طبیعی و... در اختیار نهادهای دولتی، مراکز آکادمیک، قضات، حقوقدانان، اساتید، پژوهشگران، نویسندگان و عامهٔ مردم قرار می دهد.

من وظیفهٔ خود می دانم که از همکاران عزیز و پرتلاش خود در ریاستهای تقنین، نشرات و امور مالی و اداری و همهٔ کسانی که در انجام و فرجام این پروژه سهم داشته اند، صمیمانه ابراز سپاس و امتنان نمایم.

قانونپوه سرور دانش

وزیر عدلیه

سال ۱۳۸۸

Download from: aghalibrary.com

بسم الله الرحمن الرحیم

د افغانستان

د اساسي قانون د توشېح په باب د افغانستان

د انتقالي اسلامي دولت د رئيس فرمان

ګڼه: (١٠٣)

نېټه : ١٣٨٢/١١/٦

د لوی خدای په نامه او د افغانستان د نجيبو خلکو د نيکمرغۍ په هيله، نوی اساسي قانون چې د ١٣٨٢ هجري لمريز کـــال د ليندۍ له ٢٢ څخه د مرغومې تر ١٤ نېټې پورې په کابل ښار کې د جوړې شوې لويې جرګې لخوا په ١٢ فصلونو ١٦٢ مادو کې د رأيو په اتفاق تصويب شو، توشېح او انفاذيې اعلاموم.
د متعال خدای له دربار څخه هيله کوم تر څو دغه اساسي قانون د اسلام د مبين دين د حکمونو په رعايت سره دملي يووالي د ټينګښت ، د دموکراسۍ د هدفونو د تحقق د مدني ټولنې د جوړولو، د ټولـــيزې اقتصادي، اجتماعي، سياسي او فرهنګي سوکـــالي، د دولت او دهېواد د خلکو د لارې ډيوه شي، سوله، برابري او ورورولي د افغانستان د ملت ترمنځ تأمين کړي.

و من الله توفيق

حامد کرزی

د افغانستان د انتقالي اسلامي دولت رئيس

٦/ سلواغه/ ١٣٨٢ هجري شمسي

د کابل ښار

Download from: aghalibrary.com

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين و الصلوة و السلام على سيد الانبياء و المرسلين محمد ﷺ و على آله و اصحابه اجمعين.

سریزه

موږ د افغانستان خلکو :

■ د لوی خدای جل جلاله پرسپېڅلي ذات په ټینګ ایمان، د حق تعالی په مشیت پر توکل او د اسلام په سپېڅلي دین پر اعتقاد؛

■ د تیرو بې عدالتیو او ناخوالو په درک او زموږ پر هېواد راغلیو بې شمیره مصیبتونو ته په پاملرنه؛

■ د افغانستان د ټولو خلکو د سربښندنو، تاریخي مبارزو، جهاد او بر حق مقاومت د ستایلو او دوطن د آزادۍ د لارې د شهیدانو لوړ مقام ته په ارزښت ورکولو؛

■ په دې درک سره چې واحد او یو موټی افغانستان ددې خاورې په ټولو قومونو او خلکوپورې اړه لري؛

■ د ملګرو ملتو د منشور په رعایت او د بشر دحقوقو نړیوالې اعلامیې ته په درناوي؛

■ د ملي وحدت د ټینګښت او د هېواد داستقلال، ملي حاکمیت او ځمکنۍ بشپړتیا د ساتنې په منظور؛

■ د خلکو پر اراده او د موکراسۍ ولاړ نظام د تأسیس لپاره؛

Download from: aghalibrary.com

■ له ظلم، استبداد، تبعیض او تاوتریخوالي پاکې، پرقانونیت، اجتماعي عدالت، د انساني حقوقو او کرامت پر خوندي تا به ولاړي مدني ټولنې د جوړولو او دخلکو د اساسي حقوقو او آزادیو د تأمین په منظور؛

■ د هېواد د سیاسي، اجتماعي، اقتصادي او دفاعي بنسټونو د پیاوړي کولو لپاره؛

■ ددې خاورې ټولو او سیدونکیو ته د یو هوسا ژوندانه او د ژوند د سالم چاپیریال د تأمین په منظور؛

■ او بالاخره په نړیواله کورنۍ کې د افغانستان لپاره د وړ ځای د تثبیت په منظور؛

د هېواد تاریخي، فرهنګي او ټولنیزو واقعیتونو او د زمان له غوښتنو سره سم مو دغه اساسي قانون د خپلو استازیو له لارې د یو زرو درې سوه دوه اتیایم لمریز هجري کـــال د مرغومي د میاشتې په څوارلسمه نېټه د کابل په ښار کې تصویب کړ.

لومړی فصل
دولت

لومړۍ ماده
افغانستان ، خپلواک، واحد، او نه بيليدونکی اسلامي جمهوري دولت دی.

دوه یمه ماده
د افغانستان د اسلامي جمهوري دولت دين، د اسلام سپېڅلی دين دی.
د نورو اديانو پيروان د خپل دين په پيروۍ او د خپلو ديني مراسمو په اجراء کې د قانون د حکمونو په حدودوکې آزاد دي.

دریيمه ماده
په افغانستان کې هيڅ قانون نشي کولای چې د اسلام دسپېڅلي دين د معتقداتو او احکامو مخالف وي.

څلورمه ماده
په افغانستان کې ملي حاکميت په ملت پورې اړه لري چې په مستقيم ډول يې په خپله يايې د خپلو استازيو له لارې عملي کوي.
د افغانستان ملت عبارت دی له هغو ټولو افرادو څخه چې د افغانستان تابعيت ولري.
د افغانستان ملت له پښتون، تاجک، هزاره، ازبک، ترکمن، بلوچ، پشه يي، نورستاني، ايماق، عرب، قرغيز، قزلباش، ګوجر، براهوي او نورو قومونو څخه جوړ دی.
د افغان کلمه د افغانستان د ملت پر هر فرد اطلاق کيږي.

د ملت هېڅ یو فرد د افغانستان له تابعیت څخه نه محرومېږي.
په تابعیت او پناه ورکولو پورې مربوطې چارې د قانون له لیارې تنظیمېږي.

پنځمه ماده

ددې اساسي قانون او نورو قوانینو د حکمونو تطبیق، له استقلال، ملي واکمنۍ او ځمکني بشپړتیا څخه دفاع او د هېواد د امنیت او دفاعي قابلیت تأمین، د دولت له اساسي وظایفو څخه دي.

شپږمه ماده

دولت ، د انساني کرامت په ساتلو، بشري حقوقو د ملاتړ، د دموکراسۍ د تحقق، ملي وحدت د تأمین، د ټولو قومونو او قبایلو ترمنځ د برابرۍ او د هېواد په ټولو سیموکې د متوازنې پراختیا او ټولنیز عدالت، پر بنسټ دیوې هوسا او پرمختللې ټولنې په جوړولو مکلف دی.

اوومه ماده

دولت د ملګرو ملتونو د منشور، د بین الدول معاهدو، د نړیوالو میثاقونو چې افغانستان له هغو سره تړاو لري او د بشري حقوقو د نړیوالې اعلامیې رعایت کوي.
دولت د هر راز تروریستي اعمالو، د مخدره موادو د کرلو او قاچاق او د مسکراتو د تولید او استعمال مخنیوی کوي.

اتمه ماده

دولت د هېواد خارجي سیاست دخپلواکۍ، ملي ګټو او ځمکنۍ بشپړتیا په ساتلو، نه مداخلې ښه ګاونډیتوب، متقابل احترام او د حقوقو د برابرۍ پر بنسټ تنظیموي.

نهمه ماده

کانونه او نورې تر ځمکې لاندې زیرمې او لرغونې آثار د دولت ملکیت دي.

د دولت د ملکیتونو ساتنه او اداره او له طبیعي زیرمو او نورو عامه ملکیتونو څخه د سمي استفادې ډول د قانون له لیارې تنظیمېږي.

لسمه ماده

دولت، خصوصي پانګې اچونې او خصوصي تشبثات د بازار د اقتصاد د نظام پربنسټ دقانون له حکمونو سره سم هڅوي، ملاتړېې کوي او مصئونیت یې تضمینوي.

یوولسمه ماده

په کورنۍ او بهرنۍ سوداګرۍ پورې تړلې چارې، د هېواد له اقتصادي غوښتنو او دخلکو له ګټو سره سمې د قانون له لیارې تنظیمېږي.

دوولسمه ماده

د افغانستان بانک، د دولت مرکزي او مستقل بانک دی.

د پیسو نشرول، د هېواد د پولي سیاست طرح او تطبیق، د قانون له حکمونو سره سم د مرکزي بانک صلاحیت دی.

مرکزي بانک د پیسو د چاپ په برخه کې د ولسي جرګې له اقتصادي کمېسیون سره مشوره کوي.

ددې بانک تشکیل او د کار ډول د قانون له لیارې تنظیمېږي.

دیارلسمه ماده

دولت د صنایعو د پراختیا، د تولید د ودې او د خلکو د ژوند د سطحې د لوړتیا او د کسبګرو د فـــعالیتونو د ملاتړ لپاره اغیزمن پروګرامونه طرح او تطبیقوي.

څوار لسمه ماده

دولت د کرنې او مالدارۍ د پراختیا، د بزګرانو او مالدارانو د اقتصادي، ټولنیزو او د ژوند د شرایطو د ښه کولو او د کوچیانو د میشتولو او د دوی د ژوند د سمون لپاره د دولت د مالي توان په حدودوکې اغېزمن پروګرامونه طرح او تطبیقوي.

دولت مستحقو اتباعو ته د استوګنځای د برابرولو په منظور او دعامه ملکیتونو د وېش لپاره، د قانون له حکمونو سره سم او د مالي امکاناتو په حدودو کې لازم تدبیرونه نیسي.

پنځلسمه ماده

دولت مکلف دی چې د ځنګلونو او د چاپیریـــال د خوندي کولواو ښه والي لپاره لازم تدبیرونه ونیسي.

شپاړسمه ماده

د پښتو، دري، ازبکي، ترکمني، بلوڅي، پشه يي، نورستاني، پاميري او په هېواد کې د نورو مروجو ژبو له جملې څخه پښتو او دري د دولت رسمي ژبې دي.

په هغو سیمو کې چې د خلکو اکثریت له ازبکي، ترکمني، بلوڅي، پشه يي، نورستاني او یا پاميري ژبو څخه پر یوې خبرې کوي له پښتو او

دري سربېره هغه ژبه درېيمه رسمي ژبه ده، د تطبيق ډول يې د قانون له لیارې تنظیمېږي.
دولت د افغانستان د ټولو ژبو د پیاوړتیا او پراختیا لپاره اغیزمن پروګرامونه طرح او تطبیقوي.
په هېواد کې د مطبوعاتو، راډیو او تلویزیون خپرونې د هېواد پر ټولو مروجو ژبو آزادې دي.
په هېواد کې موجود ملي، علمي او اداري مصطلحات ساتل کیږي.

اووه لسمه ماده

دولت په بیلابیلو سطحو کې د معارف د ودې او د دیني زده کړو د پراختیا، د جوماتونو، مدرسو او دیني مرکزونو د وضعې د ښه والي او تنظیم لپاره لازم تدبیرونه نیسي.

اتلسمه ماده

د هېواد د تقویم مبداء د پیغمبر اکرم ﷺ پر هجرت ولاړ دی.
د دولتي ادارو د کار بنسټ هجري لمریز کـــال دی.
د جمعې ورځې، د اسد ۲۸ او د ثور ۸ عمومي رخصتۍ دي، نورې رخصتۍ د قانون له لیارې تنظیمېږي.

نولسمه ماده

د افغانستان بیرغ له: دریو تور، سور او زرغون رنګه ټوټو څخه جوړ دی. درې واړه ټوټې په مساوي ډول له کیڼ نه ښي لور ته په عمودي ډول سره پرتې وي او د هر رنګ سور د هغه د اوږدو نیمايي دی چې په منځ کې يې د افغانستان ملي نښان ځای پرځای شوی دی.

دافغانستان د دولت ملي نښان له سپين رنګي محراب او منبر څخه جوړ دی چې په دوو څنډو کې يې دوه بيرغونه او د منځ په برنۍ برخه کې يې د لا اله الا الله محمد رسول الله مبارکه کلمه او الله اکبر او د راختونکي لمر وړانګې او په لاندنۍ برخه کې يې د ۱۲۹۸ هجري شمسي تاريخ او د افغانستان کلمه راغلې چې له دوو خواوو دغنمو وږي پرې راګرځول شوي دي.

له بيرغ او ملي نښان څخه د استفادې څرنګوالی د قانون له لیارې تنظيمېږي.

شلمه ماده

د افغانستان ملي سرود په پښتو ژبه دی، الله اکبر او دافغانستان د قومونو نومونه به پکې راځي.

يوويشتمه ماده

د افغانستان پايتخت د کابل ښار دی.

دوه يم فصل

داتباعو اساسي حقوق او وجايب

دوه ويشتمه ماده

د افغانستان د اتباعو ترمنځ هر راز تبعيض او امتياز منع دی.

دافغانستان اتباع ښځې او نارينه د قانون په وړاندې مساوي حقوق او وجايب لري.

در ویشتمه ماده

ژوند د خدای ﷻ بخښنه او دانسان طبیعي حق دی، هیڅوک له قانوني مجوزه پرته له دې حقه بې برخې کېدای نشي.

څلیریشتمه ماده

آزادي د انسان طبیعي حق دی. دا حق د نورو له آزادۍ او له عامه مصالحو پرته چې د قانون له لیارې تنظیمېږي حدودنه لري.
د انسان آزادي او کرامت له تېري خوندي دی.
دولت د انسان د آزادۍ او کرامت په ساتنه او درناوي مکلف دی.

پنځه ویشتمه ماده

د ذمې برائت اصلي حالت دی.
ترهغې چې د باصلاحیته محکمې په قطعي حکم متهم محکوم علیه ثابت نه شي، بې ګناه ګڼل کېږي.

شپږ ویشتمه ماده

جرم یو شخصي عمل دی.
د متهم تعقیبول، نیول یا توقیفول او پر هغه باندې د جزاء تطبیق بل هیچاته سرایت نه کوي.

اووه ویشتمه ماده

هیڅ یو عمل جرم نه ګڼل کېږي خو دهغه قانون له مخې چې د جرم تر ارتکاب د مخه نافذ شوی وي.
هیڅوک د قانون له حکمونه پرته تعقیبېدای، نیول کیدای او یا توقیفېدای نه شي.

هیچاته سزا نشي ورکول کېدای مګر، د با صلاحیته محکمې په حکم او د هغه قانون له احکامو سره سم چې د اتهام وړ فعل تر ارتکابه مخکې نافذ شوی وي.

اته ویشتمه ماده

د افغانستان هیڅ یو تبعه په جرم باندې د متهم کېدو له امله، بهرني دولت ته نه سپارل کېږي، مګر د ورته معاملې او د هغو بین الدول تړونونو له مخې چې افغانستان ورسره تړاو لري.

هیڅ افغان د تابعیت په سلبېدو او په افغانستان کې دننه یا بهر په شړل کېدو نه محکومېږي.

نهه ویشتمه ماده

د انسان تعذیب منع دی.

هیڅوک نه شي کولای چې له بل شخص څخه حتی د حقایقو د ترلاسه کولو لپاره که څه هم تر تعقیب، نیونې یا توقیف لاندې وي او یا په جزاء محکوم وي، د هغه د تعذیب لپاره اقدام وکړي یا یې د تعذیب امر ورکړي.

د انساني کرامت مخالفې جزا ټاکل منع دي.

دېرشمه ماده

له متهم یا بل شخص څخه په زور تر لاسه شوې څرګندونې، اقرار یا شهادت اعتبار نه لري.

په جرم اقرار د متهم هغه اعتراف ته وایي چې په بشپړه خوښه او د عقلي روغتیا په حالت کې یې د با صلاحیته محکمې په وړاندې کړی وي.

یودېرشمه ماده

هر څوک کولای شي چې له نیول کېدو سره سم له ځانه د اتهام دلرې کولو او یا د حق د ثابتولو لپاره مدافع وکیل و ټاکي.
متهم حق لري چې له نیولو سره سم له منسوب اتهامه ځان خبر کړي او د هغې مودې دننه چې قانون يې ټاکي، محکمه کې حاضر شي.
دولت په جنایي پېښو کې د بېوزلي متهم لپاره مدافع وکیل ټاکي.
د متهم او د هغه د وکیل تر منځ مکـــالمات، مراسلات او مخابرات له هر ډول تعرض څخه خوندي دي.
د مدافع وکیلانو وظایف او واکونه د قانون له لیارې تنظیمېږي.

دو دېرشمه ماده

پور د پوروړي د آزادۍ د سلبیدو یا محدودېدو سبب کیدای نشي.
د پور د بیرته اخیستلو لارې چارې او وسایل د قانون له لیارې تنظیمېږي.

دري دېر شمه ماده

د افغانستان اتباع د انتخابولو او د انتخابېدلو حق لري.
له دې حق څخه د ګټې اخیستو شرایط اولارې د قانون له لیارې تنظیمېږي.

څلور دېرشمه ماده

د بیان آزادي له تیري څخه خوندي ده.
هر افغان حق لري چې خپل فکر د وینا، لیکنې، انځور او یا نورو وسیلو له لارې، په دې اساسي قانون کې د راغلو حکمونو په رعایت، څرګند کړي.

هر افغان حق لري د قانون له حکمونو سره سم مطالب، بې له دې چې هغه مخکې له مخکې دولتي مقامونو ته وښيي، خپاره او نشر کړي.
د مطبعو، راډيو او تلويزيون، د مطبوعاتو دخپرولو او د جمعي ارتباط په نورو وسايلو پورې مربوط حکمونه د قانون له ليارې تنظيمېږي.

پنځه دېرشمه ماده

د افغانستان اتباع حق لري چې د خپلو مادي او يا معنوي غوښتنو د تأمين لپاره، د قانون له حکمونو سره سم، ټولنې جوړې کړي.
د افغانستان اتباع حق لري د قانون له حکمونو سره سم، سياسي ګوندونه جوړ کړې، په دې شرط چې:
۱– د ګوند مرامنامه او اساسنامه د اسلام د سپېڅلي دين د احکامو او په دي اساسي قانون کې د راغلو نصوصو او ارزښتونو مخالف نه وي؛
۲– د ګوند تشکيلات او مالي منابع څرګند وي؛
۳– نظامي او نظامي ډوله تشکيلات او هدفونه ونه لري؛
۴– له بهرنيو سياسي ګوندونو يا نورو بهرنيو منابعو سره تړلي نه وي؛
د قوم، سيمې، ژبې او فقهي مذهب پر بنسټ د ګوند جوړول او فــعاليت کول، جواز نه لري.
هغه جمعيت او ګوند چې د قانون له حکمونو سره سم جوړېږې د قانوني موجباتو او باصلاحيتې محکمې له حکمه پرته نه منحل کېږي.

شپږ دېرشمه ماده

د افغانستان اتباع حق لري چې د روا او سوله ييزو غوښتنو د تأمين لپاره له قانون سره سم بې وسلې غونډې او مظاهرې وکړي.

اوه دېرشمه ماده

د اشخاصو د مخابرې او ليکونو آزادي او محرميت که په ليکلي ډول وي يا د تيليفون او تلګراف يا نورو وسيلو له لارې، له تېری څخه خوندي دي.

دولت د اشخاصو د مخابرو او ليکونو د پلټنې حق نه لري، مګر د قانون له حکمونو سره سم.

اته دېرشمه ماده

د شخص استوګنځی له تېري څخه خوندي دي. هېڅوک د دولت په ګډون نشي کولای د استوګن له اجازې يا د واکمنې محکمې له قراره پرته او بې له هغو حالاتو او لارو چې په قانون کې ښوول شوي، د چا کور ته ورننوزي يا يې وپلټي.

د څرګند جرم په مورد کې مسئول مامور کولای شي د محکمې له مخکينۍ اجازې پرته د شخص کورته ورننوزي يا هغه وپلټي. نوموړي مامور مکلف دی کور ته له ننوتو يا پلټنې وروسته، په هغه موده کې چې قانون يې ټاکي د محکمې قرار ترلاسه کړي.

نهه دېرشمه ماده

هر افغان حق لري د هېواد هر ګوټ ته سفر وکړي او استوګن شي خو له هغو سيمو پرته چې قانون منع کړې وي.

هر افغان حق لري د قانون له حکمونو سره سم له افغانستان څخه بهر سفر وکړي او بيرته راستون شي.

دولت له هېواد څخه بهر د افغانستان د اتباعو د حقوقو ساتنه کوي.

څلوېښتمه ماده

ملکيت له تيري څخه خوندي دی.

هېڅوک د ملکيت د ترلاسه کولو او په هغه کې له تصرف کولو څخه نه منع کېږي، مګر د قانون د احکامو په حدودوکې .

د هيچا ملکيت د قانون د حکم او د باصلاحيته محکمې له پرېکړې پرته نه مصادره کېږي.

د شخص د ملکيت استملاک يوازې د عامه ګټو د تأمين په مقصد، د مخکيني او عادلانه بدل په ورکولو، د قانون له مخې مجاز دی.

د شخص د شتمنۍ پلټنه او اعلان يوازې د قانون په حکم کېداي شي.

يوڅلو ېښتمه ماده

بهرني اشخاص په افغانستان کې د عقاري مالونو د ملکيت حق نه لري.

د عقار اجاره د پانګې اچونې په منظور د قانون له حکمونو سره سم جواز لري. د بهرنيو ملکونو پر سياسي نمايندګيو او پر هغو بين المللي مؤسسو چې افغانستان پکې غړيتوب لري د عقاري مالونو پلورل د قانون له حکمونو سره سم جواز لري.

دو څلوېښتمه ماده

هر افغان مکلف دی د قانون له حکمونو سره سم دولت ته ماليه او محصول ورکړي.

هيڅ راز ماليه او محصول، د قانون له حکمه پرته نه وضع کېږي.

د مالېې او محصول اندازه او د ورکړې ډول يې د ټولنيز عدالت په رعايت د قانون په وسيله ښوول کېږي.

دا حکم د بهرنيو کسانو او مؤسسو په برخه کې هم تطبيقېږي.

هر ډول ورکړه شوي ماليه، محصول او عايدات، دولتي واحد حساب ته تحويلېږي.

دري څلو ښتمه ماده

زده کړه د افغانستان د ټولو اتباعو حق دی چې د ليسانس تر درجې پورې وړيا د دولت له خوا تأمينېږي.

دولت مکلف دی چې په ټول افغانستان کې د متوازن معارف د عامولو او د منځنيو اجباري زده کړو د تأمين لپاره اغېزمن پروګرام طرح او تطبيق کړي او د مورنيو ژبو د تدريس لپاره په هغو سيموکې چې پرې خبرې کېږي لاره هواره کړي.

څلور څلويښتمه ماده

دولت مکلف دی د ښځود زده کړو د پراختيا او توازن د ايجاد په منظور، دکوچيانو د زده کړو د ښه والي اوپه هېوادکې د بې سوادۍ د له منځه وړلو لپاره اغېزمن پروګرامونه طرح او تطبيق کړي .

پنځه څلويښتمه ماده

دولت داسلام دسپېڅلي دين د حکمونو او ملي فرهنګ پر بنسټ او له علمي اصولو سره سم، واحد تعليمي نصاب طرح او تطبيقوي او دښوونځيو د ديني مضمونونو نصاب په افغانستان کې د شتو اسلامي مذهبو نو پر بنسټ تدوينوي.

شپږ څلوېښتمه ماده

د لوړو، عمومي او اختصاصي زده کړو دمؤسسو جوړول او اداره کول، د دولت وظیفه ده.

دافغانستان اتباع کولای شي د دولت په اجازه د لوړو، عمومي، اختصاصي او د سواد دزده کړو مؤسسې جوړې کړي.

دولت کولای شي بهرنیو کسانو ته هم د قانون له حکمونو سره سم دلوړو، عمومي او اختصاصي زده کړو د مؤسسو د جوړولو اجازه ورکړي.

دلوړو زده کړو په دولتي مؤسسو کې دشاملېدو شرطونه او له هغو سره نورې مربوطې چارې، دقانون له لیارې تنظیمېږي.

اووه څلوېښتمه ماده

دولت دعلم ، فرهنګ، ادب او هنر دپرمختګ لپاره اغیز من پروګرامونه طرح کوي.

دولت دمؤلف، مخترع او کاشف حقوق تضمینوي او په ټولو برخو کې علمي څېړنې هڅوي اوملاتړ یې کوي او د هغو له نتیجو څخه د اغیزمنې ګټې اخیستل د قانون له حکمونو سره سم عاموي.

اته څلوېښتمه ماده

کار، د هر افغان حق دی.

دکار د ساعتونو ټاکل، او با معاشه رخصتي، د کار او کارګر حقوق او له هغو سره نورې مربوطې چارې د قانون له لیارې تنظیمېږي.

د قانون د حکمونو په حدودو کې د کار او کسب انتخاب آزاد دی.

نهه څلوېښتمه ماده

د جبري کار تحمیل منع دی.
د جګړې، آفتونو او نورو داسې حالاتو کې چې عامه ژوند او هوساینه تهدید کړي فــعاله برخه اخیستنه د هر افغان ملي وجیبه ده.
پر ماشومانو د کار تحمیل جواز نه لري.

پنځوسمه ماده

دولت مکلف دی چې د یوې سالمي ادارې او د هېواد په اداري سیستم کې د سمون د رامنځته کیدو لپاره، لازم تدبیرونه ونیسي.
اداره خپل اجراآت په بشپړه بې طرفۍ او د قانون له حکمونو سره سم عملي کوي.
د افغانستان اتباع حق لري د قانون د حکمونو په حدودو کې له دولتی ادارو څخه اطلاعات ترلاسه کړي . دا حق د نورو حقوقو او عامه امنیت ته له زیان رسولو پرته، حدود نه لري.
د افغانستان اتباع د اهلیت له مخې او له هر ډول توپیر څخه پرته دقانون له حکمونو سره سم د دولت خدمت ته منل کیږي .

یوپنځوسمه ماده

هر څوک چې له ادارې څخه بې موجبه زیانمن شي د تاوان اخیستلو مستحق دی او کولای شي د تاوان د ترلاسه کولو لپاره په محکمه کې دعوا اقامه کړي.
له هغوحالاتو پرته چې قانون ښوولي، دولت نشي کولای د با صلاحیته محکمې له حکمه پرته د خپلو حقوقو د ترلاسه کولو لپاره اقدام وکړي.

دو پنځوسمه ماده

دولت د افغانستان د ټولو اتباعو لپاره د ناروغيو د مخنيوي او د وړيا علاج وسيلې او روغتيايي آسانتياوي د قانون له حکمونو سره سم تأمينوي.

دولت له قانون سره سم د خصوصي طبي خدمتونو او روغتيايي مرکزونو جوړول او پراختيا هڅوي او ملاتړ يې کوي.

دولت د سالمې بدني روزنې د پياوړتيا او د ملي او سيمه ييزو ورزشونو د پراختيا لپاره لازم تدبيرونه نيسي.

دري پنځوسمه ماده

دولت د شهيدانو او مفقودينو له پاتې کسانو، د معلولينو او معيوبينو د بيا ځواکمنۍ او په ټولنه کې د هغوی د فعالې ونډې اخيستنې په خاطر د مالي مرستو او روغتيايي خدمتونو د تنظيم لپاره د قانون له حکمونو سره سم لازم تدبيرونه نيسي.

دولت د متقاعدينو حقوق تضمينوي او له زړو کسانو، بې سر پرسته ښځو، معيوبينو او معلولينو او بې وسه يتيمانو سره د قانون له حکمونو سره سم لازمي مرستې کوي.

څلور پنځوسمه ماده

کورنۍ د ټولنې اساسي رکن دی او د دولت تر پاملرنې لاندې ده.

دولت د کورنۍ او په ځانګړې توګه د مور او ماشوم د جسمي او روحي روغتيا د تأمين، د ماشومانو د روزنې او د اسلام د سپيڅلي دين له احکامو سره د مغايرو رسومو د له منځه وړو لپاره لازم تدبيرونه نيسي.

پنځه پنځوسمه ماده

له هېواد څخه دفاع د افغانستان د ټولو اتباعو وجیبه ده.

د عسکري مکلفیت د دورې د تېرولو شرطونه دقانون له لیارې تنظیمېږي.

شپږ پنځوسمه ماده

د اساسي قانون د حکمونو پیروي، د قوانینو اطاعت او دعامه نظم او امنیت رعایت دافغانستان د ټولو خلکو وجیبه ده.

د قانون له حکمونو څخه بې خبري عذر نه ګڼل کېږي.

اووه پنځوسمه ماده

دولت په افغانستان کې د خارجي اتباعو حقوق او آزادۍ له قانون سره سم تضمینوي. دا کسان د بین المللي حقوقو د قواعدو په حدودوکې د افغانستان د دولت د قوانینو په رعایت مکلف دي.

اته پنځوسمه ماده

دولت په افغانستان کې د بشر د حقوقو د رعایت د څارنې، ښه والي او ملاتړ لپاره، د افغانستان د بشر د حقوقو خپلواک کمېسیون جوړوي.

هر څوک کولای شي د خپلو بشري حقوقو د نقض په صورت کې دې کمېسیون ته شکایت وکړي.

کمېسیون کولای شي د افرادو د بشري حقوقو د نقض موارد مربوطو قانوني څانګو ته راجع کړي او د هغوی له حقوقو څخه په دفاع کې مرسته وکړي.

ددې کمېسیون جوړښت او د کار ډول یې د قانون له لیارې تنظیمېږي.

نهه پنځوسمه ماده

هېڅوک نشي کولای په دي اساسي قانون کې له راغلو آزاديو او حقوقو څخه په ناوړه استفادې د هېواد د خپلواکی، ځمکنۍ بشپړتیا، ملي واکمنۍ او ملي وحدت پر ضد عمل وکړي.

درېیم فصل
جمهور رئیس

شپیتمه ماده

جمهور رئیس د افغانستان د اسلامي جمهوري دولت په سر کې دی چې خپل واکونه په اجرائیه، مقننه او قضائیه برخو کې ددې اساسي قانون له حکمونو سره سم عملي کوي.

جمهور رئیس دوه، لومړي او دویم مرستیالان لري.

د جمهوری ریاست کاندید د خپلو مرستیالانو نومونه د ځان له کاندیدولو سره یو ځای ملت ته اعلاموي.

د جمهور رئیس لومړی مرستیال د جمهور رئیس د غیاب، استعفأ او یا مړینې په حالاتوکې ددې اساسي قانون له مندرجو حکمونو سره سم کار کوي.

د جمهور رئیس د لومړي مرستیال په غیاب کې، دوه یم مرستیال د اساسي قانون له مندرجو احکامو سره سم عمل کوي.

یوشپیتمه ماده

جمهور رئیس د راي ورکوونکیو د آزادو، عمومي، پټو او مستقیمو رایو له لارې په سلوکې تر پنځوسو زیاتو رایو په ترلاسه کولو انتخابېږي.

د جمهور رئيس وظيفه تر انتخاباتو وروسته د پنځم کـال د غبرګولي په لومړۍ نېټه پاي ته رسېږي.

د جمهور رئيس د کار تر پای ته رسېدو د مخه د نوي جمهور رئيس د ټاکلو لپاره انتخابات، له دېرشو ترشپيتو ورځو پورې، موده کې کېږي.

که چېرې په لومړي پړاو کې له کانديدانو څخه يو هم ونه کړای شي چې په سلوکې تر پنځوسو زياتې رايې ترلاسه کړي، انتخابات د دوهم ځل لپاره د انتخاباتو د نتايجو د نېټي تر اعلان وروسته د دوو اوونيو په اوږدو کې تر سره کېږی . دا ځل يوازي هغه دوه تنه کانديدان په انتخاباتو کې برخه اخلي چې په لومړي پړاو کې يې تر ټولو زياتي رايي ترلاسه کړي وي.

د انتخاباتو په دويم پړاو کې هغه څوک چې د رايو اکثريت ترلاسه کړي، جمهور رئيس ګڼل کېږي.

که چېرې د جمهوري رياست يو کانديد د رای ګیرۍ د لومړي يا دويم پړاو په جريان او يا تر انتخاباتو وروسته او يا د انتخاباتو د نتايجو له اعلان څخه پخوا مړ شي، نوي انتخابات د قانون له حکمونو سره سم کيږي.

دوه شپيتمه ماده

څوک چې جمهوري رياست ته کانديدېږي، بايد دلاندنيو شرطونو لرونکی وي:

۱- د افغانستان تبعه، مسلمان، له افغان مور او پلار څخه زېږيدلی وي او د بـــل هېواد تابعيت ونه لري؛

۲- د کانديديدو په ورځ يې عمر تر څلوېښتو کلونو لږ نه وي؛

۳– د محکمې له خوا د بشري ضد جرمونو، او جنایت په ارتکاب او یا له مدني حقوقو څخه په محرومۍ محکوم شوی نه وي؛
هېڅ شخص نشي کولای له دوو دورو زیات د جمهور رئیس په حیث وټاکل شي.
په دې ماده کې راغلی حکم د جمهور رئیس د مرستیالانو په برخه کې هم تطبیقېږي.

دري شپیتمه ماده

جمهور رئیس د کار تر پیل د مخه، د ځانګړې کړنلارې سره سم، چې د قانون له لیارې تنظیمېږي، دا لاندې لوړه یادوي:

بسم الله الرحمن الرحیم

"د لوی خدایﷻ په نامه لوړه کوم چې د اسلام د سپېڅلي دین پیروي او ساتنه وکړم. د اساسي قانون او نورو قوانینو رعایت او د تطبیق څارنه وکړم.
د افغانستان د خپلواکۍ، ملي واکمنۍ، ځمکنۍ بشپړتیا ساتنه او د افغانستان د خلکو حقوق او ګټې خوندي کړم او د لوی خدای (ج) له دربار څخه د مرستې په غوښتلو او د ملت په ملاتړ د افغانستان د خلکو د پرمختګ او هوسایۍ په لاره کې خپلې هڅې جارې وساتم."

څلور شپیتمه ماده

جمهور رئیس لاندې واکونه او وظیفې لري:
۱– د اساسي قانون د اجرا څارل؛

۲– د ملي شوري په تصویب د هېواد د سیاست د اساسي کرښو ټاکل؛
۳– د افغانستان د وسله والو ځواکونو ستر مشرتوب؛
۴– د ملي شوري په تأیید دجګړې او متارکې اعلانول؛
۵– د ځمکنۍ بشپړتیا او د خپلواکۍ د ساتنې د دفاع په حالت کې د لازم تصمیم نیول؛
۶– د ملي شوري په تأیید له افغانستان څخه بهر ته د وسله والو ځواکونو د ټولګیو لېږل؛
۷– ددې اساسي قانون په (نهه شپېتمه) ماده کې له راغلي حالت پرته، دلويې جرګې راغوښتل؛
۸– د ملي شوري په تأیید د اضطراري حالت اعلان او دهغه پای ته رسول؛
۹– د ملي شوري او لویې جرګې د غونډو پرانیستل؛
۱۰– د جمهوري ریاست د مرستیالانو د استعفی منل؛
۱۱– د ولسي جرګې په تأیید د وزیرانو، لوی څارنوال، د مرکزي بانک، د ملي امنیت او سرې میاشتې د رئیسانو ټاکل او د هغوی عزلول او د استعفی منل؛
۱۲– د ولسي جرګې په تأیید د سترې محکمې د رئیس او غړیو ټاکل؛
۱۳– د قانون له حکمونو سره سم د قاضیانو، د وسله والو ځواکونو، پولیسو، د ملي امنیت د منصبدارانو او دلوړ رتبه مامورینو ټاکل، تقاعد ورکول، د استعفی منل او عزلول؛
۱۴– په بهرنیو هېوادونو او نړیوالو مؤسسو کې د افغانستان د سیاسي نماینده ګیو د مشرانو ټاکل؛
۱۵– په افغانستان کې د بهرنیو سیاسي نمایندهٔګانو د باورلیکونو منل؛

۱۶- د قوانینو او تقنیني فرمانونو توشېح کول؛
۱۷- د قانون له حکمونو سره سم د دولتونو ترمنځ د معاهدو د عقد لپاره د باورلیکونو ورکول؛
۱۸- د قانون له حکمونو سره سم د جزاګانو تخفیف او بخښل؛
۱۹- د قانون له حکمونو سره سم د مډالونو، نښانونو او افتخاري لقبونو ورکول؛
۲۰- د هېواد د ادارې د سمون په منظور، د قانون له مخې، د کمېسیونونو جوړول؛
۲۱- په دې اساسي قانون کې نور راغلي واکونه او وظایف؛

پنځه شپیتمه ماده

جمهور رئیس کولای شي په مهمو ملي، سیاسي، ټولنیزو او یا اقتصادي چارو کې د افغانستان د خلکو ټولپوښتنې ته مراجعه وکړي.
ټولپوښتنه باید د دې اساسي قانون د حکمونو مخالفه او د هغه د تعدیل مستلزم نه وي.

شپږ شپیتمه ماده

جمهور رئیس په دې اساسي قانون کې د راغلو واکونو د عملي کولو په برخه کې د افغانستان د خلکو لوړ مصلحتونه په پام کې نیسي.
جمهور رئیس نشي کولای چې د قانون له حکمه پرته دولتي ملکیتونه او شتمنۍ وپلوري او یا یې وبخښي.
جمهور رئیس نشي کولای د خپل کار په دوران کې له خپل مقام څخه په ژبنیو، سیمه‌ییزو، قومي، مذهبي او ګوندي ملحوظاتو ګټه واخلي.

اووه شپیتمه ماده

د جمهور رئیس د استعفی، عزل، مړینې او یا په صعب العلاجه ناروغۍ د اخته کېدلو په صورت کې چې د وظیفې د اجرا مخه نیسي د جمهور رئیس لومړی مرستیال د جمهور رئیس واکونه او وظایف په غاړه اخلي.
جمهور رئیس خپله استعفی په خپله ملي شورې ته اعلاموي.
د صعب العلاجه ناروغۍ تثبیت د هغه طبی هیئت له خوا کېږي چې ستره محکمه یې ټاکي.
په داسې حالاتو کې د نوي جمهور رئیس د ټاکلو لپاره په درې میاشتو کې دننه ددې اساسي قانون د یوشپیتمې مادي له حکم سره سم انتخابات کېږي.
د جمهور رئیس لومړی مرستیال د لنډ مهاله جمهور رئیس په توګه، د وظیفې د ترسره کولو په موده کې لاندینۍ چارې نشي ترسره کولای:
۱- د اساسي قانون تعدیل؛
۲- د وزیرانو عزل؛
۳- ټول پوښتنه؛
د جمهور رئیس مرستیالان ددې اساسي قانون له حکمونو سره سم کولای شي ځان جمهوري ریاست ته کاندید کړي.
د جمهور رئیس په غیاب کې د لومړي مرستیال وظایف د جمهور رئیس په واسطه ټاکل کېږي.

اته شپیتمه ماده

که چیرې د جمهور رئیس یو مرستـــیال استعفی وکړي او یا مړ شي د هغه پرځای بل شخص د جمهور رئیس له خوا او د ولسی جرګې په تأیید ټاکل کیږي.

د جمهور رئیس او د هغه د لومړي مرستیال د یوځایي مړینې په صورت کې په ترتیب سره دویم مرستیال، د مشرانو جرګې رئیس د ولسي جرګې رئیس او د بهرنیو چارو وزیر یو په بل پسې ددې اساسي قانون د (اووه شپېتمې) مادې له حکم سره سم د جمهور رئیس وظیفې په غاړه اخلي.

نهه شپیتمه ماده

جمهور رئیس د ملت او ولسی جرګې په وړاندې ددې مادې د احکامو مطابق مسؤل دی.

پر جمهور رئیس د بشري ضد جرمونو، ملی خیانت یا جنایت د ارتکاب تور لګول د ولسي جرګې د ټولو غړیو د درییمې برخې له خوا غوښتل کېدای شي. که چیرې داغوښتنه د ولسي جرګې د ټولو غړیو له دریو څخه د دوو برخو د رایو له خوا تأیید شي، ولسي جرګه د یوې میاشتې دننه لویه جرګه دایروي.

که لویه جرګه منسوب شوی اتهام د ټولو غړیو له دریو څخه د دوو برخو د رایو په اکثریت تصویب کړي، جمهور رئیس له وظیفې څخه ګوښه او موضوع ځانګړې محکمې ته سپارل کیږي. ځانګړې محکمه د ولسي جرګې له دریو غړیو، دسترې محکمې له دریو غړیو چې لویه جرګه یې ټاکي او د مشرانو جرګې له رئیس څخه جوړیږي. دعوي

دهغه شخص له خوا چې د لوې جرګې له خوا ټاکل کېږې، اقامه کېږي.

په دې حالت کې د دې اساسي قانون په (اووه شپیتمه) ماده کې راغلي حکمونه تطبیقېږي.

اویا یمه ماده

د جمهور رئیس تنخوا او لګښتونه د قانون له لیارې تنظیمېږي.

جمهور رئیس د خدمت د دورې تر ختمېدو وروسته د عزل له حالته پرته د خپل ژوند په پاتې موده کې د جمهوري ریاست د دورې له مالي حقوقو څخه د قانون له حکمونو سره سم، ګټه اخلي.

څلورم فصل
حکومت

یواویایمه ماده

حکومت له وزیرانو څخه جوړ دی چې د جمهور رئیس تر ریاست لاندې کار کوي. د وزیرانو شمیر او وظایف د قانون له لیارې تنظیمېږي.

دوه اویایمه ماده

څوک چې د وزیر په توګه ټاکل کیږي باید لاندیني شرطونه ولري:

۱– یوازې د افغانستان د تابعیت لرونکی وي.

که چیرې د کوم وزارت کاندید د بل هېواد تابعیت هم ولري ولسي جرګه د هغه د تأیید یا رد، صلاحیت لري؛

۲– لوړ تحصیلات، کاري تجربه او ښه شهرت ولري؛

۳– عمر يې تر پنځه دېرش کلونو لږ نه وي؛

۴– د محکمې له خوا د بشري ضد جرمونو او جنايت په ارتکاب او يا له مدني حقوقو څخه په محرومۍ محکوم شوي نه وي.

درې اويايمه ماده

کېداي شي وزيران د ملي شوري له غړيو او يا له هغو د باندې و ټاکل شي.

کله چې د ملي شوري غړی د وزير په توګه وټاکل شي، په شوري کې خپل غړيتوب له لاسه ورکوي او د هغه پرځاي بل شخص د قانون له حکم سره سم ټاکل کيږي.

څلور اويايمه ماده

وزيران د وظيفې له پيله مخکي د جمهور رئيس په وړاندې، لاندينۍ لوړه کوي:

بسم الله الرحمن الرحيم

"د لوی خدایﷻ په نامه لوړه کوم چې د اسلام د سپېڅلي دين د حکمونو حمايت، داساسي قانون او د افغانستان د نورو قوانينو رعايت، د اتباعو د حقوقو حفاظت د افغانستان د خپلواکي، ځمکنۍ بشپړتيا او د خلکو د ملي وحدت ساتنه وکړم او په خپلو ټولو اعمالو کې خدایﷻ حاضر ګڼم او خپلې راسپارل شوې وظيفې په رښتينولۍ سرته رسوم."

پنځه اويايمه ماده

حکومت لاندينۍ وظيفې لري:

۱- ددې اساسي قانون او نورو قوانينو د احکامو او دمحکمو د قطعي پريکړو عملي کول؛
۲- د خپلواکۍ ساتل، له ځمکنۍ بشپړتيا څخه دفاع او په نړيواله ټولنه کې د افغانستان د حيثيت او ګټو ساتل؛
۳- د عامه نظم او امن ټينګول او د هر راز اداري فساد له منځه وړل؛
۴- د بودجې ترتيبول، د دولت د مالي وضعې تنظيمول او دعامه شتمنۍ ساتل؛
۵- دټولنيزو، فرهنګي،اقتصادي او تکنالوژيکي دپرمختيايي پروګرامونو طرح او تطبيق؛
۶- ملي شوري ته د مالي کـــال په پاي کې د سرته رسيدلوچارو او د نوي مالي کـــال د مهمو پروګرامونو په باب ګزارش ورکول؛
۷- د هغو نورو وظيفو ترسره کول چې ددې اساسي قانون او نورو قوانينو له مخي د حکومت له وظيفو څخه ګڼل شويدي.

شپږ اويايمه ماده

حکومت د هېواد د سياست د اساسي کرښو د تطبيق او دخپلو وظيفو د تنظيمولو لپاره مقررات وضع او تصويبوي. دا مقررات بايد د هېڅ قانون له نص يا روح سره مناقض نه وي.

اوه اويايمه ماده

وزيران خپل وظايف د اداري واحدونو د آمرينو په توګه په هغو حدودوکې چې دا اساسي قانون او نور قوانين يې ټاکي، سرته رسوي.
وزيران له خپلو ټاکلو وظايفو څخه د جمهور رئيس او ولسي جرګې په وړاندې مسئوليت لري.

اته اویایمه ماده

که چېرې وزیر په بشري ضد جرمونو، ملي خیانت او یا په نورو جرمونو متهم شي، موضوع ددې اساسي قانون د (یو سلو څلور دېرشمې) مادې په رعایت ځانګړې محکمې ته سپارل کېږي.

نهه اویایمه ماده

حکومت کولای شي د ولسي جرګې د تعطیل په حالت کې له بودجې او مالي چارو پرته، د بیړنۍ اړتیا پر اساس تقنیني فرمانونه ترتیب کړي. تقنیني فرمانونه د جمهور رئیس تر توشېح وروسته د قانون حکم پیدا کوي. تقنیني فرمانونه باید د ملي شوري د لومړۍ غونډې ترجوړیدو وروسته د دېرشو ورځو په اوږدو کې هغې ته وړاندې شي. او که د ملي شوري له خوا رد شي، اعتبار نه لري.

اتیایمه ماده

وزیران نشي کولای د خپل کار په دوران کې له خپل مقام څخه په ژبنیو، سیمه ییزو، قومي، مذهبي او ګوندي ملحوظاتو ګټه واخلي.

پنځم فصل
ملي شوري

یو اتیایمه ماده

د افغانستان د اسلامي جمهوري دولت ملي شوري د ستر تقنیني ارګان په توګه د افغانستان د خلکو د ارادې ښکارندویه ده او د ټول ملت نمایندګي کوي.

د شوري هر غړي درايې د څرګندونې په وخت کې، د افغانستان د خلکو عمومي مصلحتونه او سترې ګټې د خپل قضاوت محور ټاکي.

دو اتيايمه ماده

ملي شوري له دوو مجلسونو: ولسي جرګې او مشرانو جرګې څخه جوړه ده.
هيڅوک نشي کولای په يوه وخت کې د دواړو مجلسونو غړی وي.

دري اتيايمه ماده

د ولسي جرګې غړي د خلکو د آزادو، عمومي پټو او مستقيمو انتخاباتو له لارې انتخابېږي.
د ولسي جرګې د کار دوره د پنځم کـال د چنګاښ په لومړۍ نېټه د انتخاباتو د نتيجو د اعلان څخه وروسته پای ته رسېږي او نوې شوري په کار پيل کوي.
د ولسي جرګې د دورې ترختمېدو د مخه له دېرشو څخه ترشپيتو ورځو پورې موده کې د ولسي جرګې د غړيو انتخابات کېږي.
د ولسي جرګې د غړيو شمير دهري حوزې د نفوسو د شمېر په تناسب زيات نه زيات تر (۲۵۰) کسانو پورې دی.
انتخاباتي حوزې، او ورسره نور مربوط مسايل د انتخاباتو په قانون کې ټاکل کېږي.
د انتخاباتو په قانون کې بايد داسي تدبيرونه ونيول شي چې انتخاباتي نظام د افغانستان د ټولو خلکو لپاره عمومي او عادلانه استازيتوب تأمين کړي او د نفوسو په تناسب دي له هر ولايت څخه په اوسط ډول لږ تر لږه دوه ښځينه وکيلې په ولسي جرګه کې غړيتوب ترلاسه کړي.

څلور اتیایمه ماده

د مشرانو جرګې غړي په لاندې ډول انتخاب او ټاکل کېږي:

۱- د هرې ولایتي جرګې له غړیو څخه یوتن د مربوطې جرګې په انتخاب، د څلورو کلونو لپاره ؛

۲- د هر ولایت د ولسوالیو د جرګو له غړیو څخه یو تن، د مربوطو جرګو په انتخاب، د دریو کلونو لپاره؛

۳- پاتې درییمه برخه غړي دمعلولینو او معیوبینو د دوو تنو او کوچیانو د دوو تنو استازیو په ګډون د هېواد له خبیرو او تجربه لرونکو کسانو څخه د پنځو کلونو لپاره د جمهور رئیس له خوا ټاکل کېږي.

جمهور رئیس له دې اشخاصو څخه په سلو کي پنځوس ښځې ټاکي.

هغه شخص چې د مشرانو جرګې د غړي په توګه انتخابېږي په مربوطه جرګه کې خپل غړیتوب له لاسه ورکوي او د ده پرځای د قانون له حکمونو سره سم بل شخص ټاکل کېږي.

پنځه اتیایمه ماده

هغه څوک چې د ملي شوري غړیتوب ته کاندید یا ټاکل کیږي، د ټاکونکو پر شرطونو سربیره، دا لاندې صفتونه هم باید ولري:

۱- د افغانستان تبعه وي یا لږ تر لږه د کاندیدیدو یا تعیین تر نېټې لس کـــاله پخوا یې د افغانستان د دولت تابعیت ترلاسه کړی وي؛

۲- د محکمې له خوا د بشري ضد جرمونو، او جنایت په ارتکاب او یا له مدني حقوقو څخه په محرومۍ محکوم شوی نه وي؛

۳- د ولسي جرګې غړیو د کاندیدیدو په ورځ د عمر پنځه ویشت کـــاله او د مشرانو جرګې غړیو د کاندیدیدو یا ټاکنې په ورځ د عمر پنځه دېرش کـــاله بشپړ کړي وي.

شپږ اتیایمه ماده

د ملي شورې د غړیو انتخاباتي وثیقې، د انتخاباتو د څارنې د خپلواک کمېسیون له خوا د قانون له حکمونو سره سم څېړل کېږي.

اوه اتیایمه ماده

د ملي شورې له دواړو جرګو څخه هره یوه دکار د دورې په پیل کې له خپلو غړیو څخه یو تن د رئیس په توګه د یوې تقنینې دورې لپاره، دوه تنه د لومړي نایب او دویم نایب او دوه تنه د منشي او د منشي د نایب په توګه، د یوکـــال لپاره انتخابوي.

دا اشخاص د ولسي جرګې او مشرانو جرګې اداري هیئت جوړوي.

د اداري هیئت وظیفې د هرې جرګې د داخلي وظایفو په اصولو کې ټاکلې کېږي.

اته اتیایمه ماده

د ملي شورې له، دواړو جرګو څخه هره یوه د بحث وړ موضوعاتو د کتنې لپاره د داخلي وظایفو د اصولو له مخې کمېسیونونه جوړوي.

نهه اتیایمه ماده

ولسي جرګه واک لري د غړیو د دریمې برخې په پیشنهاد، د حکومت د اعمالو د څېړنې او کتنې لپاره، یو ځانګړی کمېسیون و ټاکي.

ددې کمېسیون جوړښت او کړنلاره د ولسي جرګې د داخلي وظایفو په اصولو کې تنظیمېږي.

نوي یمه ماده

ملي شورې دا لاندې واکونه لري:

۱– د قوانینو او تقنیني فرمانونو تصویب، تعدیل یا لغو کول؛

۲– د ټولنيزو، فرهنګي، اقتصادي او تکنالوژيکي پرمختيايي پروګرامونو تصويب؛
۳– د دولتي بودجې تصويب او د پور اخيستو يا ورکولو اجازه؛
۴– د اداري واحدونو منځته راوړل، تعديل او يا لغو کول؛
۵– د دولتونو ترمنځ د تړونونو او بين المللي ميثاقونو تصديق او يا له هغو څخه د افغانستان بيلول؛
۶– په دې اساسي قانون کې نور مندرج واکونه.

يونوي يمه ماده

ولسي جرګه لاندې ځانګړي واکونه لري:
۱– له هر يوه وزير څخه د استيضاح په برخه کې ددې اساسي قانون د دوه نوي يمې مادې له حکم سره سم تصميم نيول؛
۲– د پرمختيايي پروګرامونو او دولتي بودجې په باب تصميم نيول؛
۳– ددې اساسي قانون له حکمونو سره سم د مقرريو تأييد يا ردول؛

دوه نوي يمه ماده

ولسي جرګه د ټولو غړيو د شلو فيصدو په پيشنهاد کولای شي، له هر يوه وزير څخه استيضاح وکړي.
که وړاندې شوې توضيح د قناعت وړ نه وي، ولسي جرګه د نه باور د رای موضوع څېړي.
په وزير باندې د نه باور رايه بايد صريحه، مستقيمه او پر پخو دلايلو ولاړه وي، دغه رايه د ولسي جرګې د ټولو غړيو د رايو په اکثريت صادريږي.

دري نوي يمه ماده

د ملي شوري د دواړو جرګو هر يو کمېسيون کولای شي له هر يوه وزير څخه په ټاکلو موضوعاتو کې پوښتنې وکړي.
هغه څوک چې پوښتنه ترې شوې کولاي شي شفاهي يا ليکلی ځواب ورکړي.

څلور نوي يمه ماده

قانون هغه مصوبه ده چې د ملي شوري د دواړو جرګو له خوا تصويب او د جمهور رئيس له خوا توشېح شوې وي، مګر دا چې په دې اساسي قانون کې بل ډول څرګنده شوې وي.
که جمهور رئيس د ملي شوري له مصوبې سره موافقه ونه لري کولای شي چې د وړاندې کېدو تر نېټې وروسته يې په پنځلسو ورځو کې د دلايلو له ښوولو سره ملي شوري ته مسترده کړي. ددې وخت په تېرېدو او يا دا چې ولسي جرګه يو ځل بيا هغه د ټولو غړيو له دريوو برخو څخه په دوو برخو رايو تصويب کړي، مصوبه توشېح شوې ګڼله کېږي او نافذېږي.

پنځه نوي يمه ماده

د قانون د طرحې پيشنهاد د حکومت يا دشوري د غړيو او دقضائي چارو د تنظيم په برخه کې د سترې محکمې له خوا د حکومت له لارې وړاندې کېدای شي.
د بودجې او مالي چارو په برخه کې د قانون د طرحې پيشنهاد يوازې د حکومت له خوا کېږي.

شپږ نوي يمه ماده

که د قانون د طرحې پيشنهاد پر دولت د نوي تکليف يا د عايداتو د لږولو لرونکی وي، په دې شرط د کار په فهرست کې نيول کېږي چې د پيشنهاد په متن کې د جبرانولو مدرک هم پيشبيني شوی وي.

اوه نوي يمه ماده

د حکومت له خوا د قانون د طرحې پيشنهاد لومړی ولسي جرګې ته وړاندې کېږي.

ولسي جرګه د بودجې او مالي چارو په شمول د قانون د طرحې پيشنهاد او د پور اخيستو او يا ورکولو پيشنهاد له بحث وروسته ديو کل په توګه تصويب يا ردوي.

ولسي جرګه نشي کولای وړاندې شوې طرح تر يوې مياشتې زيات وځنډوي.

ولسي جرګه د پيشنهاد شوي قانون طرح تر تصويب وروسته مشرانو جرګې ته سپاري.

مشرانو جرګه د پنځلسو ورځو په اوږدو کې د هغه په باره کې تصميم نيسي.

ملي شوري د دولت د هغو قوانينو، معاهدو او پرمختيايي پروګرامونو په باره کې تصميم نيولو ته لومړيتوب ورکوي چې د حکومت د وړانديز په بنسټ د عاجل غور غوښتنه کوي.

که چيرې د قانون د طرحې پيشنهاد له دواړو جرګو څخه ديوې د لسو غړيو له خوا وشي، پيشنهاد د نوموړې جرګې د يو پر پنځمې برخې غړيو تر تأييد وروسته د هماغې جرګې د کار په فهرست کې نيول کېږي.

اته نوي يمه ماده

د دولت بودجه او د حکومت پرمختيايي پروګرام د مشرانو جرګې له لیارې ددې جرګې له مشورتي نظريي سره يوځای ولسي جرګې ته سپارل کيږي.
د ولسي جرګې تصميم د جمهور رئيس تر توشېح وروسته، مشرانو جرګې ته تر وړاندي کېدو پرته، نافذ ګڼل کېږي.
که چېرې د ځينو عواملو له مخې د مالي کـــال تر پيل مخکې بودجه تصويب نشي، د نوې بودجې تر تصويب پورې، د تېر کـــال بودجه تطبيقېږي.
حکومت د مالي کـــال د څلورمې ربعې په اوږدو کې د راتلونکي کـــال بودجه د روان کـــال د بودجې له اجمالي حساب سره ملي شوري ته وړاندې کوي . د تېر مالي کـــال د بودجې قطعي حساب د راتلونکي کـــال د شپږو مياشتو په موده کې د قانون له حکمونو سره سم ملي شوري ته وړاندې کېږي.
ولسي جرګه نشي کولای د بودجې تصويب له يوې مياشتې څخه زيات او د هغه پور د اخيستو او ورکولو اجازه چې په بودجه کې شامل نه وي، تر پنځلس ورځو زيات وځنډوي.
که چېرې ولسي جرګه په دغه موده کې د پور د اخيستو او ورکولو د پيشنهاد په اړه تصميم ونه نيسي، پيشنهاد تصويب شوی ګڼل کېږي.

نهه نوي يمه ماده

که چېرې د ملي شوري په اجلاس کې کلنۍ بودجه يا پرمختيايي پروګرام يا له عامه امنيت، دهېواد له خپلواکۍ او ځمکنۍ بشپړتيا سره

مربوطه موضوع تر خبرو لاندې وي، د شوري د اجلاس موده د هغې تر تصويب مخکي پاي ته نشي رسېدلاى.

سلمه ماده

که چېرې د یوې جرګې مصوبه د بلې جرګې له خوا رد شي، د اختلاف د له منځه وړلو لپاره د دواړو جرګو د غړیو له خوا په برابر شمير ګډه هيئت تاکل کېږي.

د هيئت پريکړه د جمهور رئيس تر توشېح وروسته نافذه ګڼل کېږي. که ګډه هيئت ونه کړای شي د نظر اختلاف له منځه يوسي، تصويب رد شوي ګڼل کېږي. په دې حالت کې ولسي جرګه کولاى شي په خپله ورپسې غونډه کې هغه د خپلو ټولو غړيو له دريو څخه د دوو برخو د رايو په اکثريت تصويب کړي. دا تصويب بې له دې چې مشرانو جرګې ته وړاندې شي، د جمهور رئيس تر توشېح وروسته نافذ ګڼل کېږي.

يو سلو يوومه ماده

د ملي شوري هيڅ غړى د هغې رايې يا نظريې له امله چې د وظيفې د اجراء په وخت کې يې څرګندوي، تر عدلي تعقيب لاندې نه نيول کېږي.

يوسلو دوه يمه ماده

که د ملي شوري غړى په يوه جرم متهم شي، مسئول مامور له موضوع څخه هغې جرګې ته چې متهم يې غړى دى، خبر ورکوي او متهم تر عدلى تعقيب لاندې راتلاى شي.

د مشهود جرم په مورد کې، مسئول مامور کولای شي متهم د هغې جرګې له اجازې پرته چې دی يې غړی دی تر عدلي تعقيب لاندې راولي او وي نيسي.
په دواړو حالاتو کې که عدلي تعقيب د قانون له مخې د توقيف ايجاب وکړي، مسئول مامور مکلف دی چې له موضوع څخه بې له ځنډه نوموړې جرګې ته خبر ورکړي او تصويب يې ترلاسه کړي.
که اتهام د شورى د رخصتۍ په وخت کې رامنځ ته شي، د نيولو او توقيف اجازه د مربوطې جرګې له اداري هيئت څخه ترلاسه کېږي او موضوع د نوموړې جرګې لومړنۍ غونډې ته د تصميم نيولو لپاره وړاندې کېږي.

يوسلو دريیمه ماده

وزيران کولای شي د ملي شورى له دوو جرګو څخه د هرې يوې په غونډو کې ګډون وکړي.
د ملي شورى هره جرګه کولای شي خپلې غونډې ته د وزيرانو د حاضريدو غوښتنه وکړي.

يوسلو څلورمه ماده

د ملي شورى دواړې جرګې په عين وخت کې، بېـــل بېل مجلسونه کوي.
د دواړو جرګو ګډې غونډې په لاندې حالاتو کې جوړېدلای شي:
۱- کله چې تقنينيه دوره يا کلنۍ غونډه د جمهور رئيس له خوا پرانيستل کېږي؛
۲- په هغه صورت کې چې جمهور رئيس يې ضروري تشخيص کړي.
د ولسي جرګې رئيس د ملي شورى د ګډو غونډو مشري کوي.

یوسلو پنځمه ماده

د ملي شوري غونډې علني دي، مګر دا چې د مجلس رئیس یا لږ تر لږه د ملي شوري لس تنه غړي یې د سري توب پیشنهاد وکړي او جرګه دا پیشنهاد ومني.
هېڅوک نشي کولای چې په زور د ملي شوري ودانۍ ته ننوزي.

یوسلو شپږمه ماده

د ملي شوري د هر مجلس نصاب د رایو د اخیستو په وخت کې د هرې جرګې د غړیو د اکثریت په حضور بشپړیږي او تصمیمونه یې د حاضرو غړیو د رایو په اکثریت نیول کېږي، مګر په هغو مواردو کې چې دې اساسي قانون بل ډول تصریح کړې وي.

یوسلو اوومه ماده

ملي شوري په کـــال کې دوې عادي غونډې دایروي.
د ملي شوري د دواړو جرګو د غونډو د کار موده په کـــال کې نهه میاشتې ده. د اړتیا په وخت کې شوري کولای شي دا موده اوږده کړي.
د رخصتیو په ورځو کې د ملي شوري فوق العاده غونډې د جمهور رئیس په امر دایرېداي شي.

یوسلو اتمه ماده

د ملي شوري د غړي د مړینې، استعفی، عزل او یا د داسي معلولېدو او معیوبېدو په صورت کې چې په دایمي توګه د وظیفي د اجراء خنډ شي، د پاتې تقنینیه دورې لپاره د نوي استازي تعیین د قانون له حکمونو سره سم ترسره کېږي.

د ملي شوري د غړیو د حاضرېدو یا نه راتلو سره مربوطې چارې د داخلي وظایفو په اصولو کې تنظیمېږي.

یوسلو نهمه ماده

د تقنینیه دورې په وروستني یوکـــال کې د انتخاباتو د قانون د بدلېدو پیشنهاد د ملي شوري د کار په فهرست کې نشي نیول کېدلای.

شپږم فصل
لویه جرګه

یوسلو لسمه ماده

لویه جرګه د افغانستان د خلکو د ارادې تر ټولو ستر مظهر دی.

لویه جرګه:

۱– د ملي شوري له غړیو؛

۲– د ولایتونو او ولسوالیو د جرګو له رئیسانو جوړېږي؛

وزیران، د سترې محکمې رئیس او غړي او لوي څارنوال کولای شي د لویې جرګې په غونډو کې بې له دې چې د رایې ورکولو حق ولري، ګډون وکړي.

یو سلو یوولسمه ماده

لویه جرګه په لاندینیو حالاتو کې دایرېږي:

۱– د هېواد دخپلواکی، ملي حاکمیت، ځمکنۍ بشپړتیا او سترو مصلحتونو پورې د مربوطو چارو په باب تصمیم نیول؛

۲– ددې اساسي قانون د حکمونو تعدیل؛

۳– ددې اساسي قانون د (نهه شپیتمې) مادې له مخې د جمهور رئیس محاکمه کول؛

یوسلو دولسمه ماده

لویه جرګه په لومړۍ غونډه کې، د غړیو له منځه یو تن د رئیس، یو تن د مرستیال او دوه تنه د منشي او نایب منشي په توګه ټاکي.

یو سلو دیار لسمه ماده

د لویې جرګې نصاب د رایې اخیستو په وخت کې د غړیو په اکثریت سره بشپړیږي.
د لویې جرګې تصمیمونه، له هغو مواردو پرته چې په دې اساسي قانون کې صریحاً ذکر شوي، د ټولو غړیو د رایو په اکثریت، نیول کیږي.

یوسلو څوار لسمه ماده

د لویې جرګې بحثونه علني دي، مګر دا چې د غړیو څلورمه برخه یې د سریتوب غوښتنه وکړي او لویه جرګه دا غوښتنه ومني.

یوسلو پنځلسمه ماده

د لویې جرګې د جریان په وخت کېددې اساسي قانون (دیوسلویوومې) او (یوسلودویمې) مادې مندرج احکام د هغې د غړیو په باب تطبیقیږي.

اووم فصل

قضاء

یوسلو شپاړسمه ماده

قضائیه قوه د افغانستان د اسلامي جمهوري دولت خپلواک رکن دی.

قضائیه قوه له یوې سترې محکمې، د استیناف له محکمو او ابتدائیه محکمو څخه جوړه ده چې تشکیلات او واکونه یې د قانون له لیارې تنظیمېږي.

ستره محکمه د ستر قضائي ارګان په توګه د افغانستان د اسلامي جمهوریت د قضائیه قوې په سرکې ځای لري.

یوسلو اوه لسمه ماده

ستره محکمه نهه تنه غړي لري چې د جمهور رئیس له خوا د ولسي جرګې په تأیید او ددې اساسي قانون د (پنځوسمې) مادې د وروستۍ فقرې او د (یوسلو اتلسمې) مادې د حکمونو په رعایت، په پیل کې په دې ترتیب ټاکل کېږي:

درې تنه د څلورو کلونو لپاره، درې تنه د اوو کلونو لپاره او درې تنه د لسو کلونو لپاره.

وروستۍ ټاکنې د لسو کلونو لپاره دي.

د غړیو ټاکل د دوهم ځل لپاره جواز نه لري.

جمهور رئیس د سترې محکمې یو غړی د سترې محکمې د رئیس په توګه ټاکي.

د سترې محکمې غړي ددې اساسي قانون په (یوسلو اوه ویشتمې) مادې کې له راغلي حالت پرته، د خدمت د دورې تر پایه له خپلو وظیفو څخه نه عزلېږي.

يوسلو اتلسمه ماده

د سترې محکمې غړی باید لاندیني شرایط ولري:

۱– د ټاکلو په وخت کې د رئیس او غړو عمر تر څلوېښتو کلو لږ نه وي؛

۲– د افغانستان تبعه وي؛

۳– په حقوقي یا فقهي علومو کې لوړې زده‌کړې او د افغانستان په قضائي نظام کې تخصص او کافي تجربه ولري؛

۴– د ښه سیرت او نیک شهرت لرونکی وي؛

۵– د محکمې له خوا د بشري ضد جرمونو او جنایت په ارتکاب او یا له مدني حقوقو څخه په محرومۍ محکوم شوي نه وي؛

۶– د وظیفې د تصدۍ په وخت کې په هېڅ سیاسي ګوند کې غړیتوب ونه لري.

يوسلو نولسمه ماده

دسترې محکمې غړي د وظیفې تر پیل مخکې، د جمهور رئیس په وړاندې دا لوړه کوي:

بسم الله الرحمن الرحیم

"د لوی خدایﷻ په نامه لوړه کوم چې د اسلام د سپېڅلي دین له احکامو، په دې اساسي قانون او نورو قوانینو کې له راغلو نصوصو سره سم حق او عدالت تأمین او د قضاء وظیفه په بشپړ امانت، صداقت او بې طرفۍ اجراء کړم."

يوسلو شلمه ماده

د قضائيه قوی په صلاحيت کې په ټولو هغو دعوو غور شامل دی، چې د دولت په شمول د حقيقي يا حکمي اشخاصو له خوا د مدعي يا مدعي عليه په حيث د قانون له حکمونو سره سم د محکمې په وړاندې اقامه شي.

يوسلو يو ويشتمه ماده

له اساسي قانون سره د قوانينو، تقنيني فرمانونو، بين الدول معاهدو او بين المللي ميثاقونو د مطابقت څېړل، د حکومت يا محاکمو په غوښتنه او د هغو تفسير د قانون له حکمونو سره سم د سترې محکمې صلاحيت دی.

يوسلو دوه ويشتمه ماده

هېڅ قانون نشي کولای په هېڅ حا ل کې، کومه قضيه يا ساحه په څه ډول چې په دې فصل کې تحديد شوې د قضائيه قوې له صلاحيت څخه و باسي او بل مقام ته يې وسپاري.

دا حکم د هغو خاصو محکمو چې ددې اساسي قانون په (نهه شپيتمې، اته اويايمې او يوسلواوه ويشتمې) مادو کې راغلې او په مربوطو قضيو کې د نظامي محکمو د تشکيل مانع نه ګرځي.

د دې ډول محکمو تشکيل او صلاحيت د قانون له لیارې تنظيمېږي.

يوسلو در ويشتمه ماده

ددې اساسي قانون د حکمونو په رعايت، د محکمو په تشکيل، صلاحيت او اجراآتو پورې مربوط قواعد او په قاضيانو پورې مربوطې چارې د قانون له لیارې تنظيمېږي.

یوسلو څلیر یشتمه ماده

د قضائیه قوې د مامورینو او نورو اداري کارکوونکیو په برخه کې، د دولت د مامورینو او نورو اداري کار کوونکیو د مربوطو قوانینو حکمونه نافذ دي خو تقرر، انفکاک، ترفیع، تقاعد، مجازات او مکافات یې دسترې محکمې له خوا له قانون سره سم تر سره کیږي.

یوسلو پنځه ویشتمه ماده

د قضائیه قوې بودجه د حکومت په مشوره دسترې محکمې له خوا ترتیبږي او د دولت د بودجې د یوې برخې په توګه د حکومت له خوا ملي شوري ته وړاندې کیږي.
د قضائیه قوې د بودجې تطبیق د سترې محکمې صلاحیت دی.

یوسلو شپږ ویشتمه ماده

د سترې محکمې غړي، د خدمت د دورې تر پاي ته رسېدو وروسته، د پاتي ژوند په موده کې د خدمت د دورې له مالي حقوقو څخه برخمن کیږي، په دې شرط چې په دولتي او سیاسي چارو بوخت نشي.

یو سلو اووه ویشتمه ماده

که چېرې د ولسي جرګې تر دریېمې برخې زیات غړي، د سترې محکمې د رئیس یا غړیو محاکمه، د وظیفوي جرم یا د جنایت د ارتکاب د اتهام پر اساس وغواړي او ولسي جرګه دا غوښتنه د ټولو غړیو له دریو برخو څخه د دوو برخو په اکثریت تصویب کړي، متهم له وظیفې څخه عزل او موضوع خاصې محکمې ته سپارل کیږي.
د محکمې تشکیل او د محاکمې طرزالعمل د قانون په وسیله تنظیمیږي.

یو سلو اته ویشتمه ماده

د افغانستان په محکمو کې محاکمه په علني ډول دایرېږي او هر څوک حق لري د قانون له حکمونو سره سم په هغې کې ګډون وکړي.
محکمه کولای شي، په داسي حالاتو کې چې په قانون کې څرګند شوي یا د محاکمي سري توب ضروري وګڼل شي، سري غونډې دایرې کړي خو د حکم اعلان باید علني وي.

یو سلو نهه ویشتمه ماده

محکمه مکلفه ده د خپل صادر کړي حکم اسباب په فیصله کې ذکر کړي.
د محکمو د ټولو قطعي فیصلو عملي کول واجب دي خو د شخص د مرګ د حکم په حالت کې د جمهور رئیس منظوري شرط ده.

یوسلو دېرشمه ماده

محکمې ترغور لاندې قضایاوو کې ددې اساسي قانون او نورو قوانینو حکمونه تطبیقوي.
که د غور لاندې قضایاوو له جملي څخه د کومې قضیې لپاره په اساسي قانون او نورو قوانینو کې حکم موجود نه وي، محکمه د حنفي فقهې د احکامو له مخې او په هغو حدودو کې دننه چې دې اساسي قانون ټاکلي، قضیه په داسې ډول حل او فصل کوي چې عدالت په ډېره ښه توګه تأمین کړي.

یوسلو یو دېرشمه ماده

محکمې د اهل تشیع لپاره په شخصیه احوالو پورې مربوطو قضایاووکې د تشیع د مذهب حکمونه د قانون له احکامو سره سم تطبیقوي.

په نورو دعوو کې هم که په دې اساسي قانون یا نورو قوانینو کې حکم موجود نه وي، محکمې قضیه د دې مذهب له حکمونو سره سم حل او فصل کوي.

یوسلو دو دېرشمه ماده

قاضیان دسترې محکمې په پیشنهاد او د جمهور رئیس په منظورۍ ټاکل کېږي.

د قاضیانو مقرري، تبدیلي، ترفیع مواخذه او د تقاعد پیشنهاد د قانون له حکمونو سره سم د سترې محکمې صلاحیت دی.

ستره محکمه د اجرایی او قضائی چارو د ښه تنظیم او د لازمو اصلاحاتو د تأمین لپاره، د قضائیه قوې، عمومي اداري آمریت تأسیسوي.

یوسلو دري دېرشمه ماده

که قاضي د جنایت په ارتکاب متهم شي، ستره محکمه د قانون له حکمونو سره سم د قاضي پر حالت غور کوي، که ستره محکمه دده د دفاع تر اوریدو وروسته اتهام وارد وبولي، جمهور رئیس ته یې د عزل پیشنهاد کوي د جمهور رئیس له منظورۍ وروسته متهم قاضي له وظیفې څخه عزل او د قانون له حکمونو سره سم جزاء ورکول کېږي.

یوسلو څلور دېرشمه ماده

دجرمونو کشف دپولیس په وسیله او دجرمونو تحقیق او په محکمه کې پر متهم باندې د دعوا اقامه دڅارنوالۍ له خوا، د قانون له احکامو سره سم کېږي.

څارنوالي د اجرائیه قوې برخه ده او په خپلو اجراآتو کې استقلال لري.

دڅارنوالۍ تشکیل، صلاحیت او د اجراآتو څرنګوالی دقانون له لیارې تنظیمېږي.

د وسله والو ځواکونو، پولیسو او دملی امنیت کارکوونکیو د وظیفوي جرمونو کشف او تحقیق د خاص قانون له لیارې تنظیمېږي.

یوسلو پنځه دېرشمه ماده

که د دعوي لوری په هغه ژبه چې محاکمه پرې کېږي ونه پوهېږي، د قضیې پر موادو او اسنادو د اطلاع او په محکمه کې په خپله مورنۍ ژبه د خبروکولو حق دترجمان په وسیله ورته تأمینېږي.

اتم فصل

اداره

یوسلو شپږ دېرشمه ماده

دافغانستان د اسلامي جمهوریت اداره د مرکزی ادارې او محلي ادارو د واحدونو پر اساس له قانون سره سم تنظیمېږي.

مرکزي اداره پرځینو اداري واحدونو ویشل کېږي چې د هرې یوې په سرکې یو وزیر وي.

دمحلي اداري واحد ولایت دی. د ولایتونو او مربوطه ادارو شمیر، ساحه، برخي او تشکیلات د نفوسو دشمیر، ټولنیزې او اقتصادي وضعې او جغرافیایي موقعیت پر اساس دقانون له لیارې تنظیمېږي.

یوسلو اوه دېرشمه ماده

حکومت د مرکزیت د اصل په ساتلو سره د اقتصادي، ټولنیزو او فرهنګي چارو دګړندي کولو او ښه والي او د مـــلي ژوند په پرمختګ

کې د خلکو د لا زیاتې ونډې اخیستو په منظور، لازم صلاحیتونه د قانون له حکمونو سره سم محلي ادارې ته سپاري.

یوسلو اته دېرشمه ماده

په هر ولایت کې یوه ولایتي جرګه جوړېږي.
د ولایتی جرګې غړي له قانون سره سم د نفوسو په تناسب، د آزادو، عمومی پټو او مستقیمو ټاکنو له مخې د ولایت د اوسېدونکو له خوا د څلورو کلونو لپاره ټاکل کېږي.
ولایتي جرګه له خپلو غړیو څخه یو تن د رئیس په توګه ټاکي.

یوسلو نهه دېرشمه ماده

ولایتي جرګه د دولت د پرمختیایي هدفونو په تأمین او د ولایت د چارو په ښه کولو کې لکه څنګه چې په قوانینوکې څرګنده شوې، برخه اخلي اوپه ولایت پورې د مربوطو چارو په باب مشوره ورکوي.
ولایتي جرګه خپلې وظیفې د محلي ادارې په مرسته سرته رسوي.

یوسلو څلو ېښتمه ماده

د محلي ادارې د چارو د سمون او په هغې کې د خلکو د فـعالې ونډې اخیستو د تأمین په مقصد، په ولسوالیو او کلیو کې د قانون له حکمونو سره سم جرګې جوړېږي.
ددې جرګو غړي د آزادو، عمومي، پټو او مستقیمو ټاکنو له مخې دسیمې د اوسېدونکو له خوا د دریو کلونو لپاره ټاکل کېږي.
په محلي جرګو کې د کوچیانو ګډون د قانون له حکمونو سره سم تنظیمېږي.

یوسلو یو څلویښتمه ماده

د ښاري چارو د اداري لپاره ښـــاروالي تشکیلیږي.

ښاروال او د ښاري مجلسونو غړي د آزادو، عمومي، پټو او مستقیمو انتخاباتو له لارې انتخابیږي.

په ښاروالیو پورې مربوطې چارې د قانون له لیارې تنظیمیږي.

یوسلو دو څلویښتمه ماده

دولت ددې اساسي قانون د حکمونو د تعمیل او د مندرجو ارزښتونو د تأمین لپاره لازمې اداري جوړوي.

نهم فصل
اضطراري حالت

یوسلو دري څلویښتمه ماده

که د جګړې، د جګړې دخطر، وخیم اغتشاش او طبیعي آفاتو او یا ورته حالت له امله د خپلواکۍ او ملي ژوند ساتنه په هغه طریقه چې په اساسي قانون کې ټاکل شوې، ناشونې وګرځي د جمهور رئیس له خوا د ملي شوري په تأیید د هېواد په ټولو او یا ځینې برخو کې اضطراري حالت اعلانیږي.

که اضطراري حالت تر دوو میاشتو زیات دوام ومومي، د اوږدولو لپاره یې د ملي شوري موافقه شرط ده.

یوسلو څلورڅلوېښتمه ماده

په اضطراري حالت کې جمهور رئیس کولای شي د ملي شورې او د سترې محکمې له رئیسانو سره په مشوره، د ملي شورې ځینې صلاحیتونه حکومت ته انتقال کړي.

یوسلو پنځه څلوېښتمه ماده

په اضطراري حالت کې جمهور رئیس کولای شي چې د ملي شورې او دسترې محکمې د رئیسانو تر تأیید وروسته د اساسي قانون لاندینی حکمونه وځنډوي او یا قیود پرې ولګوي:

۱– د اوه ویشتمې مادې دویمه فقره؛

۲– شپږ دېرشمه ماده؛

۳– داوه دېرشمي مادې دویمه فقره؛

۴– داته دېرشمي مادې دویمه فقره؛

یوسلو شپږ څلوېښتمه ماده

داضطرار په حالت کې اساسي قانون نه تعدیلېږي.

یوسلو اوه څلوېښتمه ماده

که چېرې دجمهوري ریاست دوره او یا د ملي شورې تقنیني دوره د اضطرار په حالت کې پای ته ورسېږي، د نویو انتخاباتو تر سره کیدل ځنډېږي او د جمهور رئیس او ملي شورې د غړیو د خدمت موده تر څلورو میاشتو پورې، تمدیدیږي.

که اضطراري حالت تر څلورو میاشتو زیات اوږد شي، لویه جرګه د جمهور رئیس له خوا راغو ښتله کېږي.

د اضطراري حالت تر پاي ته رسېدو وروسته، د دوو میاشتو دننه انتخابات کیږي.

یوسلو اته څلوېښتمه ماده

د اضطراري حالت په پاي ته رسېدو سره هغه اقدامات چې ددې اساسي قانون د (یوسلو څلور څلوېښتمې او یوسلو پنځه څلوېښتمې) مادې له مخې شوي، بې له ځنډه له اعتباره لوېږي.

لسم فصل
تعدیل

یوسلو نهه څلوېښتمه ماده

د اسلام دسپېڅلي دین له حکمونو څخه د پیروۍ اصل او اسلامي جمهوري نظام نه تعدیلېږي.

د اتباعو د اساسي حقوقو تعدیل یوازي د هغوی د حقوقو د ښیګڼې په منظور جواز لري.

ددې اساسي قانون د نورو موادو تعدیل د زمان د غوښتنو او تجربو له مخې، ددې اساسي قانون د اوه شپیتمې او یوسلو شپږ څلوېښتمې مادې د احکامو په رعایت سره، د جمهور رئیس یا د ملي شوري د اکثریت په پیشنهاد کېږي.

یوسلو پنځوسمه ماده

د تعدیل د پیشنهاد لپاره د جمهور رئیس په فرمان د حکومت، ملي شوري او سترې محکمې د غړیو له منځه، یو هیئت جوړېږی او د تعدیل طرح تیاروي.

د تعدیل د تصویب لپاره د جمهور رئیس په فرمان او د لویې جرگې د فصل له حکمونو سره سم لویه جرگه دایرېږي.
که لویه جرگه د ټولو غړیو له دریو برخو څخه د دوو برخو په اکثریت د تعدیل طرح تصویب کړي، د جمهور رئیس تر توشېح وروسته نافذېږي.

یوولسم فصل
متفرقه حکمونه

یوسلو یو پنځوسمه ماده

جمهور رئیس، د جمهور رئیس مرستیالان، وزیران او دسترې محکمې رئیس او غړي، لوی څارنوا ل، د مرکزي بانک او ملي امنیت رئیسان، والیان او ښاروالان د خپلې وظیفې په وخت کې نشي کولای له دولت سره هېڅ ډول انتفاعي معامله تر سره کړي.

یوسلو دو پنځوسمه ماده

جمهور رئیس، د جمهور رئیس مرستیالان، وزیران، د ملي شورې او سترې محکمې رئیسان او غړي، لوی څـــارنوال او قاضیان نشي کولای د وظیفې د تصدۍ په موده کې نور مشاغل ولري.

یوسلو دري پنځوسمه ماده

قاضیان، څارنوالان، د وسله والو ځواکونو او پولیسو منصبداران او د ملي امنیت کارکوونکي نشي کولی د وظیفې دتصدۍ په موده کې په سیاسي گوندونو کې غړیتوب ولري.

یوسلو څلور پنځوسمه ماده

د جمهور رئیس، د جمهور رئیس دمرستیالانو، وزیرانو اوسترې محکمې د غړو او لوی څـــارنوال شتمني، د خدمت تر دورې وړاندې او وروسته، د هغه ارګان په وسیله چې قانون یې ټاکي ثبت، څېړل کېږي او خپرېږي.

یوسلو پنځه پنځوسمه ماده

د جمهور رئیس مرستیالانو، وزیرانو، د ملي شوري رئیسانو او غړیو، د سترې محکمې غړیو او لوی څـــارنوال ته د قانون له حکمونو سره سم، مناسب معاش ټاکل کېږي.

یوسلو شپږ پنځوسمه ماده

د هر ډول انتخاباتو د څارنې او ادارې او په هېواد کې د خلکو عمومي رایو ته د مراجعې لپاره د انتخاباتو مستقل کمېسیون د قانون له حکمونو سره سم جوړېږي.

یوسلو اوه پنځوسمه ماده

د اساسي قانون پر تطبیق د څارنې خپلواک کمېسیون د قانون له حکم سره سم تشکیلېږي.

ددې کمېسیون غړي د جمهور رئیس له خوا د ولسي جرګې په تأیید تعینېږي.

دولسم فصل
انتقالی حکمونه

یوسلو اته پنځوسمه ماده

د ملت د بابا لقب او هغه امتیازونه چې د ۱۳۸۱ هجري شمسي کال د اضطراري لویې جرګې له خوا د افغانستان پخواني پاچا اعلیحضرت محمد ظاهر شاه ته ورکړل شوي دي، ددې اساسي قانون د حکمونو له رعایت سره سم د ژوند تر پایه د دوی لپاره محفوظ دي.

یوسلو نهه پنځوسمه ماده

د دغه اساسي قانون له نافذیدو څخه د ملي شوري د افتتاح تر نېټې پورې موده د انتقال دوره ګڼل کېږي.

د افغانستان انتقالي اسلامي دولت د انتقال په دوره کې لاندینۍ وظیفې سرته رسوي:

۱– دشپږو میاشتو دننه دجمهوري ریاست، ملي شوري او محلي جرګو د انتخاباتو په اړه د تقنیني فرمانونو صادرول؛

۲– له یوه کال څخه په کمه موده کې د محکمو د صلاحیتونو او تشکیلاتو او د اساسی تشکیلاتو پر قانون باندې دکار د پیل په اړه د فرمانونو صادرول؛

۳– د انتخاباتو د خپلواک کمېسیون جوړول؛

۴– د اجرایي او قضائي چارو د غوره تنظیم په منظور د لازمو اصلاحاتو سرته رسول؛

۵– د دې اساسي قانون د حکمونو د تطبیق په برخه کې د زمینې د برابرولو لپاره لازم تدبیرونه نیول؛

یوسلو شپیتمه ماده

لومړنی منتخب جمهور رئیس د انتخاباتو د نتایجو تر اعلان دېرش ورځې وروسته د دغه اساسي قانون له حکمونو سره سم په کار پیل کوي.

هر اړخیزې هڅې کېږي چې د جمهور رئیس او ملي شورا انتخابات په یوه وخت کې تر سره شي.

د ملي شوري واکونه د هغې د تأسیس تر مودې پورې پدې اساسي قانون کې حکومت ته سپارل کېږی او مؤقته ستره محکمه د جمهور رئیس په فرمان جوړېږي.

یوسلو یوشپیتمه ماده

ملي شوري له تأسیس سره سم خپل واکونه او وظایف ددې اساسي قانون د حکمونو مطابق عملي کوي.

د ملي شوري له لومړنۍ غونډې وروسته د دېرشو ورځو په موده کې حکومت او ستره محکمه ددې اساسي قانون له حکمونو سره سم تشکیلېږي.

د افغانستان د انتقالي اسلامي دولت رئیس تر هغه وخته پورې وظیفه سرته رسوي چې منتخب جمهور رئیس په کار پیل نه وي کړي.

ددې اساسي قانون د یوسلو نهه پنځوسمې مادې د څلورمې فقرې د حکم په رعایت، د دولت اجرایي او قضائي ارګانونه د حکومت او سترې محکمې تر تشکیل پورې خپلو وظایفو ته ادامه ورکوي.

هغه تقنیني فرمانونه چې دمؤقتې دورې له پیل څخه وروسته نافذ شوي دي د ملي شوري لومړنۍ غونډې ته راجع کېږي.

دا فرامین ترهغه وخته پورې چې د ملي شورې له خوا لغوه شوي نه وی نافذ ګڼل کېږي.

يوسلو دو شپیتمه ماده

دا اساسي قانون د لويې جرګې له تصويب څخه وروسته نافذ او د افغانستان د انتقالي اسلامي دولت د رئيس له خوا توشېح او اعلامېږي.

په نافذېدو سره يې ددې اساسي قانون له حکمونو مغاير قوانين او تقنيني فرمانونه لغوه کېږي.

قانون اساسی افغانستان

بسم الله الرحمن الرحیم

فرمان
رئیس دولت انتقالی اسلامی افغانستان
در مورد توشیح قانون اساسی افغانستان

شماره: (۱۰۳)
تاریخ: ۱۳۸۲/۱۱/۶

بنام خداوند بزرگ و به آرزوی سعادت مردم نجیب و صلح دوست افغانستان، قانون اساسی جدید را که توسط لویه جرگۀ تاریخی ۲۲ قوس الی ۱۴ جدی ۱۳۸۲ هجری شمسی، منعقدۀ شهر کابل در ۱۲ فصل و ۱۶۲ ماده به اتفاق آرا تصویب گردید، توشیح و انفاذ آنرا اعلام می دارم.

از بارگاه خداوند متعال استدعا دارم تا این قانون اساسی با رعایت احکام دین مبین اسلام، تحکیم وحدت ملی، تحقق اهداف دموکراسی، اعمار جامعۀ مدنی، رفاه همگانی اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی، مشعل راه دولت و مردم کشور گردیده، صلح، برابری و برادری را بین ملت افغانستان تأمین نماید.

و من الله توفیق
حامد کرزی
رئیس دولت انتقالی اسلامی افغانستان
۶/ دلو/ ۱۳۸۲ هجری شمسی
شهر کابل

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله رب العالمین و الصلوة والسلام علی سید الانبیاء
و المرسلین محمدﷺ علی آله و اصحابه اجمعین.

مقدمه

ما مردم افغانستان:

■ با ایمان راسخ به ذات پاک خداوند ﷻ و توکل به مشیت حق تعالی و اعتقاد به دین مقدس اسلام؛

■ با درک بی عدالتی ها و نابسامانی‌های گذشته و مصایب بی شماری که بر کشور ما وارد آمده است؛

■ با تقدیر از فداکاری ها، مبارزات تاریخی، جهاد و مقاومت بر حق تمام مردم افغانستان و ارج گذاری به مقام والای شهدای راه آزادی کشور؛

■ با درک این که افغانستان واحد و یکپارچه به همه اقوام و مردم این سرزمین تعلق دارد؛

■ با رعایت منشور ملل متحد و با احترام به اعلامیه جهانی حقوق بشر؛

■ به منظور تحکیم وحدت ملی و حراست از استقلال، حاکمیت ملی و تمامیت ارضی کشور؛

■ به منظور تأسیس نظام متکی بر ارادهٔ مردم و دموکراسی؛

■ به منظور ایجاد جامعهٔ مدنی عاری از ظلم، استبداد، تبعیض و خشونت و مبتنی بر قانونمندی، عدالت اجتماعی، حفظ کرامت و حقوق انسانی و تأمین آزادی ها و حقوق اساسی مردم؛

■ به منظور تقویت بنیادهای سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و دفاعی کشور؛

■ به منظور تأمین زندگی مرفه و محیط زیست سالم برای همه ساکنان این سرزمین؛

■ و سرانجام، به منظور تثبیت جایگاه شایستهٔ افغانستان در خانوادهٔ بین المللی؛

این قانون اساسی را مطابق به واقعیت های تاریخی، فرهنگی و اجتماعی کشور و مقتضیات عصر، از طریق نمایندگان منتخب خود در لویه جرگهٔ مؤرخ چهاردهم جدی سال یک هزار و سیصد و هشتاد و دو هجری شمسی در شهر کابل تصویب کردیم.

فصل اول
دولت

مادهٔ اول

افغانستان، دولت جمهوری اسلامی، مستقل، واحد و غیر قابل تجزیه می باشد.

مادهٔ دوم

دین دولت جمهوری اسلامی افغانستان، دین مقدس اسلام است.

پیروان سایر ادیان در پیروی از دین و اجرای مراسم دینی‌شان درحدود احکام قانون آزاد می باشند.

مادهٔ سوم

در افغانستان هیچ قانون نمی‌تواند مخالف معتقدات و احکام دین مقدس اسلام باشد.

مادهٔ چهارم

حاکمیت ملی در افغانستان به ملت تعلق دارد که به طور مستقیم یا توسط نمایندگان خود آن را اعمـال می کند.

ملت افغانستان عبارت است از تمام افرادی که تابعیت افغانستان را دارا باشند.

ملت افغانستان متشکل از اقوام پشتون، تاجک، هزاره، ازبک، ترکمن، بلوچ، پشه‌یی، نورستانی، ایماق، عرب، قرغیز، قزلباش، گوجر، براهوی و سایر اقوام می باشد.

بر هر فرد از افراد ملت افغانستان کلمه افغان اطلاق می شود.

هیچ فرد از افراد ملت از تابعیت افغانستان محروم نمی گردد.

امور مربوط به تابعیت و پناهندگی توسط قانون تنظیم می گردد.

مادۀ پنجم

تطبیق احکام این قانون اساسی و سایر قوانین، دفاع از استقلال، حاکمیت ملی و تمامیت ارضی و تأمین امنیت و قابلیت دفاعی کشور از وظایف اساسی دولت می باشد.

مادۀ ششم

دولت به ایجاد یک جامعۀ مرفه و مترقی بر اساس عدالت اجتماعی، حفظ کرامت انسانی، حمایت حقوق بشر، تحقق دموکراسی، تأمین وحدت ملی، برابری بین همه اقوام و قبایل و انکشاف متوازن در همه مناطق کشور مکلف می باشد.

مادۀ هفتم

دولت منشور ملل متحد، معاهدات بین الدول، میثاق های بین المللی که افغانستان به آن ملحق شده است و اعلامیۀ جهانی حقوق بشر را رعایت می کند.

دولت از هر نوع اعمال تروریستی، زرع و قاچاق مواد مخدر و تولید و استعمال مسکرات جلوگیری می کند.

مادۀ هشتم

دولت سیاست خارجی کشور را بر مبنای حفظ استقلال، منافع ملی و تمامیت ارضی و عدم مداخله، حسن همجواری، احترام متقابل و تساوی حقوق تنظیم می نماید.

مادۀ نهم

معادن و سایر منابع زیر زمینی و آثار باستانی ملکیت دولت می باشند.

حفاظت و ادارۀ املاک دولت و طرز استفادۀ درست از منابع طبیعی و سایر املاک عامه توسط قانون تنظیم می گردد.

مادۀ دهم

دولت، سرمایه گذاریها و تشبثات خصوصی را مبتنی بر نظام اقتصاد بازار، مطابق به احکام قانون، تشویق، حمایت و مصئونیت آنها را تضمین می نماید.

مادۀ یازدهم

امور مربوط به تجارت داخلی و خارجی، مطابق به ایجابات اقتصادی کشور و مصالح مردم، توسط قانون تنظیم می‌گردد.

مادۀ دوازدهم

د افغانستان بانک، بانک مرکزی دولت و مستقل می باشد.

نشر پول و طرح و تطبیق سیاست پولی کشور، مطابق به احکام قانون، از صلاحیت بانک مرکزی می باشد.

بانک مرکزی در مورد چاپ پول با کمیسیون اقتصادی ولسی جرگه مشوره می نماید.

تشکیل و طرز فعالیت این بانک توسط قانون تنظیم می شود.

مادۀ سیزدهم

دولت برای انکشاف صنایع، رشد تولید، ارتقای سطح زندگی مردم و حمایت از فعالیتهای پیشه وران، پروگرامهای مؤثر طرح و تطبیق می نماید.

مادۀ چهاردهم

دولت برای انکشاف زراعت و مالداری، بهبود شرایط اقتصادی، اجتماعی و معیشتی دهقانان و مالداران و اسکان و بهبود زندگی

کوچیان، در حدود بنیهٔ مالی دولت، پروگرامهای مؤثر طرح و تطبیق می نماید.

دولـت به منظور تهیهٔ مسکن و توزیع ملکیتهای عامه برای اتباع مستحق، مطابق به احکام قانون و در حـدود امکانات مالی، تدابیر لازم اتخاذ می نماید.

مادهٔ پانزدهم

دولت مکلف است در مورد حفظ و بهبود جنگلات و محیط زیست تدابیر لازم اتخاذ نماید.

مادهٔ شانزدهم

از جمله زبانهای پشتو، دری، ازبکی، ترکمنی، بلوچی، پشه یی، نورستانی، پامیری و سایر زبـــانهای رایج در کشور، پشتو و دری زبانهای رسمی دولت می باشند.

در مناطقیکه اکثریت مردم به یکی از زبانهای ازبکی، ترکمنی، پشه‌یی، نورستانی، بلوچی و یا پامیری تکلم می نمایند آن زبان علاوه بر پشتو و دری به حیث زبان سوم رسمی می باشد و نحوهٔ تطبیق آن توسط قانون تنظیم می گردد.

دولت برای تقویت و انکشاف همه زبانهای افغانستان پروگرامهای مؤثر طرح و تطبیق می نماید.

نشر مطبوعات و رسانه های گروهی به تمام زبانهای رایج در کشور آزاد می باشد.

مصطلحات علمی و اداری ملی موجود در کشور حفظ می گردد.

مادهٔ هفدهم

دولت برای ارتقای معارف در همه سطوح، انکشاف تعلیمات دینی، تنظیم و بهبود وضع مساجد، مدارس و مراکز دینی تدابیر لازم اتخاذ می نماید.

مادهٔ هجدهم

مبدأ تقویم کشور بر هجرت پیغمبر اکرم (ص) استوار است.

مبنای کار ادارات دولتی تقویم هجری شمسی می باشد.

روزهای جمعه، ۲۸ اسد و ۸ ثور تعطیل عمومی است. سایر رخصتی‌ها توسط قانون تنظیم می گردد.

مادهٔ نزدهم

بیرق افغانستان مرکب است از: سه قطعه با رنگهای سیاه، سرخ و سبز که به صورت عمودی، بـه اندازه های مساوی، از چپ به راست، درکنار هم واقع شده، عرض هر رنگ برابر نصف طول آن است و در وسط آن نشان ملی افغانستان قرار دارد.

نشان ملی افغانستان عبارت از محراب و منبر به رنگ سفید می باشد که در دو گـوشهٔ آن دو بیرق و در وسط آن در قسمت فوقانی، کلمهٔ مبارک لا اله الا الله محمد رسول الله و الله اکبر و اشعهٔ خورشید در حال طلوع و در قسمت تحتانی آن تاریخ ۱۲۹۸ هجری شمسی و کلمهٔ افغانستان، جا داشته و از دو طرف باخوشه های گندم احاطه شده است.

طرز استفاده از بیرق و نشان ملی تـوسط قانون تنظیم می گردد.

مادهٔ بیستم

سرود ملی افغانستان به زبان پشتو و با ذکر الله اکبر و نام اقوام افغانستان می باشد.

مادهٔ بیست و یکم

پایتخت افغانستان شهر کابل می باشد.

فصل دوم
حقوق اساسی و وجایب اتباع

مادهٔ بیست و دوم

هر نوع تبعیض و امتیاز بین اتباع افغانستان ممنوع است.

اتباع افغانستان اعم از زن و مرد در برابر قانون دارای حقوق و وجایب مساوی می باشند.

مادهٔ بیست و سوم

زندگی موهبت الهی و حق طبیعی انسان است. هیچ شخص بدون مجوز قانونی از این حق محروم نمی گــردد.

مادهٔ بیست و چهارم

آزادی حق طبیعی انسان است. این حق جز آزادی دیگران و مصالح عامه که توسط قانون تنظیم می گردد، حدودی ندارد.

آزادی و کرامت انسان از تعرض مصون است.

دولت به احترام و حمایت آزادی و کرامت انسان مکلف می باشد.

مادهٔ بیست و پنجم

برائت ذمه حالت اصلی است.

متهم تا وقتی که به حکم قطعی محکمهٔ با صلاحیت محکوم علیه قرار نگیرد، بی گناه شناخته می شود.

مادهٔ بیست و ششم

جرم یک عمل شخصی است.

تعقیب، گرفتاری یا توقیف متهم و تطبیق جزا بر او به شخص دیگری سرایت نمی کند.

مادهٔ بیست و هفتم

هیچ عملی جرم شمرده نمی شود مگر به حکم قانونی که قبل از ارتکاب آن نافذ گردیده باشد.

هیچ شخص را نمی توان تعقیب، گرفتار و یا توقیف نمود مگر بر طبق احکام قانون.

هیچ شخص را نمی توان مجازات نمود مگر به حکم محکمهٔ با صلاحیت و مطابق به احکام قانونی که قبل از ارتکاب فعل مورد اتهام نافذ گردیده باشد.

مادهٔ بیست و هشتم

هیچ یک از اتباع افغانستان به علت اتهام به جرم، به دولت خارجی سپرده نمی شود مگر بر اساس معاملهٔ بالمثل و پیمان های بین الدول که افغانستان به آن پیوسته باشد.

هیچ افغان به سلب تابعیت و یا تبعید در داخل یا خارج افغانستان محکوم نمی شود.

مادهٔ بیست و نهم

تعذیب انسان ممنوع است.

هیچ شخص نمی تواند حتی به مقصد کشف حقایق از شخص دیگر، اگرچه تحت تعقیب، گرفتاری یا توقیف و یا محکوم به جزا باشد، به تعذیب او اقدام کند یا امر بدهد.
تعیین جزایی که مخالف کرامت انسانی باشد، ممنوع است.

مادۀ سی ام

اظهار، اقرار و شهادتی که از متهم یا شخص دیگری به وسیلۀ اکراه به دست آورده شود، اعتبار ندارد.
اقرار به جرم عبارت است از اعتراف متهم با رضایت کامل و در حالت صحت عقل، درحضور محکمۀ با صلاحیت.

مادۀ سی و یکم

هر شخص می تواند برای دفع اتهام به مجرد گرفتاری و یا برای اثبات حق خود، وکیل مدافع تعیین کند.
متهم حق دارد به مجرد گرفتاری، از اتهام منسوب اطلاع یابد و در داخل میعادی که قانون تعیین می کند در محکمه حاضر گردد.
دولت در قضایای جنایی برای متهم بی بضاعت وکیل مدافع تعیین می نماید.
محرمیت مکالمات، مراسلات و مخابرات بین متهم و وکیل آن، از هر نوع تعرض مصون می باشد.
وظایف و صلاحیت های وکلای مدافع توسط قانون تنظیم می گردد.

مادۀ سی و دوم

مدیون بودن شخص موجب سلب یا محدود شدن آزادی وی نمی شود.

طرز و وسایل تحصیل دین توسط قانون تنظیم می‌گردد.

مادۀ سی و سوم

اتباع افغانستان حق انتخاب کردن و انتخاب شدن را دارا می باشند.

شرایط و طرز استفاده از این حق توسط قانون تنظیم می‌گردد.

مادۀ سی و چهارم

آزادی بیـــان از تعـرض مصون است.

هر افغان حق دارد فکر خود را به وسیلۀ گفتار، نوشته، تصویر و یا وسایل دیگر، با رعایت احکام مندرج این قانون اساسی اظهار نماید.

هر افغان حق دارد مطابق به احکام قانون، به طبع و نشر مطالب، بدون ارائه قبلی آن به مقامات دولتی، بپردازد.

احکام مربوط به مطابع، رادیو و تلویزیون، نشر مطبوعات و سایر وسایل ارتباط جمعی توسط قانون تنظیم می‌گردد.

مادۀ سی و پنجم

اتباع افغانستان حق دارند به منظور تأمین مقاصد مادی و یا معنوی، مطابق به احکام قانون، جمیعتها تاسیس نمایند.

اتباع افغانستان حق دارند، مطابق به احکام قانون، احزاب سیاسی تشکیل دهند، مشروط بر اینکه:

۱- مرامنامه و اساسنامۀ حزب، مناقض احکام دین مقدس اسلام و نصوص و ارزشهای مندرج این قانون اساسی نباشد؛

۲- تشکیلات و منابع مالی حزب علنی باشد؛

۳- اهداف و تشکیلات نظامی و شبه نظامی نداشته باشد؛

۴- وابسته به حزب سیاسی و یا دیگر منابع خارجی نباشد.

تأسیس و فعالیت حزب برمبنای قومیت، سمت، زبان و مذهب فقهی جواز ندارد.

جمعیت و حزبی که مطابق به احکام قانون تشکیل می شود، بدون موجبات قانونی و حکم محکمۀ با صلاحیت منحل نمی شود.

مادۀ سی و ششم

اتباع افغانستان حق دارند برای تأمین مقاصد جایز و صلح آمیز، بدون حمل سلاح، طبق قانون اجتماع و تظاهرات نمایند.

مادۀ سی و هفتم

آزادی و محرمیت مراسلات و مخابرات اشخاص چه به صورت مکتوب باشد و چه به وسیله تلفون، تلگراف و وسایل دیگر، از تعرض مصون است.

دولت حق تفتیش مراسلات و مخابرات اشخاص را ندارد، مگر مطابق به احکام قانون.

مادۀ سی و هشتم

مسکن شخص از تعرض مصون است. هیچ شخص، به شمول دولت، نمی تواند بدون اجازۀ ساکن یا قرار محکمۀ با صلاحیت و به غیر از حالات و طرزی که در قانون تصریح شده است، به مسکن شخص داخل شود یا آن را تفتیش نماید.

در مورد جرم مشهود، مامور مسئول می تواند بدون اجازهٔ قبلی محکمه، به مسکن شخص داخل شود یا آن را تفتیش کند. مامور مذکور مکلف است بعد ازداخل شدن یا اجرای تفتیش، در خلال مدتی که قانون تعیین می کند قرار محکمه را حاصل نماید.

مادهٔ سی ونهم

هر افغان حق دارد به هر نقطهٔ کشور سفر نماید و مسکن اختیار کند، مگر در مناطقی که قانون ممنوع قرار داده است.

هر افغان حق دارد مطابق به احکام قانون به خارج افغانستان سفر نماید و به آن عودت کند.

دولت از حقوق اتباع افغانستان در خارج از کشور حمایت می نماید.

مادهٔ چهلم

ملکیت از تعرض مصون است.

هیچ شخص از کسب ملکیت و تصرف در آن منع نمی شود، مگر در حدود احکام قانون.

ملکیت هیچ شخص، بدون حکم قانون و فیصلهٔ محکمهٔ با صلاحیت مصادره نمی شود.

استملاک ملکیت شخص، تنها به مقصد تأمین منافع عامه، در بدل تعویض قبلی و عادلانه، به موجب قانون مجاز می باشد.

تفتیش و اعلان دارایی شخص، تنها به حکم قانون صورت می‌گیرد.

مادهٔ چهل و یکم

اشخاص خارجی در افغانستان حق ملکیت اموال عقاری را ندارند.

اجارۀ عقار به منظور سرمایه گذاری، مطابق به احکام قانون مجاز می باشد. فروش عقار به نمایـندگی های سیاسی دول خارجی و به مؤسسات بین المللی که افغانستان عضو آن باشد، مطابق به احکام قانون، مجاز می باشد.

مادۀ چهل و دوم:

هر افغان مکلف است مطابق به احکام قانون به دولت مالیه و محصول تأدیه کند.

هیچ نوع مالیه و محصول، بدون حکم قانون، وضع نمی شود.

اندازه مالیه و محصول و طرز تأدیۀ آن، با رعایت عدالت اجتماعی، توسط قانون تعیین می‌گردد.

این حکم در مورد اشخاص و مؤسسات خارجی نیز تطبیق می‌شود.

هر نوع مالیه، محصول و عواید تادیه شده، به حساب واحد دولتی تحویل داده می شود.

مادۀ چهل وسوم

تعلیم حق تمام اتباع افغانستان است که تا درجۀ لیسانس در مؤسسات تعلیمی دولتی به صورت رایگان از طرف دولت تأمین می گردد.

دولت مکلف است به منظور تعمیم متوازن معارف در تمام افغانستان، تأمین تعلیمات متوسطه اجباری، پروگرام مؤثر طرح و تطبیق نماید و زمینۀ تدریس زبان های مادری را در مناطقی که به آنها تکلم می کنند فراهم کند.

مادهٔ چهل و چهارم

دولت مکلف است به منظور ایجاد توازن و انکشاف تعلیم برای زنان، بهبود تعلیم کوچیان و امحای بی سوادی در کشور، پروگرامهای مؤثر طرح و تطبیق نماید.

مادهٔ چهل و پنجم

دولت نصاب واحد تعلیمی را، بر مبنای احکام دین مقدس اسلام و فرهنگ ملی و مطابق با اصول علمی، طرح و تطبیق می کند و نصاب مضامین دینی مکاتب را، برمبنای مذاهب اسلامی موجود در افغانستان، تدوین می نماید.

مادهٔ چهل و ششم

تأسیس و ادارهٔ مؤسسات تعلیمات عالی، عمومی و اختصاصی وظیفه دولت است.

اتباع افغانستان می توانند به اجازهٔ دولت به تأسیس مؤسسات تعلیمات عالی، عمومی، اختصاصی و سواد آموزی اقدام نمایند.

دولت می تواند تأسیس مؤسسات تعلیمات عالی، عمومی و اختصاصی را به اشخاص خارجی نیز مطابق به احکام قانون اجازه دهد.

شرایط شمول در مؤسسات تعلیمات عالی دولتی و سایر امور مربوط به آن، توسط قانون تنظیم می‌گردد.

مادهٔ چهل و هفتم

دولت برای پیشرفت علم، فرهنگ، ادب و هنر پروگرامهای مؤثر طرح می نماید.

دولت حقوق مؤلف، مخترع و کاشف را تضمین می نماید و تحقیقات علمی را در تمام عرصه ها تشویق و حمایت می کند و استفاده مؤثر از نتایج آن را، مطابق به احکام قانون، تعمیم می بخشد.

مادۀ چهل و هشتم

کار حق هر افغان است.

تعیین ساعات کار، رخصتی با مزد، حقوق کار و کارگر و سایر امور مربوط به آن توسط قانون تنظیم میگردد.

انتخاب شغل و حرفه، در حدود احکام قانون، آزاد می باشد.

مادۀ چهل و نهم

تحمیل کار اجباری ممنوع است.

سهم‌گیری فعال در حالت جنگ، آفات و سایر حالاتی که حیات و آسایش عامه را تهدید کند، از وجایب ملی هر افغان می باشد.

تحمیل کار بر اطفال جواز ندارد.

مادۀ پنجاهم

دولت مکلف است به منظور ایجاد ادارۀ سالم و تحقق اصلاحات در سیستم اداری کشور تدابیر لازم اتخاذ نماید.

اداره اجراآت خود را با بیطرفی کامل و مطابق به احکام قانون عملی می سازد.

اتباع افغانستان حق دسترسی به اطلاعات از ادارات دولتی را در حدود احکام قانون دارا می باشند. این حق جز صدمه به حقوق دیگران و امنیت عامه حدودی ندارد.

اتباع افغانستان بر اساس اهلیت و بدون هیچگونه تبعیض و به موجب احکام قانون به خدمت دولت پذیرفته می شوند.

مادۀ پنجاه و یکم

هر شخص که از اداره بدون موجب متضرر شود مستحق جبران خساره می باشد و می تواند برای حصول آن در محکمه دعوا اقامه کند.

به استثنای حالاتیکه در قانون تصریح گردیده است، دولت نمی تواند بدون حکم محکمۀ باصلاحیت به تحصیل حقوق خود اقدام کند.

مادۀ پنجاه و دوم

دولت وسایل وقایه و علاج امراض و تسهیلات صحی رایگان را برای همه اتباع مطابق به احکام قانون تأمین می‌نماید.

دولت تأسیس و توسعۀ خدمات طبی و مراکز صحی خصوصی را مطابق به احکام قانون تشویق و حمایت می کند.

دولت به منظور تقویت تربیت بدنی سالم و انکشاف ورزشهای ملی و محلی تدابیر لازم اتخاذ می نماید.

مادۀ پنجاه و سوم

دولت به منظور تنظیم خدمات طبی و مساعدت مالی برای بازماندگان شهداء و مفقودین و برای بازتوانی معلولین و معیوبین و سهم‌گیری فعال آنان در جامعه، مطابق به احکام قانون، تدابیر لازم اتخاذ می نماید.

دولت حقوق متقاعدین را تضمین نموده، برای کهن سالان، زنان بی‌سرپرست، معیوبین و معلولین و ایتام بی بضاعت مطابق به احکام قانون کمک لازم به عمل می آورد.

مادۀ پنجاه و چهارم

خانواده رکن اساسی جامعه را تشکیل می دهد و مورد حمایت دولت قرار دارد.

دولت به منظور تأمین سلامت جسمی و روحی خانواده، بالاخص طفل و مادر، تربیت اطفال و برای ازبین بردن رسوم مغایر با احکام دین مقدس اسلام تدابیر لازم اتخاذ می کند.

مادۀ پنجاه و پنجم

دفاع از وطن وجیبۀ تمام اتباع افغانستان است.

شرایط اجرای دورۀ مکلفیت عسکری توسطقانون تنظیم می‌گردد.

مادۀ پنجاه و ششم

پیروی از احکام قانون اساسی، اطاعت از قوانین و رعایت نظم و امن عامه وجیبۀ تمام مردم افغانستان است.

بی خبری از احکام قانون عذر دانسته نمی شود.

مادۀ پنجاه و هفتم

دولت حقوق و آزادی های اتباع خارجی را در افغانستان، طبق قانون تضمین می کند. این اشخاص در حدود قواعد حقوق بین المللی به رعایت قوانین دولت افغانستان مکلف می باشند.

مادهٔ پنجاه و هشتم

دولت به منظور نظارت بر رعایت حقوق بشر در افغانستان و بهبود و حمایت از آن، کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان را تأسیس می نماید.

هر شخص می تواند در صورت نقض حقوق بشری خود، به این کمیسیون شکایت نماید.

کمیسیون می تواند موارد نقض حقوق بشری افراد را به مراجع قانونی راجع سازد و در دفاع از حقوق آنها مساعدت نماید.

تشکیل و طرز فعالیت این کمیسیون توسط قانون تنظیم می‌گردد.

مادهٔ پنجاه و نهم

هیچ شخص نمی تواند با سوء استفاده از حقوق و آزادیهای مندرج این قانون اساسی، بر ضد استقلال، تمامیت ارضی، حاکمیت و وحدت ملی عمل کند.

فصل سوم
رئیس جمهور

مادهٔ شصتم

رئیس جمهور در رأس دولت جمهوری اسلامی افغانستان قرار داشته، صلاحیت های خود را در عرصه های اجرائیه، تقنینیه و قضائیه، مطابق به احکام این قانون اساسی، اعمال می کند.

رئیس جمهور دارای دو معاون، اول و دوم، می باشد.

کاندید ریاست جمهوری نام هر دو معاون را همزمان با کاندید شدن خود به ملت اعلام میدارد.

معاون اول رئیس جمهور در حالت غیاب، استعفاء و یا وفات رئیس جمهور، مطابق به احکام مندرج این قانون اساسی، عمل می کند.
در غیاب معاون اول رئیس جمهور، معاون دوم مطابق به احکام مندرج این قانون اساسی عمل می کند.

مادهٔ شصت و یکم

رئیس جمهور با کسب اکثریت بیش از پنجاه فی صد آرای رأی دهندگان از طریق رأی گیری آزاد، عمومی، سری و مستقیم انتخاب می گردد.
وظیفهٔ رئیس جمهور در اول جوزای سال پنجم بعد از انتخابات پایان می یابد.
انتخابات به منظور تعیین رئیس جمهور جدید در خلال مدت سی الی شصت روز قبل از پایان کار رئیس جمهور برگزار می‌گردد.
هرگاه در دور اول هیچ یک از کاندیدان نتواند اکثریت بیش از پنجاه فی صد آرا را به دست آورد، انتخابات برای دور دوم در ظرف دو هفته از تاریخ اعلام نتایج انتخابات برگزار می گردد و در این دور تنها دو نفر از کاندیدانی که بیشترین آرا را در دور اول به دست آورده اند، شرکت می نمایند.
در دور دوم انتخابات، کاندیدی که اکثریت آرا را کسب کند، رئیس جمهور شناخته می شود.
هرگاه یکی از کاندیدان ریاست جمهوری در جریان دور اول یا دوم رأی‌گیری و یا بعد از انتخابات و قبل از اعلام نتایج انتخابات وفات نماید، انتخابات مجدد مطابق به احکام قانون برگزار می‌گردد.

مادهٔ شصت و دوم

شخصی که به ریاست جمهوری کاندید می شود، واجد شرایط ذیل می باشد:

۱- تبعهٔ افغانستان، مسلمان و متولد از والدین افغان بوده و تابعیت کشور دیگری را نداشته باشد؛

۲- در روز کاندید شدن سن وی از چهل سال کمتر نباشد؛

۳- از طرف محکمه به ارتکاب جرایم ضد بشری، جنایت و یا حرمان از حقوق مدنی محکوم نشده باشد.

هیچ شخص نمی تواند بیش از دو دوره به حیث رئیس جمهور انتخاب گردد.

حکم مندرج این ماده در مورد معاونین رئیس جمهور نیز تطبیق می گردد.

مادهٔ شصت و سوم

رئیس جمهور قبل از تصدی وظیفه، مطابق به طرز العمل خاص که توسط قانون تنظیم می‌گردد، حلف آتی را به جا می آورد:

بسم الله الرحمن الرحیم

«به نام خداوند بزرگ (ج) سوگند یاد می کنم که دین مقدس اسلام را اطاعت و از آن حمایت کنم. قانون اساسی و سایر قوانین را رعایت و از تطبیق آن مواظبت نمایم. از استقلال، حاکمیت ملی و تمامیت ارضی افغانستان حراست و حقوق و منافع مردم افغانستان را حفاظت کنم و با استعانت از بارگاه پروردگار متعال و

پشتیبانی ملت، مساعی خود را در راه سعادت و ترقی مردم افغانستان بکار برم.»

مادهٔ شصت و چهارم

رئیس جمهور دارای صلاحیتها و وظایف ذیل می باشد:

۱- مراقبت از اجرای قانون اساسی؛

۲- تعیین خطوط اساسی سیاست کشور به تصویب شورای ملی؛

۳- قیادت اعلای قوای مسلح افغانستان؛

۴- اعلان حرب و متارکه به تأیید شورای ملی؛

۵- اتخاذ تصمیم لازم در حالت دفاع از تمامیت ارضی و حفظ استقلال؛

۶- فرستادن قطعات قوای مسلح به خارج افغانستان به تأیید شورای ملی؛

۷- دایر نمودن لویه جرگه به استثنای حالت مندرج مادهٔ شصت و نهم این قانون اساسی؛

۸- اعلان حالت اضطرار به تأیید شورای ملی و خاتمه دادن به آن؛

۹- افتتاح اجلاس شورای ملی و لویه جرگه؛

۱۰- قبول استعفای معاونین ریاست جمهوری؛

۱۱- تعیین وزرا، لوی څارنوال، رئیس بانک مرکزی، رئیس امنیت ملی و رئیس سره میاشت به تأیید ولسی جرگه و عزل و قبول استعفای آنها؛

۱۲- تعیین رئیس و اعضای ستره محکمه به تأیید ولسی جرگه؛

۱۳- تعیین، تقاعد، قبول استعفاء و عزل قضات، صاحب منصبان قوای مسلح، پولیس و امنیت ملی و مامورین عالی رتبه مطابق به احکام قانون؛

۱۴- تعیین سران نمایندگی های سیاسی افغانستان نزد دول خارجی و مؤسسات بین المللی؛

۱۵- قبول اعتمادنامه های نمایندگان سیاسی خارجی در افغانستان؛

۱۶- توشیح قوانین و فرامین تقنینی؛

۱۷- اعطای اعتبار نامه به غرض عقد معاهدات بین الدول مطابق به احکام قانون؛

۱۸- تخفیف و عفو مجازات مطابق به احکام قانون؛

۱۹- اعطای مدالها، نشانها و القاب افتخاری مطابق به احکام قانون؛

۲۰- تأسیس کمیسیون ها به منظور بهبود ادارهٔ کشور مطابق به احکام قانون؛

۲۱- سایر صلاحیتها و وظایف مندرج این قانون اساسی.

مادهٔ شصت و پنجم

رئیس جمهور می تواند در موضوعات مهم ملی سیاسی، اجتماعی و یا اقتصادی به آرای عمومی مردم افغانستان مراجعه نماید.

مراجعه به آرای عمومی نباید مناقض احکام این قانون اساسی و یا مستلزم تعدیل آن باشد.

مادهٔ شصت و ششم

رئیس جمهور در اعمال صلاحیتهای مندرج این قانون اساسی، مصالح علیای مردم افغانستان را رعایت می کند.

رئیس جمهور نمی تواند بدون حکم قانون ملکیت های دولتی را بفروشد یا اهدا کند.

رئیس جمهور نمی تواند در زمان تصدی وظیفه از مقام خود به ملحوظات لسانی، سمتی، قومی، مذهبی و حزبی استفاده نماید.

مادهٔ شصت و هفتم

در صورت استعفا، عزل یا وفات رئیس جمهور و یا مریضی صعب العلاج که مانع اجراء وظیفه شود، معاون اول رئیس جمهور صلاحیتها و وظایف رئیس جمهور را به عهده می‌گیرد.

رئیس جمهور استعفای خود را شخصاً به شورای ملی اعلام می نماید.

تثبیت مریضی صعب العلاج توسط هیئت طبی با صلاحیت که از طرف ستره محکمه تعیین می‌گردد صورت می‌گیرد.

در این حالات در خلال مدت سه ماه انتخابات به منظور تعیین رئیس جمهور جدید طبق مادهٔ شصت و یکم این قانون اساسی برگزار می‌گردد.

معاون اول رئیس جمهور در زمان تصدی به حیث رئیس جمهور موقت امور ذیل را انجام داده نمی تواند:

۱- تعدیل قانون اساسی؛

۲- عزل وزرا؛

۳- مراجعه به آرای عامه.

معاونین رئیس جمهور می توانند مطابق به احکام این قانون اساسی خود را به ریاست جمهوری کاندید نمایند.

در صورت غیاب رئیس جمهور، وظایف معاون اول توسط رئیس جمهور تعیین می گردد.

مادۀ شصت و هشتم

هرگاه یکی از معاونین رئیس جمهور استعفاء و یا وفات نماید عوض وی شخص دیگری توسط رئیس جمهور به تأیید ولسی جرگه تعیین می‌گردد.

درصورت وفات همزمان رئیس جمهور و معاون اول وی، بالترتیب معاون دوم، رئیس مشرانو جرگه، رئیس ولسی‌جرگـــه و وزیر خارجه یکی بعد دیگری مطابق به حکم مندرج مادۀ شـصت و هفتم این قانون اساسی وظـایف رئـیس‌جمهور را به عهده می‌گیرد.

مادۀ شصت و نهم

رئیس جمهور در برابر ملت و ولسی جرگه مطابق به احکام این مادۀ مسئول می باشد.

اتهام علیه رئیس جمهور به ارتکاب جرایم ضد بشری، خیانت ملی یا جنایت، از طرف یک ثلث کل اعضای ولسی جرگه تـقـاضا شده می تواند.

در صورتیکه این تـقـاضا از طرف دو ثلث کل آرای ولسی جرگه تـــأیید گردد، ولسی جرگه در خلال مدت یک ماه لویه جرگه را دایر می نماید.

هرگاه لویه جرگه اتهام منسوب را به اکثریت دو ثلث آرای کل اعضا تصویب نماید، رئیس جمهور از وظیفه منفصل و موضوع به محکمهٔ خاص محول می‌گردد. محکمهٔ خاص متشکل است از رئیس مشرانو جرگه، سه نفر از اعضای ولسی جرگه و سه نفر از اعضای ستره محکمه به تعیین لویه جرگه. اقامهٔ دعوی توسط شخصی که از طرف لویه جرگه تعیین می گردد صورت می‌گیرد.

در این حالت احکام مندرج مادهٔ شصت و هفتم این قانون اساسی تطبیق می گردد.

مادهٔ هفتادم

معاش و مصارف رئیس جمهور توسط قانون تنظیم می گردد.

رئیس جمهور بعد از ختم دورهٔ خدمت، به استثنای حالت عزل، برای بقیهٔ مدت حیات از حقوق مالی دورهٔ ریاست جمهوری مطابق به احکام قانون مستفید می شود.

فصل چهارم
حکومت

مادهٔ هفتاد و یکم

حکومت متشکل است از وزرا که تحت ریاست رئیس جمهور اجرای وظیفه می نمایند.

تعداد وزرا و وظایف شان توسط قانون تنظیم می گردد.

مادهٔ هفتاد و دوم

شخصی که به حیث وزیر تعیین می شود واجد شرایط ذیل می باشد:

۱- تنها حامل تابعیت افغانستان باشد؛

هرگاه کاندید وزارت تابعیت کشور دیگری را نیز داشته باشد، ولسی جرگه صلاحیت تأیید و یا رد آنرا دارد؛

۲- دارای تحصیلات عالی، تجربه کاری و شهرت نیک باشد؛

۳- سن وی از سی و پنج سال کمتر نباشد؛

۴- از طرف محکمه به ارتکاب جرایم ضد بشری، جنایت و یا حرمان از حقوق مدنی محکوم نشده باشد.

مادهٔ هفتاد و سوم

وزرا می توانند از اعضای شورای ملی یا خارج از آن تعیین شوند.

هرگاه عضو شورای ملی به حیث وزیر تعیین شود، عضویت خود را در شوری از دست می‌دهد و در عوض وی شخص دیگری مطابق به حکم قانون تعیین می‌گردد.

مادهٔ هفتاد و چهارم

وزرا قبل از تصدی وظیفه حلف آتی را به حضور رئیس جمهور، به جا می آورند:

بسم الله الرحمن الرحیم

«به نام خداوند بزرگ (ج) سوگند یاد می کنم که دین مقدس اسلام را حمایت، قانون اساسی و سایر قوانین افغانستان را رعایت، حقوق اتباع را حفاظت و از استقلال، تمامیت ارضی و وحدت ملی

مردم افغانستان حراست کنم و در همه اعمال خـود خداوند (ج) را حاضـر دانسته، وظایف محولـه را صادقانه انجام دهـم.»

مادۀ هفتاد و پنجم

حکومت دارای وظایف ذیل می باشد:

۱- تعمیل احکام این قانون اساسی و سایر قوانین و فیصله های قطعی محاکم؛

۲- حفظ استقلال، دفاع از تمامیت ارضی و صیانت منافع و حیثیت افغانستان در جامعۀ بین المللی؛

۳- تأمین نظم و امن عامه و ازبین بردن هر نوع فساد اداری؛

۴- ترتیب بودجه، تنظیم وضع مالی دولت و حفاظت دارایی عامه؛

۵- طرح و تطبیق پروگرام های انکشافی اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و تکنالوژیکی؛

۶- ارائه گزارش به شورای ملی در ختم سال مالی درباره امور انجام شده و پروگرام های عمدۀ سال مالی جدید؛

۷- انجام سایر وظایفی که به موجب این قانون اساسی و قوانین دیگر از وظایف حکومت دانسته شده است.

مادۀ هفتاد و ششم

حکومت برای تطبیق خطوط اساسی سیاست کشور و تنظیم وظایف خود مقررات وضع و تصویب می کند. این مقررات باید مناقض نص یا روح هیچ قانون نباشد.

مادهٔ هفتاد و هفتم

وزرا وظایف خود را به حیث آمرین واحدهای اداری در داخل حدودی که این قانون اساسی و سایر قوانین تعیین می کند، اجرا می نمایند.

وزرا از وظایف مشخصهٔ خود نزد رئیس جمهور و ولسی جرگه مسئولیت دارند.

مادهٔ هفتاد و هشتم

هرگاه وزیر به ارتکاب جرایم ضد بشری، خیانت ملی و یا سایر جرایم متهم گردد، قضیه با رعایت مادهٔ یکصد و سی و چهارم این قانون اساسی به محکمهٔ خاص محول می‌گردد.

مادهٔ هفتاد و نهم

حکومت می تواند در حالت تعطیل ولسی جرگه در صورت ضرورت عاجل، به استثنای امور مربوط به بودجه و امور مالی، فرامین تقنینی را ترتیب کند.

فرامین تقنینی بعد از توشیح رئیس جمهور حکم قانون را حایز می شود. فرامین تقنینی باید در خلال ۳۰ روز از تاریخ انعقاد نخستین جلسه شورای ملی به آن تقدیم شود و در صورتی که از طرف شورای ملی رد شود، از اعتبار ساقط می‌گردد.

مادهٔ هشتادم

وزرا نمی توانند در زمان تصدی وظیفه از مقام خود به ملحوظات لسانی، سمتی، قومی، مذهبی و حزبی استفاده نمایند.

فصل پنجم
شورای ملی

مادۀ هشتاد ویکم

شورای ملی دولت جمهوری اسلامی افغانستان به حیث عالی ترین ارگان تقنینی مظهر ارادۀ مردم آن است و از قاطبۀ ملت نمایندگی می کند.

هر عضو شوری در موقع اظهار رأی، مصالح عمومی و منافع علیای مردم افغانستان را مدار قضاوت قرار می دهد.

مادۀ هشتاد و دوم

شورای ملی متشکل از دو مجلس: ولسی جرگه و مشرانو جرگه می باشد.

هیچ شخص نمی تواند در یک وقت عضو هر دو مجلس باشد.

مادۀ هشتاد و سوم

اعضای ولسی جرگه توسط مردم از طریق انتخابات آزاد، عمومی، سری و مستقیم انتخاب می گردند.

دورۀ کار ولسی جرگه به تاریخ اول سرطان سال پنجم، بعد از اعلان نتایج انتخابات به پایان می رسد و شورای جدید به کار آغاز می نماید.

انتخابات اعضای ولسی جرگه در خلال مدت سی الی شصت روز قبل از پایان دورۀ ولسی جرگه برگزار می گردد.

تعداد اعضای ولسی جرگه بـه تناسب نفوس هر حوزه حداکثر دو صدو پنجاه نفر می باشد. حوزه های انتخاباتی و سایر مسایل مربوط به آن در قانون انتخابات تعیین می گردد.

در قانون انتخابات باید تدابیری اتخاذ گردد که نظام انتخاباتی، نمایندگی عمومی و عادلانه را برای تمام مردم کشور تأمین نماید و به تناسب نفوس از هر ولایت طور اوسط حداقل دو وکیـل زن در ولسی جرگه عضویت یابد.

مادهٔ هشتاد و چهارم

اعضای مشرانو جرگه به ترتیب ذیل انتخاب و تعیین می شوند:

۱- از جمله اعضای شورای هر ولایت، یک نفر به انتخاب شـورای مربوط برای مدت چهار سال؛

۲- از جمله اعضای شورا های ولسوالیهای هر ولایت، یک نفر به انتخاب شوراهای مربوط برای مدت سه سال؛

۳- یک ثلث باقی مانده از جمله شخصیت های خبیر و با تجربه به شمول دو نفر از نمایندگان معلولین و معیوبین و دو نفر از نمایندگان کوچی ها به تعیین رئیس جمهور برای مدت پنج سال.

رئیس جمهور تعداد پنجاه فیصد از این اشخاص را از بین زنان تعیین می نماید.

شخصی که به حیث عضو مشرانو جرگه انتخاب می شود، عضویت خود را در شورای مربوطه از دست داده، به عوض او شخص دیگری مطابق به احکام قانون تعیین می‌گردد.

مادۀ هشتاد و پنجم

شخصی که به عضویت شورای ملی کاندید یا تعیین می شود، علاوه بر تکمیل شرایط انتخاب کنندگان واجد اوصاف ذیل می باشد:

۱- تبعۀ افغانستان بوده یا حداقل ده سال قبل از تاریخ کاندید یا تعیین شدن تابعیت دولت افغانستان را کسب کرده باشد؛

۲- از طرف محکمه به ارتکاب جرایم ضد بشری، جنایت و یا حرمان از حقوق مدنی محکوم نشده باشد؛

۳- اعضای ولسی جرگه سن بیست و پنج سالگی را در روز کاندید شدن و اعضای مشرانو جرگه سن سی و پنج سالگی را در روز کاندید یا تعیین شدن تکمیل کرده باشند.

مادۀ هشتاد و ششم

وثایق انتخاباتی اعضای شورای ملی توسط کمیسیون مستقل انتخابات مطابق به احکام قانون تدقیق می گردد.

مادۀ هشتاد و هفتم

هر یک از دو مجلس شورای ملی، در آغاز دورۀ کار، یک نفر از اعضای خود را به حیث رئیس برای یک دورۀ تقنینیه و دو نفر را به حیث نایب اول و نایب دوم و دو نفر را به حیث منشی و نایب منشی برای مدت یکسال انتخاب می کند.

این اشخاص هیئت اداری ولسی جرگه و مشرانو جرگه را تشکیل می دهند.

وظـــایف هیئت اداری در اصول وظایف داخلی هر مجلس تعیین می شود.

مادۀ هشتاد و هشتم

هر یک از دو مجلس شورای ملی برای مطالعۀ موضوعات مورد بحث، بر طبق اصول وظایف داخلی، کمیسیون ها تشکیل می دهد.

مادۀ هشتاد و نهم

ولسی جرگه صلاحیت دارد به پیشنهاد یک ثلث اعضا، جهت بررسی و مطالعۀ اعمال حکومت، کمیسیون خاص تعیین نماید.

ترکیب و طرز العمل این کمیسیون در اصول وظایف داخلی ولسی جرگه تنظیم می گردد.

مادۀ نودم

شورای ملی دارای صلاحیتهای ذیل می‌باشد:

۱- تصویب، تعدیل یا لغو قوانین و یا فرامین تقنینی؛

۲- تصویب پروگرامهای انکشافی اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و تکنالوژیکی؛

۳- تصویب بودجۀ دولتی و اجازه اخذ یا اعطای قرضه؛

۴- ایجاد واحدهای اداری، تعدیل و یا الغای آن؛

۵- تصدیق معاهدات و میثاقهای بین المللی یا فسخ الحاق افغانستان به آن؛

۶- سایر صلاحیتهای مندرج این قانون اساسی.

مادۀ نود و یکم

ولسی جرگه دارای صلاحیتهای اختصاصی ذیل می باشد:

۱- اتخاذ تصمیم در مورد استیضاح از هر یک از وزرا مطابق به حکم مادۀ نود و دوم این قانون اساسی؛

۲- اتخاذ تصمیم راجع به پروگرامهای انکشافی و بودجۀ دولتی؛

۳- تأیید یا رد مقرریها مطابق به احکام این قانون اساسی.

مادۀ نود و دوم

ولسی جرگه به پیشنهاد بیست فیصد کل اعضا، می تواند از هر یک از وزرا استیضاح به عمل آورد.

هرگاه توضیح ارائه شده قناعت بخش نباشد، ولسی جرگه موضوع رأی عدم اعتماد را بررسی می کند.

رأی عدم اعتماد از وزیر باید صریح، مستقیم و بر اساس دلایل موجه باشد. این رأی به اکثریت آرای کل اعضای ولسی جرگه صادر می‌گردد.

مادۀ نود و سوم

هر یک از کمیسیونهای هر دو مجلس شورای ملی می تواند از هر یک از وزرا در موضوعات معین سوال نماید.

شخصی که از او سوال به عمل آمده، می تواند جواب شفاهی یا تحریری بدهد.

مادۀ نود و چهارم

قانون عبارت است از مصوبۀ هر دو مجلس شورای ملی که به توشیح رئیس جمهور رسیده باشد، مگر اینکه در این قانون اساسی طور دیگری تصریح گردیده باشد.

در صورتیکه رئیس جمهور با مصوبۀ شورای ملی موافقه نداشته باشد می تواند آنرا در ظرف پانزده روز از تاریخ تقدیم با ذکر دلایل به ولسی جرگه مسترد نماید.

با سپری شدن این مدت و یا در صورتی که ولسی جرگه آنرا مجدداً با دو ثلث آرای کل اعضا تصویب نماید، مصوبه توشیح شده محسوب و نافذ می‌گردد.

مادۀ نود وپنجم

پیشنهاد طرح قانون از طرف حکومت یا اعضای شوری و در ساحۀ تنظیم امور قضایی از طرف ستره محکمه توسط حکومت صورت گرفته می تواند.

پیشنهاد طرح قانون در مورد بودجه و امور مالی صرف از طرف حکومت صورت می‌گیرد.

مادۀ نود و ششم

هرگاه پیشنهاد طرح قانون حاوی تکلیف جدید یا تنقیص در عایدات دولت باشد، به شرطی در فهرست کار داخل مـی شود که در متن پیشنهاد، مدرک جبران نیز پیش بینی شده باشد.

مادۀ نود و هفتم

پیشنهاد طرح قانون از طرف حکومت نخست به ولسی جرگه تقدیم می گردد.

ولسی جرگه پیشنهاد طرح قانون را، به شمول بودجه و امور مالی و پیشنهاد اخذ و یا اعطای قرضه را، بعد از بحث به صورت یک کل تصویب یا رد می کند.

ولسی جرگه نمی تواند طرح پیشنهاد شده را بیش از یک ماه به تأخیر اندازد.

ولسی جرگه طرح قانون پیشنهاد شده را بعد از تصویب به مشرانو جرگه می سپارد.
مشرانو جرگه در ظرف پانزده روز در مورد آن تصمیم اتخاذ می کند.
شورای ملی به اتخاذ تصمیم در مورد طرح قوانین، معاهدات و پروگرامهای انکشافی دولت که به اساس پیشنهاد حکومت ایجاب رسیدگی عاجل را نماید اولویت می دهد.
هرگاه پیشنهاد طرح قانون از طرف ده نفر از اعضای یکی از دو مجلس صورت گیرد، بعد از تأیید یک پنجم اعضای مجلسی که پیشنهاد به آن ارائه شده است، در فهرست کار آن مجلس داخل می‌گردد.

مادۀ نود و هشتم

بودجۀ دولت و پروگرام انکشافی حکومت از طریق مشرانو جرگه توأم با نظریه مشورتی آن به ولسی جرگه تقدیم می شود.
تصمیم ولسی جرگه بدون ارائه به مشرانو جرگه بعد از توشیح رئیس جمهور نافذ شمرده می شود.
هرگاه نظر به عوامل تصویب بودجه قبل از آغاز سال مالی صورت نگیرد، تا تصویب بودجۀ جدید، بودجۀ سال گذشته تطبیق می‌گردد.
حکومت در خلال ربع چهارم سال مالی، بودجۀ سال آینده را با حساب اجمالی بودجۀ سال جاری به شورای ملی تقدیم می نماید.

حساب قطعی بودجۀ سال مالی قبل، در خلال مدت شش ماه سال آینده، مطابق به احکام قانون، به شورای ملی تقدیم می‌گردد.
ولسی جرگه نمی تواند تصویب بودجه را بیش از یکماه و اجازۀ اخذ و یا اعطای قرضه را که شامل بودجه نباشد، بیش از پانزده روز به تأخیر اندازد.
هرگاه ولسی جرگه در این مدت راجع به پیشنهاد اخذ و یا اعطای قرضه تصمیم اتخاذ نکند، پیشنهاد تصویب شده محسوب می‌گردد.

مادۀ نود و نهم

در صورتی که در اجلاس شورای ملی، بودجۀ سالانه یا پروگرام انکشافی یا موضوع مربوط به امنیت عامه، تمامیت ارضی و استقلال کشور مطرح باشد مدت اجلاس شوری قبل از تصویب آن خاتمه یافته نمی تواند.

مادۀ صدم

هرگاه مصوبۀ یک مجلس از طرف مجلس دیگر رد شود، برای حل اختلاف هیئت مختلط به تعداد مساوی از اعضای هر دو مجلس تشکیل می گردد.
فیصلۀ هیئت بعد از توشیح رئیس جمهور، نافذ شمرده می‌شود.
در صورتیکه هیئت مختلط نتواند اختلاف نظر را رفع کند، مصوبه رد شده به حساب می رود. در این حالت ولسی جرگه می تواند در جلسۀ بعدی آنرا با دو ثلث آرای کل اعضا تصویب کند.
این تصویب بدون ارائه به مشرانو جرگه بعد از توشیح رئیس جمهور نافذ شمرده می شود.

مادهٔ یکصد و یکم

هیچ عضو شورای ملی به علت رأی یا نظریه‌یی که در هنگام اجرای وظیفه ابراز می دارد مورد تعقیب عدلی قرار نمی گیرد.

مادهٔ یکصد و دوم

هرگاه عضو شورای ملی به جرمی متهم شود، مامور مسئول از موضوع به مجلسی که متهم عضو آن است اطلاع می دهد و متهم تحت تعقیب عدلی قرار گرفته می تواند.

در مورد جرم مشهود، مامور مسئول می تواند متهم را بدون اجازه مجلسی که او عضو آن می باشد تحت تعقیب عدلی قرار دهد و گرفتار نماید.

در هر دو حالت، هرگاه تعقیب عدلی قانوناً توقیف را ایجاب کند، مامور مسئول مکلف است موضوع را بلا فاصله به اطلاع مجلس مربوط برساند و تصویب آنرا حاصل نماید.

اگر اتهام در هنگام تعطیل شوری صورت بگیرد، اجازهٔ گرفتاری یا توقیف از هیئت اداری مجلس مربوط حاصل می گردد و موضوع به نخستین جلسهٔ مجلس مذکور جهت اخذ تصمیم ارائه می شود.

مادهٔ یکصد وسوم

وزرا می توانند در جلسات هریک از دو مجلس شورای ملی اشتراک ورزند.

هر مجلس شورای ملی می تواند حضور وزرا را درجلسهٔ خود مطالبه کند.

مادۀ یکصدو چهارم

هر دومجلس شورای ملی در وقت واحد به صورت جداگانه جلسه می کنند.

جلسات هردو مجلس در موارد ذیل می تواند به طور مشترک دایر شود:

۱- در موقعی که دورۀ تقنینیه یا اجلاس سالانه از طرف رئیس جمهور افتتاح می گردد؛

۲- در صورتیکه رئیس جمهور ضروری تشخیص دهد.

رئیس ولسی جرگه، از جلسات مشترک شورای ملی ریاست می نماید.

مادۀ یکصدوپنجم

جلسات شورای ملی علنی می باشد مگر اینکه رئیس مجلس یا حد اقل ده نفر از اعضای شورای ملی، سری بودن آنرا درخواست نمایند و مجلس این درخواست را بپذیرد.

هیچ شخصی نمی تواند عنفاً به مقر شورای ملی داخل شود.

مادۀ یکصد و ششم

نصاب هر یک از دو مجلس شورای ملی، هنگام رأی گیری با حضور اکثریت اعضا تکمیل می گردد و تصامیم آن با اکثریت آرای اعضای حاضر اتخاذ می شود، مگر در مواردی که این قانون اساسی طور دیگری تصریح نموده باشد.

مادهٔ یکصد و هفتم

شورای ملی در هر سال دو اجلاس عادی دایر می کند. مدت کار هر دو اجلاس شوری، در هر سال نه ماه می باشد. در صورت ایجاب، شوری می تواند این مدت را تمدید کند.

جلسات فوق العادهٔ شوری در ایام تعطیل به امر رئیس جمهور دایر شده می تواند.

مادهٔ یکصد و هشتم

در حالات وفات، استعفا و عزل عضو شورای ملی و یا معلولیت یا معیوبیتی که به طور دایم مانع اجرای وظیفه گردد، تعیین نماینده جدید برای مدت باقی ماندهٔ دورهٔ تقنینیه، مطابق به احکام قانون صورت می‌گیرد.

امور مربوط به حضور و غیاب اعضای شورای ملی در اصول وظایف داخلی تنظیم می گردد.

مادهٔ یکصد ونهم

پیشنهاد تعدیل قانون انتخابات، در یک سال اخیر دورهٔ تقنینیه در فهرست کار شورای ملی داخل شده نمی تواند.

فصل ششم
لویه جرگه

مادهٔ یکصد و دهم

لویه جرگه عالی ترین مظهر ارادهٔ مردم افغانستان می باشد.

لویه جرگه متشکل است از:

۱- اعضای شورای ملی؛

۲- رؤسای شوراهای ولایات و ولسوالیها.

وزرا، رئیس و اعضای ستره محکمه و لوی **څـــارنوال** می توانند در جلسات لویه جرگه بدون حق رأی اشتراک ورزند.

مادهٔ یکصد و یازدهم

لویه جرگه در حالات ذیل دایر می‌گردد:

۱- اتخاذ تصمیم در مورد مسایل مربوط به استقلال، حاکمیت ملی، تمامیت ارضی و مصالح علیای کشور؛

۲- تعدیل احکام این قانون اساسی؛

۳- محاکمه رئیس جمهور مطابق به حکم مندرج مادهٔ شصت و نهم این قانون اساسی.

مادهٔ یکصدو دوازدهم

لویه جرگه در اولین جلسه، از میان اعضا یک نفر را به حیث رئیس و یک نفر را به حیث معاون و دو نفر را به حیث منشی و نایب منشی انتخاب می کند.

مادهٔ یکصد و سیزدهم

نصاب لویه جرگه هنگام رای دهی، با حضور اکثریت اعضا تکمیل می‌گردد.

تصامیم لویه جرگه، جز در مواردی که در این قانون اساسی صریحاً ذکر گردیده، با اکثریت آرای کل اعضا اتخاذ میگردد.

مادهٔ یکصد و چهاردهم

مباحثات لویه جرگه علنی می باشد مگر اینکه یک ربع اعضا سری بودن آنرا در خواست نمایند و لویه جرگه این درخواست را بپذیرد.

ماه یکصد و پانزدهم:

در هنگام دایر بودن لویه جرگه، احکام مندرج مواد یکصد و یکم و یکصد و دوم این قانون اساسی، در مورد اعضای آن تطبیق می گردد.

فصل هفتم
قضاء

مادهٔ یکصد و شانزدهم

قوهٔ قضائیه رکن مستقل دولت جمهوری اسلامی افغانستان می باشد.

قوهٔ قضائیه مرکب است از یک ستره محکمه، محاکم استیناف و محاکم ابتدائیه که تشکیلات و صلاحیت آنها توسط قانون تنظیم می‌گردد.

ستره محکمه به حیث عالیترین ارگان قضایی در راس قوهٔ قضائیه جمهوری اسلامی افغانستان قرار دارد.

مادۀ یکصد و هفدهم

ستره محکمه مرکب است از نه عضو که از طرف رئیس جمهور با تأیید ولسی جرگه و با رعایت احکام مندرج فقرۀ آخر مادۀ پنجاهم و مادۀ یکصد و هجدهم این قانون اساسی در آغاز به ترتیب ذیل تعیین می‌گردند:

سه نفر برای مدت چهار سال، سه نفر برای مدت هفت سال و سه نفر برای مدت ده سال.

تعیینات بعدی برای مدت ده سال می باشد.

تعیین اعضا برای بار دوم جواز ندارد.

رئیس جمهور یکی از اعضا را به حیث رئیس ستره محکمه تعیین می کند.

اعضای ستره محکمه به استثنای حالت مندرج مادۀ یکصد و بیست و هفتم این قانون اساسی، تا ختم دورۀ خدمت از وظایف شان عزل نمی شوند.

مادۀ یکصد و هجدهم

عضو ستره محکمه واجد شرایط ذیل می باشد:

۱- سن رئیس و اعضا در حین تعیین از چهل سال کمتر نباشد؛

۲- تبعۀ افغانستان باشد؛

۳- در علوم حقوقی و یا فقهی تحصیلات عالی و در نظام قضایی افغانستان تخصص و تجربۀ کافی داشته باشد؛

۴- دارای حسن سیرت و شهرت نیک باشد؛

۵- از طرف محکمه به ارتکاب جرایم ضد بشری، جنایت و یا حرمان از حقوق مدنی محکوم نشده باشد؛

۶- در حال تصدی وظیفه در هیچ حزب سیاسی عضویت نداشته باشد.

مادۀ یکصد و نزدهم

اعضای ستره محکمه قبل از اشغال وظیفه، حلف آتی را در حضور رئیس جمهور به جا می آورند:

بسم الله الرحمن الرحیم

«به نام خداوند بزرگ ﷻ سوگند یاد می کنم که حق و عدالت را بر طبق احکام دین مقدس اسلام، نصوص این قانون اساسی و سایر قوانین افغانستان تأمین نموده، وظیفه قضاء را با کمال امانت، صداقت و بی طرفی اجرا نمایم.»

مادۀ یکصد و بیستم

صلاحیت قوه قضائیه شامل رسیدگی به تمام دعاویی است که از طرف اشخاص حقیقی یا حکمی، به شمول دولت، به حیث مدعی یا مدعی علیه در پیشگاه محکمه مطابق به احکام قانون اقامه شود.

مادۀ یکصد و بیست و یکم

بررسی مطابقت قوانین، فرامین تقنینی، معاهدات بین الدول و میثاق های بین المللی با قانون اساسی و تفسیر آنها بر اساس تقاضای حکومت و یا محاکم، مطابق به احکام قانون از صلاحیت ستره محکمه می باشد.

مادۀ یکصد و بیست و دوم

هیچ قانون نمی تواند در هیچ حالت، قضیه یا ساحه یی را از دایره صلاحیت قوۀ قضائیه به نحوی که در این فصل تحدید شده، خارج بسازد و به مقام دیگر تفویض کند.

این حکم مانع تشکیل محاکم خاص مندرج مواد شصت و نهم، هفتاد و هشتم و یکصد و بیست و هفتم این قانون اساسی و محاکم عسکری در قضایای مربـوط به آن نمی‌گردد.

تشکیل و صلاحیت این نوع محاکم توسط قانون تنظیم می‌گردد.

مادۀ یکصد و بیست و سوم

با رعایت احکام این قانون اساسی، قواعد مربوط به تشکیل، صلاحیت و اجراآت محاکم و امور مربوط به قضات توسط قانون تنظیم می‌گردد.

مادۀ یکصد و بیست و چهارم

در مورد مامورین و سایر کارکنان اداری قوۀ قضائیه، احکام قوانین مربوط به مامورین و سایر کارکنان اداری دولت نافذ می باشد ولی تقرر، انفکاک، ترفیع، تقاعد، مجازات و مکافات شان توسط ستره محکمه مطابق به احکام قانون صورت می‌گیرد.

مادۀ یکصد و بیست و پنجم

بودجۀ قوۀ قضائیه به مشورۀ حکومت از طرف ستره محکمه ترتیب گردیده، به حیث جزء بودجۀ دولت، توسط حکومت به شورای ملی تقدیم می شود.

تطبیق بودجۀ قوۀ قضائیه از صلاحیت ستره محکمه می باشد.

مادهٔ یکصد و بیست و ششم

اعضای ستره محکمه بعد از ختم دورهٔ خدمت برای بقیهٔ مدت حیات از حقوق مالی دورهٔ خدمت مستفید می شوند مشروط به اینکه به مشاغل دولتی و سیاسی اشتغال نورزند.

مادهٔ یکصد و بیست و هفتم

هرگاه بیش از یک ثلث اعضای ولسی جرگه، محاکمهٔ رئیس یا عضو ستره محکمه را بر اساس اتهام به جرم ناشی از اجرای وظیفه یا ارتکاب جنایت تقاضا نمایند و ولسی جرگه این تقاضا را با اکثریت دو ثلث کل اعضا تصویب کند، متهم از وظیفه عزل و موضوع به محکمهٔ خاص محول می‌گردد.

تشکیل محکمه و طرزالعمل محاکمه، توسط قانون تنظیم می‌گردد.

مادهٔ یکصد وبیست و هشتم

در محاکم افغانستان، محاکمه به صورت علنی دایر می گردد و هر شخص حق دارد با رعایت احکام قانون در آن حضور یابد.

محکمه می تواند در حالاتیکه در قانون تصریح گردیده، یا سری بودن محاکمه ضروری تشخیص گردد، جلسات سری دایر کند ولی اعلام حکم باید به هر حال علنی باشد.

مادهٔ یکصد و بیست و نهم

محکمه مکلف است اسباب حکمی را که صادر می نماید، در فیصله ذکر کند.

تمام فیصله های قطعی محاکم واجب التعمیل است مگر در حالت حکم به مرگ شخص که مشروط به منظوری رئیس جمهور می باشد.

مادۀ یکصد و سی ام

محاکم در قضایای مورد رسیدگی، احکام این قانون اساسی و سایر قوانین را تطبیق می کنند.

هرگاه برای قضیه یی از قضایای مورد رسیدگی، در قانون اساسی و سایر قوانین حکمی موجود نباشد محاکم به پیروی از احکام فقه حنفی و در داخل حدودی که این قانون اساسی وضع نموده، قضیه را به نحوی حل و فصل می نمایند که عدالت را به بهترین وجه تأمین نماید.

مادۀ یکصدو سی و یکم

محاکم برای اهل تشیع، در قضایای مربوط به احوال شخصیه، احکام مذهب تشیع را مطابق به احکام قانون تطبیق می نمایند.

در سایر دعاوی نیز اگر در این قانون اساسی و قوانین دیگر حکمی موجود نباشد، محاکم قضیه را مطابق به احکام این مذهب حل و فصل می نمایند.

مادۀ یکصد و سی و دوم

قضات به پیشنهاد ستره محکمه و منظوری رئیس جمهور تعیین می گردند.

تقرر، تبدل، ترفیع، مؤاخذه و پیشنهاد تقاعد قضات مطابق به احکام قانون از صلاحیت ستره محکمه می باشد.

ستره محکمه به منظور تنظیم بهتر امور اجرایی و قضایی و تأمین اصلاحات لازم، آمریت عمومی اداری قوهٔ قضائیه را تأسیس می نماید.

مادهٔ یکصد و سی و سوم

هرگاه قاضی به ارتکاب جنایت متهم شود، ستره محکمه مطابق به احکام قانون به حالت قاضی رسیدگی نموده، پس از استماع دفاع او، در صورتیکه ستره محکمه اتهام را وارد بداند پیشنهاد عزلش را به رئیس جمهور تقدیم و با منظوری آن از طرف رئیس جمهور، قاضی متهم از وظیفه معزول و مطابق به احکام قانون مجازات می شود.

مادهٔ یکصد و سی چهارم

کشف جرایم، توسط پولیس و تحقیق جرایم و اقامهٔ دعوا علیه متهم در محکمه، از طرف **څارنوالی** مطابق به احکام قانون صورت میگیرد. **څارنوالی** جزء قوهٔ اجرائیه و در اجراآت خود مستقل می باشد.

تشکیل، صلاحیت و طرز فعالیت **څارنوالی** توسط قانون تنظیم میگردد. کشف و تحقیق جرایم وظیفوی منسوبین قوای مسلح، پولیس و مؤظفین امنیت ملی، توسط قانون خاص تنظیم می گردد.

مادۀ یکصد و سی و پنجم

اگر طرف دعوا زبانی را که محاکمه توسط آن صورت می گیرد، نداند، حق اطلاع به مواد و اسناد قضیه و صحبت در محکمه به زبان مادری، توسط ترجمان برایش تأمین می‌گردد.

فصل هشتم
اداره

مادۀ یکصدوسی وششم

ادارۀ جمهوری اسلامی افغانستان براساس واحدهای ادارۀ مرکزی و ادارات محلی، طبق قانون، تنظیم می‌گردد.

ادارۀ مرکزی به یک عده واحدهای اداری منقسم می‌گردد که در رأس هر کدام یک نفر وزیر قرار دارد.

واحد ادارۀ محلی، ولایت است. تعداد، ساحه، اجزا و تشکیلات ولایات و ادارات مربوط، بر اساس تعداد نفوس، وضع اجتماعی و اقتصادی و موقعیت جغرافیایی توسط قانون تنظیم می‌گردد.

مادۀ یکصد و سی و هفتم

حکومت با حفظ اصل مرکزیت به منظور تسریع و بهبود امور اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و سهم گیری هر چه بیشتر مردم در انکشاف حیات ملی، صلاحیت‌های لازم را مطابق به احکام قانون، به اداره محلی تفویض می نماید.

مادۀ یکصد و سی وهشتم

در هر ولایت یک شورای ولایتی تشکیل می شود.

اعضای شورای ولایتی، طبق قانون، به تناسب نفوس، از طریق انتخابات آزاد، عمومی، سری و مستقیم از طرف ساکنین ولایت برای مدت چهارسال انتخاب می‌گردند.

شورای ولایتی یک نفر از اعضای خود را به حیث رئیس انتخاب می نماید.

مادهٔ یکصد و سی ونهم

شورای ولایتی در تأمین اهداف انکشافی دولت و بهبود امور ولایت به نحوی که در قوانین تصریح می گردد سهم گرفته و در مسایل مربوط به ولایت مشوره می دهد.

شورای ولایتی وظایف خود را با همکاری ادارهٔ محلی اجرا می نماید.

مادهٔ یکصد و چهلم

برای تنظیم امــور و تأمین اشتراک فعال مردم در ادارهٔ محلی، در ولسوالی ها و قریه ها، مطابق به احکام قانون، شوراها تشکیل می گردند.

اعضای این شوراها از طریق انتخابات آزاد، عمومی، سری و مستقیم از طرف ساکنین محل برای مدت سه سال انتخاب می شوند.

سهم‌گیری کوچیان در شوراهای محلی مطابق به احکام قانون تنظیم می گردد.

مادهٔ یکصد و چهل و یکم

برای ادارهٔ امور شهری، شاروالی تشکیل می شود.

شاروال و اعضای مجالس شاروالی، از طریق انتخابات آزاد، عمومی، سری و مستقیم انتخاب می شوند.

امور مربوط به شاروالی ها توسط قانون تنظیم می‌گردند.

مادۀ یکصد و چهل و دوم

دولت به مقصد تعمیل احکام و تأمین ارزشهای مندرج این قانون اساسی، ادارات لازم را تشکیل می نماید.

فصل نهم
حالت اضطرار

مادۀ یکصد و چهل و سوم

هرگاه به علت جنگ، خطر جنگ، اغتشاش وخیم، آفات طبیعی و یا حالت مماثل، حفظ استقلال و حیات ملی از مجرایی که در قانون اساسی تعیین شده، ناممکن گردد، حالت اضطرار از طرف رئیس جمهور با تأیید شورای ملی در تمام یا بعضی از ساحات کشور اعلان می شود.

هرگاه حالت اضطرار بیش از دو ماه دوام نماید، برای تمدید آن، موافقت شورای ملی شرط است.

مادۀ یکصد و چهل و چهارم

در حالت اضطرار رئیس جمهور می تواند به مشورۀ رؤسای شورای ملی و ستره محکمه، بعضی از صلاحیت های شورای ملی را به حکومت انتقال دهد.

مادهٔ یکصد و چهل و پنجم:

درحالت اضطرار، رئیس جمهور می تواند بعد از تأیید رؤسای شورای ملی و ستره محکمه، تنفیذ احکام ذیل را معطل بسازد و یا بر آن ها قیودی وضع نماید:

۱- فقرهٔ دوم مادهٔ بیست وهـفتم؛

۲- مادهٔ سی و ششم؛

۳- فقرهٔ دوم مادهٔ سی و هفتم؛

۴- فقرهٔ دوم مادهٔ سی و هشتم.

مادهٔ یکصدو چهل و ششم

در حالت اضطرار، قانون اساسی تعدیل نمی شود.

مادهٔ یکصد و چهل و هفتم

هرگاه دورهٔ ریاست جمهوری و یا دورهٔ تقنینیهٔ شورای ملی در حالت اضطرار ختم شود، اجرای انتخابات جدید ملتوی گذاشته شده، مدت خدمت رئیس جمهور و اعضای شورای ملی تا چهار ماه تمدید می شود.

هرگاه حالت اضطرار بیش از چهار ماه دوام نماید لویه جرگه از طرف رئـیس جمهور دعوت می شود.

بعد از ختم حالت اضطرار، در خلال مدت دو ماه، انتخابات برگزار می‌گردد.

مادهٔ یکصد و چهل و هشتم

در ختم حالت اضطرار، اقداماتی که بر اساس مواد یکصد و چهل و چهارم و یکصد و چهل و پنجم این قانون اساسی به عمل آمده، بلا فاصله از اعتبار ساقط می‌گردند.

فصل دهم
تعدیل

مادۀ یکصد و چهل و نهم

اصل پیروی از احکام دین مقدس اسلام و نظام جمهوری اسلامی تعدیل نمی شوند.

تعدیل حقوق اساسی اتباع صرف به منظور بهبود حقوق آنان مجاز می باشد.

تعدیل دیگر محتویات این قانون اساسی، نظر به تجارب و مقتضیات عصر، با رعایت احکام مندرج مواد شصت و هفتم و یکصد و چهل و ششم این قانون اساسی، با پیشنهاد رئیس جمهور یا اکثریت اعضای شورای ملی صورت می گیرد.

مادۀ یکصد و پنجاهم

به منظور اجرای پیشنهاد تعدیل، هیئتی از بین اعضای حکومت، شورای ملی و ستره محکمه به فرمان رئیس جمهور تشکیل گردیده، طرح تعدیل را تهیه می کند.

برای تصویب تعدیل، لویه جرگه بر اساس فرمان رئیس جمهور و مطابق به احکام فصل لویه جرگه دایر می‌گردد.

هرگاه لویه جرگه با اکثریت دو ثلث کل اعضا طرح تعدیل را تصویب کند، بعد از توشیح رئیس جمهور نافذ می گردد.

فصل یاز دهم
احکام متفرقه

مادۀ یکصد و پنجاه و یکم:

رئیس جمهور، معاونین رئیس جمهور، وزرا، رئیس و اعضای ستره محکمه، لوی **څارنوال**، رؤسای بانک مرکزی و امنیت ملی، والیان و شاروالها در مدت تصدی وظیفه نمی توانند هیچ معاملۀ انتفاعی را با دولت انجام دهند.

مادۀ یکصد و پنجاه و دوم

رئیس جمهور، معاونین رئیس جمهور، وزرا، رؤسا و اعضای شورای ملی وستره محکمه، لوی **څارنوال** و قضات نمی توانند در مدت تصدی وظیفه به مشاغل دیگری اشتغال ورزند.

مادۀ یکصد و پنجاه و سوم

قضات، **څارنوالان**، صاحب منصبان قوای مسلح و پولیس و منسوبین امنیت ملی، در مدت تصدی وظیفه نمی توانند در احزاب سیاسی عضویت داشته باشند.

مادۀ یکصد و پنجاه و چهارم

دارایی رئیس جمهور، معاونین رئیس جمهور، وزرا، اعضای ستره محکمه و لوی **څارنوال** قبل و بعد از دورۀخدمت، توسط ارگانی که در قانون تعیین می‌گردد، ثبت، رسیدگی و نشر می شود.

مادۀ یکصد و پنجاه و پنجم

برای معاونین رئیس جمهور، وزرا، رؤسا و اعضای شورای ملی و ستره محکمه، قضات و لوی **څارنوال** مطابق به احکام قانون معاش مناسب تعیین می‌گردد.

مادۀ یکصد و پنجاه و ششم

کمیسیون مستقل انتخابات برای اداره و نظارت بر هر نوع انتخابات و مراجعه به آرای عمومی مردم در کشور مطابق به احکام قانون تشکیل می‌گردد.

مادۀ یکصد و پنجاه و هفتم

کمیسیون مستقل نظارت بر تطبیق قانون اساسی مطابق به احکام قانون تشکیل می گردد.

اعضای این کمیسیون از طرف رئیس جمهور به تأیید ولسی جرگه تعیین می‌گردند.

فصل دوازدهم
احکام انتقالی

مادۀ یکصد وپنجاه وهشتم

لقب بابای ملت و امتیازاتی که توسط لویه جرگۀ اضطراری سال یکهزار و سه صد و هشتاد و یک هجری شمسی به اعلیحضرت محمد ظاهر شاه، پادشاه سابق افغانستان، اعطا شده است با رعایت احکام این قانون اساسی مادام الحیات برای ایشان محفوظ می باشد.

مادۀ یکصد و پنجاه و نهم

مدت بعد از نفاذ این قانون اساسی تا تاریخ افتتاح شورای ملی، دورۀ انتقال شمرده می شود.

دولت انتقالی اسلامی افغانستان، در دورۀ انتقال، وظایف ذیل را انجام می دهد:

۱- اصدار فرامین تقنینی مربوط به انتخابات ریاست جمهوری، شورای ملی و شوراهای محلی در مدت شش ماه؛

۲- اصدار فرامین در مورد تشکیلات و صلاحیت محاکم و آغاز کار روی قانون تشکیلات اساسی در خلال مدت کمتر از یکسال؛

۳- تشکیل کمیسیون مستقل انتخابات؛

۴- انجام اصلاحات لازم به منظور تنظیم بهتر امور اجرایی و قضایی؛

۵- اتخاذ تدابیر لازم جهت آماده ساختن زمینه برای تطبیق احکام این قانون اساسی.

مادۀ یکصد و شصتم

اولین رئیس جمهور منتخب، سی روز بعد از اعلام نتایج انتخابات، مطابق به احکام این قانون اساسی به کار آغاز می کند.

کوشش همه جانبه صورت می گیرد تا اولین انتخابات رئیس جمهور و شورای ملی با هم در یک وقت صورت بگیرد.

صلاحیت های شورای ملی مندرج در این قانون اساسی تا زمان تأسیس این شوری به حکومت تفویض می شود و ستره محکمۀ مؤقت به فرمان رئیس جمهور تشکیل می گردد.

مادهٔ یکصد وشصت ویکم

شورای ملی، وظایف و صلاحیت های خود را به مجرد تأسیس، مطابق به احکام این قانون اساسی، اعمال می کند.

بعد از دایر شدن اولین جلسهٔ شورای ملی، در خلال مدت سی روز، حکومت و ستره محکمه مطابق به احکام این قانون اساسی تشکیل می گردند.

رئیس دولت انتقالی اسلامی افغانستان تا زمانیکه رئیس جمهور منتخب به کار آغاز کند اجرای وظیفه می نماید.

ارگانهای اجرایی و قضایی دولت با رعایت حکم فقرهٔ چهارم مادهٔ یکصد و پنجاه و نهم این قانون اساسی، الی تشکیل حکومت و ستره محکمه به وظایف خود ادامه می‌دهند.

فرامین تقنینی که از آغاز دورهٔ مؤقت به بعد نافذ گردیده است به اولین جلسه شورای ملی ارجاع می گردند.

این فرامین تا زمانیکه از طرف شورای ملی لغو نگردیده باشند نافذ می باشند.

مادهٔ یکصد وشصت ودوم

این قانون اساسی از تاریخ تصویب لویه جرگه نافذ و از طرف رئیس دولت انتقالی اسلامی افغانستان توشیح و اعلام می‌گردد.

با انفاذ این قانون اساسی، قوانین و فرامین تقنینی مغایر احکام آن ملغی می باشد.

Collection of Afghanistan Laws

1

In the Name of Allah,
Most Compassionate,
Most Merciful

Collection of Afghanistan Laws

1

Constitution of Afghanistan

Official Gazette 818

January 28, 2003

Afghanistan Collection of Laws –1

Title:	Constitution of Afghanistan
Publisher:	Islamic Republic of Afghanistan, Ministry of Justice
Prepared by:	Publication Department
Publication Date:	2009
Numbers:	5000
Impression:	First
Price:	150 Afs
Designed by:	Amanullah Sedaghat& Javad Sami
Printing Shop:	Ahmad
Publication Dep. Tell:	0700088128
MoJ Web Site:	www.moj.gov.com

All Rights Reserved for Ministry of Justice

Table of Content

Publisher’ Introdustion.. 7

Preamble: 9

Chapter One: State 11

Chapter Two: Fundamental Rights and Duties of Citizens 15

Chapter Three: The President 25

Chapter Four: Government 30

Chapter Five: National Assembly 33

Chapter Six: Loya Jirga 42

Chapter Seven: The Judiciary 43

Chapter Eight: Administration 48

Chapter Nine: State of Emergency 50

Chapter Ten: Amendments 51

Chapter Eleven: Miscellaneous Provisions 52

Chapter Twelve: Transitional Provisions 53

Introduction

Based on the separation of powers, law is the main source for creation of the three powers and division of duties and authorities as well as regulating the relations between these powers. The legislative power enacts and approves the law and the judicial power interprets the law and the executive power implements the law. In addition, the law is the basis of determination and explanation of the rights, obligations and freedoms of all people and is the key factor to ensure order, security, justice and equity as well as to prevent aggression, overcharging and corruption. Also, law is the first step to bring every kind of positive and fundamental changes and political, economic, social and cultural reforms in the society.

Publication of law and awareness of governmental and non-governmental institutions and the public about the provisions of law play an important and effective role in order to understand and implement the law in a better and appropriate manner. Our country has a long history in the field of legislation and has achieved significant goals and objectives in recent years, but unfortunately there are still problems and obstacles in organizing and classification, printing and publication, explanation and interpretation, professional trainings and public awareness about the laws.

Ministry of Justice beside its other activities about the laws would like to take necessary measures in order to organize, print and publish applicable laws of the country and wish to achieve this goal. Now, Ministry of Justice would like to make accessible new series of the laws (set of Afghanistan laws) to governmental institutions, academic centers, judges, lawyers, teachers, researchers, writers and the public in the field of civil, criminal, justice and judicial procedures, commercial, financial and custom, banking, academic and cultural, health and environment, work and civil services, mines and natural resources and etc.

It is my duty to kindly thank and appreciate my colleagues in Taqnin department, publication department, finance and administration department and all those who worked hard and took part in the implementation of this project.

Sarwar Danish
Minister of Justice
Year 2009

In the Name of Allah, Most Beneficent, Most Merciful

Praise be to Allah, the Cherisher and Sustainer of Worlds; and Praise and Peace be upon Mohammad (peace be upon him), His Last Messenger and his disciples and followers.

Preamble

We the people of Afghanistan:

- Believing firmly in Almighty God, relying on His divine will and adhering to the Holy religion of Islam;
- Realizing the previous injustices, miseries and innumerable disasters which have befallen our country;
- Appreciating the sacrifices, historical struggles, jihad and just resistance of all the peoples of Afghanistan, admiring the supreme position of the martyrs of the country's freedom;
- Comprehending that a united, indivisible Afghanistan belongs to all its tribes and peoples;
- Observing the United Nations Charter as well as respecting the Universal Declaration of Human Rights;

And in order to:

- Strengthen national unity, safeguard independence, national sovereignty and territorial integrity of the country;
- Establish an order based on the peoples' will and democracy;
- Form a civil society void of oppression, atrocity, discrimination as well as violence, based on rule of law, social justice, protecting integrity and human rights, and attaining peoples' freedoms and fundamental rights;
- Strengthen political, social, economic as well as defense institutions;
- Attain a prosperous life and sound living environment for all inhabitants of this land;
- And, eventually, regain Afghanistan's appropriate place in the international family;

Have, herein, approved this constitution in accordance with the historical, cultural and social realities as well as requirements of time through our elected representatives in the Loya Jirga, dated January 3, 2004, held in the city of Kabul.

Chapter One
State

Article One

Afghanistan shall be an Islamic Republic, independent, unitary and indivisible state.

Article Two

The sacred religion of Islam is the religion of the Islamic Republic of Afghanistan.

Followers of other faiths shall be free within the bounds of law in the exercise and performance of their religious rituals.

Article Three

No law shall contravene the tenets and provisions of the holy religion of Islam in Afghanistan.

Article Four

National sovereignty in Afghanistan shall belong to the nation, manifested directly or through its elected representatives.

The nation of Afghanistan is composed of all individuals who possess the citizenship of Afghanistan.

The nation of Afghanistan shall be comprised of Pashtun, Tajik, Hazara, Uzbek, Turkman, Baluch, Pachaie, Nuristani, Aymaq, Arab, Qirghiz, Qizilbash, Gujur, Brahwui and other ethnic groups.

The word Afghan shall apply to every citizen of Afghanistan.

No individual of the nation of Afghanistan shall be deprived of citizenship.

The citizenship and asylum related matters shall be regulated by law.

Article Five

Implementing the provisions of this constitution and other laws, defending independence, national sovereignty, territorial

integrity and attaining the security and defense capability of the country shall be the fundamental duties of the state.

Article Six

The state shall be obligated to create a prosperous and progressive society based on social justice, preservation of human dignity, protection of human rights, realization of democracy, attainment of national unity as well as equality between all ethnic groups and tribes and balance development of all areas of the country.

Article Seven

The state shall observe the United Nations Charter, inter-state agreements, as well as international treaties to which Afghanistan has joined, and the Universal Declaration of Human Rights.

The state shall prevent all kinds of terrorist activities, cultivation and smuggling of narcotics, and production and use of intoxicants.

Article Eight

The state shall regulate the foreign policy of the country on the basis of preserving the independence, national interests and territorial integrity as well as non-interference, good neighborliness, mutual respect and equality of rights.

Article Nine

Mines and other subterranean resources as well as historical relics shall be the property of the state.

Protection, management and proper utilization of public properties as well as natural resources shall be regulated by law.

Article Ten

The state shall encourage, protect as well as ensure the safety of capital investment and private enterprises in accordance with the provisions of the law and market economy.

Article Eleven

Matters related to domestic as well as foreign trade shall be regulated by law in accordance with the economic requirements of the country and public interests.

Article Twelve

Da Afghanistan Bank shall be independent and the central bank of the state.

Currency issuance as well as formulating and implementing the monetary policy of the country shall be, according to provisions of the law, the authority of the central bank.

The central bank shall consult the economic committee of the House of People about printing of money.

The organization and operation method of the central bank shall be regulated by law.

Article Thirteen

The state shall design and implement effective programs for developing industries, expanding production as well as protecting activities of craftsmen to raise the standard of living of the people.

Article Fourteen

The state, within its financial means, shall design and implement effective programs to develop agriculture and animal husbandry, improve economic, social and living conditions of farmers as well as herders and settle the nomads and improve their livelihood.

The state shall adopt necessary measures to provide housing and distribute public estates to deserving citizens in accordance with the provisions of law and within financial possibilities.

Article Fifteen

The state shall be obligated to adopt necessary measures to protect and improve forests as well as the living environment.

Article Sixteen

From amongst Pashto, Dari, Uzbeki, Turkmani, Baluchi, Pachaie, Nuristani, Pamiri and other current languages in the country, Pashto and Dari shall be the official languages of the state.

In areas where the majority of the people speak in any one of Uzbeki, Turkmani, Pachaie, Nuristani, Baluchi or Pamiri languages, any of the aforementioned languages, in addition to Pashto and Dari, shall be the third official language, the usage of which shall be regulated by law.

The state shall design and apply effective programs to foster and develop all languages of Afghanistan.

Usage of all current languages in the country shall be free in press publications and mass media.

Current national academic and administrative terminologies in the country shall be preserved.

Article Seventeen

The state shall adopt necessary measures to foster education at all levels, develop religious teachings, regulate and improve the conditions of mosques, religious schools as well as religious centers.

Article Eighteen

The source for the calendar year of the country shall be based upon the migration of The Prophet (PBUH).

The basis for state offices shall be the solar calendar.

Fridays, as well as the 28th of Asad and 8th of Saur, shall be public holidays. Other holidays shall be regulated by law.

Article Nineteen

The flag of Afghanistan shall be made up of three equal parts, with black, red and green colors juxtaposed from left to right vertically. The width of every color shall be half of its length, and at the center of which the national insignia shall be located.

The national insignia of Afghanistan shall be comprised of an emblem and a pulpit in white color—at the two corners of which are two flags, inscribed in the top middle the holy phrase "There is no God but Allah and Mohammad is his Prophet, and Allah is Great." This shall be inscribed and superseded on rays of a rising sun, and in its lower part, the year 1919 in the solar calendar, and the word "Afghanistan" encircled on two sides by sheaves of wheat shall be inscribed.

The law shall regulate the use of the flag and insignia.

Article Twenty

The national anthem of Afghanistan shall be in Pashto with the mention of "God is great" as well as the names of the ethnic groups of Afghanistan.

Article Twenty-One

The capital of Afghanistan shall be the city of Kabul.

Chapter Two
Fundamental Rights and Duties of Citizens

Article Twenty-Two

Any kind of discrimination and distinction between citizens of Afghanistan shall be forbidden.

The citizens of Afghanistan, man and woman, have equal rights and duties before the law.

Article Twenty-Three

Life is the gift of God as well as the natural right of human beings. No one shall be deprived of this except by legal provision.

Article Twenty-Four

Liberty is the natural right of human beings. This right has no limits unless affecting others freedoms as well as the public interests, which shall be regulated by law.

Liberty and human dignity are inviolable.

The state shall respect and protect liberty as well as human dignity.

Article Twenty-Five

Innocence is the original state.

The accused shall be innocent until proven guilty by the final decision of competent court.

Article Twenty-Six

Crime is a personal act.

Persecution, arrest and detention of an accused as well as penalty execution shall not extend to another person.

Article Twenty-Seven

No deed shall be considered a crime unless ruled by a law promulgated prior to commitment of the offense.

No one shall be pursued, arrested, or detained without due process of law.

No one shall be punished without the decision of an authoritative court taken in accordance with the provisions of the law, in effect prior to commitment of the offense.

Article Twenty-Eight

No citizen of Afghanistan accused of a crime shall be extradited to a foreign state without reciprocal arrangements as well as international treaties to which Afghanistan has joined.

No Afghan shall be deprived of citizenship or sentenced to domestic or foreign exile.

Article Twenty-Nine

Persecution of human beings shall be forbidden.

No one shall be allowed to or order torture, even for discovering the truth from another individual who is under investigation, arrest, detention or has been convicted to be punished.

Punishment contrary to human dignity shall be prohibited.

Article Thirty

A statement, confession or testimony obtained from an accused or of another individual by means of compulsion shall be invalid.

Confession to a crime is a voluntary admission before an authorized court by an accused in a sound state of mind.

Article Thirty-One

To rebut an accusation upon arrest, or to prove one's rights, every individual can appoint a defense attorney.

Immediately upon arrest, the accused shall have the right to be informed of the nature of the accusation, and appear before the court within the time limit specified by law.

In criminal cases, the state shall appoint a defense attorney for the indigent accused.

Confidentiality of conversations, correspondence, and communications between the accused and his/her attorney shall be secure from any kind of violation.

The duties and powers of defense attorneys shall be regulated by law.

Article Thirty-Two

Debt shall not curtail or deprive the freedom of the individual.

The procedure and means of recovering debt shall be regulated by law.

Article Thirty-Three

The citizens of Afghanistan shall have the right to elect and be elected.

The conditions of exercising this right shall be regulated by law.

Article Thirty-Four

Freedom of expression shall be inviolable.

Every Afghan shall have the right to express his/her thoughts through speech, writing, illustrations as well as other means in accordance with provisions of this constitution.

Every Afghan shall have the right, according to provisions of law, to print and publish on subjects without prior submission to state authorities.

Directives related to the press, radio and television as well as publications and other mass media shall be regulated by law.

Article Thirty-Five

To attain moral and material goals, the citizens of Afghanistan shall have the right to form associations in accordance with provisions of the law.

The people of Afghanistan shall have the right, in accordance with provisions of the law, to form political parties, provided that:

1. Their manifesto and charter shall not contravene the Holy religion of Islam and principles and values enshrined in this constitution;
2. Their organizations and financial resources shall be transparent;
3. They shall not have military or quasi-military aims and organizations; and
4. They shall not be affiliated with foreign political parties or other sources.

Formation and operation of a party on the basis of ethnicity, parochialism, language, as well as religious sectarianism shall not be permitted.

A party or association formed according to provisions of the law shall not be dissolved without legal causes and the order of an competent court.

Article Thirty-Six

The people of Afghanistan shall have the right to gather and hold unarmed demonstrations, in accordance with the law, for attaining legitimate and peaceful purposes.

Article Thirty-Seven

Freedom and confidentiality of correspondence, as well as communications of individuals, whether in the form of a letter or via telephone, telegraph, as well as other means, shall be secure from intrusion.

The state shall not have the right to inspect personal correspondence and communications, unless authorized by provisions of the law.

Article Thirty-Eight

Personal residences shall be immune from trespassing. No one, including the state, shall have the right to enter a personal residence or search it without the resident's permission or by order of an competent court, except in situations and methods sepecified by law.

In case of a witnessed crime, the responsible official shall enter or search a personal residence without prior court order. The aforementioned official, shall, after entrance or completion of search, obtain a court order within the time limit set by law.

Article Thirty-Nine

Every Afghan shall have the right to travel and settle in any part of the country, except in areas forbidden by law.

Every Afghan shall have the right to travel outside Afghanistan and return, according to the provisions of the law.

The state shall protect the rights of the citizens of Afghanistan outside the country.

Article Forty

Property shall be safe from violation.

No one shall be forbidden from owning property and dealing with it, unless limited by the provisions of law.

No one's property shall be confiscated without the order of the law and decision of an authoritative court.

Acquisition of private property shall be legally permitted only for the sake of public interests, and in exchange for prior and just compensation.

Search and disclosure of private property shall be carried out in accordance with provisions of the law.

Article Forty-One

Foreign individuals shall not have the right to own immovable property in Afghanistan.

Lease of immovable property for the purpose of investment shall be permitted in accordance with the provisions of the law.

The sale of estates to diplomatic missions of foreign countries as well as international organizations, to which Afghanistan is a member, shall be allowed in accordance with the provisions of the law.

Article Forty-Two

Every Afghan shall pay taxes and duties to the state in accordance with the provisions of the law.

No taxes or duties shall be levied unless authorized by law.

Tax rates and duties as well as the method of payment shall be determined, with due respect to social justice, by law.

This provision shall also apply to foreign individuals and organizations.

Every kind of tax, duty as well as paid incomes shall be deposited to a single state account.

Article Forty-Three

Education is the right of all citizens of Afghanistan, which shall be offered up to the B.A. level in the state educational institutes free of charge by the state.

To expand balanced education as well as to provide mandatory intermediate education throughout Afghanistan, the state shall devise and implement effective programs and prepare the ground for teaching mother tongues in areas where they are spoken.

Article Forty-Four

The state shall devise and implement effective programs to create and foster balanced education for women, improve education of nomads as well as eliminate illiteracy in the country.

Article Forty-Five

The state shall devise and implement a unified educational curriculum based on the tenets of the sacred religion of Islam, national culture as well as academic principles, and develop religious subjects curricula for schools on the basis of existing Islamic sects in Afghanistan.

Article Forty-Six

Establishing and administering higher, general and specialized educational institutions shall be the duty of the state.

The citizens of Afghanistan shall establish higher, general and specialized educational as well as literacy institutions with permission of the state.

The state shall permit foreign individuals to establish higher, general and specialized institutions in accordance with the provisions of the law.

Admission terms to higher educational institutes of the state and other related matters shall be regulated by law.

Article Forty-Seven

The state shall devise effective programs for fostering knowledge, culture, literature and arts.

The state shall guarantee the copyrights of authors, inventors and discoverers, and, shall encourage and protect scientific research in all fields, publicizing their results for effective use in accordance with the provisions of the law.

Article Forty-Eight

Work is the right of every Afghan.

Working hours, paid leave, employment and employee rights and related matters shall be regulated by the law.

Choice of occupation and craft shall be free within the bounds of law.

Article Forty-Nine

Forced labor shall be forbidden.

Active participation in times of war, disaster, and other situations that threaten public life and comfort shall be among the national duties of every Afghan.

Forced labor on children shall not be allowed.

Article Fifty

The state shall adopt necessary measures to establish a healthy administration and realize reforms in the administrative system of the country.

The administration shall perform its duties with complete neutrality and in compliance with the provisions of the laws.

The citizens of Afghanistan shall have the right of access to information from state departments in accordance with the provisions of the law. This right shall have no limit except when harming rights of others as well as public security.

The citizens of Afghanistan shall be recruited by the state on the basis of ability, without any discrimination, according to the provisions of the law.

Article Fifty-One

Any individual suffering damage without due cause from the administration shall deserve compensation, and shall appeal to a court for acquisition.

Except in conditions stipulated by law, the state shall not, without the order of an authoritative court, claim its rights.

Article Fifty-Two

The state shall provide free preventative healthcare and treatment of diseases as well as medical facilities to all citizens in accordance with the provisions the law.

Establishment and expansion of private medical services as well as health centers shall be encouraged and protected by the state in accordance with the provisions of the law.

The state shall adopt necessary measures to foster healthy physical education and development of the national as well as local sports.

Articles Fifty-Three

The state shall adopt necessary measures to regulate medical services as well as financial aid to survivors of martyrs and missing persons, and for rehabilitation of the disabled and handicapped and their active participation in society, in accordance with provisions of the law.

The state shall guarantee the rights of retirees, and shall render necessary aid to the elderly, women without caretaker, disabled and handicapped as well as poor orphans, in accordance with provisions of the law.

Article Fifty-Four

Family is the fundamental pillar of the society, and shall be protected by the state.

The state shall adopt necessary measures to attain the physical and spiritual health of the family, especially of the child and mother, upbringing of children, as well as the

elimination of traditions contrary to the principles of the sacred religion of Islam.

Article Fifty-Five

Defending the country shall be the duty of all citizens of Afghanistan.

Conditions for compulsory military service shall be regulated by law.

Article Fifty-Six

Observance of the provisions of the constitution, obedience of laws and respect of public order and security shall be the duty of all citizens of Afghanistan.

Ignorance of the laws shall not be considered an excuse.

Article Fifty-Seven

The state shall guarantee the rights and liberties of foreign citizens in Afghanistan in accordance with the law. These people shall be obliged to respect the laws of the state of Afghanistan within the limits of the provisions of international law.

Article Fifty-Eight

To monitor respect for human rights in Afghanistan as well as to foster and protect it, the state shall establish the Afghanistan Independent Human Rights Commission.

Every individual may complain to this Commission about the violation of personal human rights.

The Commission may refer human rights violations of individuals to legal authorities and assist them in defense of their rights.

Organization and method of operation of the Commission shall be regulated by law.

Article Fifty-Nine

No individual shall be allowed to manipulate the rights and liberties enshrined in this Constitution and act against

independence, territorial integrity, sovereignty as well as national unity.

Chapter Three
The President

Article Sixty

The President shall be the head of state of the Islamic Republic of Afghanistan, executing his authorities in the executive, legislative and judiciary fields in accordance with the provisions of this Constitution.

The President shall have two Vice-Presidents, first and second.

The Presidential candidate shall declare to the nation names of both vice presidential running mates.

In case of absence, resignation or death of the President, the first Vice-President shall act in accordance with the provisions of this Constitution.

In the absence of the first Vice-President, the second Vice-President shall act in accordance with the provisions of this Constitution.

Article Sixty-One

The President shall be elected by receiving more than fifty percent of votes cast by voters through free, general, secret and direct voting.

The presidential term shall expire on 1st of Jawza of the fifth year after elections.

Elections for the new President shall be held within thirty to sixty days prior to the end of the presidential term.

If in the first round none of the candidates gets more than fifty percent of the votes, elections for the second round shall be held within two weeks from the date election results are proclaimed, and, in this round, only two candidates who have

received the highest number of votes in the first round shall participate.

In the second round, the candidate who obtains the majority vote shall become President.

In case one of the presidential candidates dies during the first or second round of voting or after elections, but prior to the declaration of results, re-election shall be held according to provisions of the law.

Article Sixty-Two

The individual who becomes a presidential candidate shall have the following qualifications:

1. Shall be a citizen of Afghanistan, Muslim, born of Afghan parents and shall not be a citizen of another country;
2. Shall not be less than forty years old on the day of candidacy;
3. Shall not have been convicted of crimes against humanity, a criminal act or deprivation of civil rights by court.

No individual shall be elected for more than two terms as President.

The provision of this article shall also apply to Vice-Presidents.

Article Sixty-Three

Before assuming office, the President shall take, in accordance with special procedures set by law, the following oath of allegiance:

“In the name of Allah, Most Compassionate, Most Merciful.

I swear by the name of God Almighty that I shall obey and protect the Holy religion of Islam, respect and supervise the implementation of the Constitution as well as other laws, safeguard the independence, national sovereignty and territorial integrity of Afghanistan, and, in seeking God Almighty’s help and support of the nation, shall exert my

efforts towards the prosperity and progress of the people of Afghanistan."

Article Sixty-Four

The President shall have the following authorities and duties:

1. Supervise the implementation of the Constitution;
2. Determine the fundamental lines of the policy of the country with the approval of the National Assembly;
3. Being the Commander in Chief of the armed forces of Afghanistan;
4. Declare war and peace with the endorsement of the National Assembly;
5. Take necessary decisions to defend territorial integrity and preserve independence;
6. Dispatch armed forces units outside of Afghanistan with the endorsement of the National Assembly;
7. Convene the Loya Jirga except in the situation prescribed in Article 69 of this Constitution;
8. Proclaim the state of emergency with the endorsement of the National Assembly and terminate it;
9. Inaugurate the sessions of National Assembly and Loya Jirga.
10. Accept the resignations of vice-presidents of the Republic;
11. Appoint the Ministers, the Attorney General, the Head of the Central Bank, the National Security Director as well as the Head of the Red Cross with the endorsement of the House of People, and their dismissal and acceptance of resignation;
12. Appoint the Chief Justice of the Supreme Court as well as members of the Supreme Court with the endorsement of the House of People;
13. Appointing, retiring and accepting the resignation and dismissal of judges, officers of the armed forces, police and national security as well as high ranking officials according to the provisions of law;

14. Appoint heads of political agencies of Afghanistan to foreign states as well as international organizations;

15. Accept credentials of foreign political representatives in Afghanistan;

16. Endorse laws as well as judicial decrees;

17. Issue credential letter for conclusion of international treaties in accordance with the provisions of the law;

18. Reduce and pardon penalties in accordance with the provisions of the law;

19. Bestow medals, insignias as well as honorary titles in accordance with the provisions of the law;

20. Establish commissions to improve the administration of the country in accordance with the provisions of the law;

21. Perform other authorities and duties enshrined in this Constitution.

Article Sixty-Five

On important national, political, social as well as economic issues the President may call for a referendum of the people of Afghanistan.

The referendum shall not be contrary to the provisions of this Constitution or require its amendment.

Article Sixty-Six

The President shall take into consideration the supreme interests of the people of Afghanistan to enforce the authorities enshrined in this Constitution.

The President shall not sell or bestow state properties without the provision of the law.

During the term of office, the Presidential position shall not be used for linguistic, parochial, ethnic, and religious as well as partisan purposes.

.

Article Sixty-Seven

In case of resignation, impeachment or death of the President, as well as an incurable illness impeding performance of duty, the First Vice-President shall assume authorities and duties of the President.

The President shall personally tender resignation to the National Assembly.

Affirmation of an incurable illness shall be verified by an authoritative medical team assigned by the Supreme Court.

In such cases, elections for the new President shall be held within three months in accordance with Article Sixty-One of the Constitution.

The First Vice-President, in acting as interim President, shall not perform the following duties:

1. Amend the Constitution;
2. Dismiss ministers;
3. Call a referendum.

The Vice-Presidents can according to the provisions of this Constitution, nominate themselves as presidential candidates.

In the absence of the President, the duties of the First Vice-President shall be determined by the President.

Article Sixty-Eight

In case any of the Vice-Presidents resign or die, another person shall be appointed by the President with the endorsement of the House of the People.

In case of simultaneous death of the President and the First Vice-President, the Second Vice-President, the President of the House of Elders, the President of the House of Representatives and the Foreign Minister shall succeed respectively and, in that order, and, according to Article Sixty-Seven of this Constitution, shall assume the duties of the President.

Article Sixty-Nine

The President shall be responsible to the nation as well as the House of People in accordance with the provisions of this Article. Accusations of crimes against humanity, national treason as well as a crime against the President shall be demanded by one third of all members of the House of People. If this demand is approved by two thirds of the House of People, the House of People shall convene the Loya Jirga within one month.

If the Loya Jirga, by two-thirds majority, approves the accusation, the President shall be released from duty and the issue shall be referred to a special court, which shall be comprised of the President of the House of Elders, three members of the House of People, and three members of the Supreme Court appointed by the Loya Jirga. The case shall be presented by the individual appointed by the Loya Jirga.

In such a situation the provisions of Article Sixty-Seven of this Constitution shall be applied.

Article Seventy

The salary and expenses of the President shall be regulated by law.

The President, after completion of the term of service, except when dismissed, shall be entitled to financial benefits of the presidency for the rest of his life in accordance with the law.

Chapter Four
Government

Article Seventy-One

The Government shall be comprised of Ministers who work under the chairmanship of the President.

The number of Ministers as well as their duties shall be regulated by law.

Article Seventy-Two

The individual appointed as Minister shall have the following qualifications:

1. Shall have only the citizenship of Afghanistan; if the candidate has the citizenship of another country as well, the House of People shall have the right to approve or reject the nomination;
2. Shall have higher education, work experience as well as a good reputation;
3. Shall not be less than thirty five years of age;
4. Shall not have been convicted of crimes against humanity, a criminal act or deprivation of civil rights by a court.

Article Seventy-Three

The Ministers can be appointed from amongst members of the National Assembly or outside.

If a member of the National Assembly is appointed as Minister, that individual loses membership in the National Assembly and instead, another individual shall be appointed in accordance with the provisions of the law.

Article Seventy-Four

Before assuming office, the Ministers shall take the following oath in the presence of the President:

"In the name of Allah, Most Compassionate, Most Merciful. I swear in the name of God Almighty that I shall protect the Holy religion of Islam, respect the Constitution and other laws of Afghanistan, safeguard the rights of citizens as well as independence, territorial integrity and the national unity of the people of Afghanistan, and, in all my deeds consider the Almighty's presence, performing the entrusted duties honestly."

Article Seventy-Five

The Government shall have the following duties:

1. Execute the provisions of this Constitution, other laws, as well as the final decisions of the courts;
2. Preserve the independence, defend the territorial integrity and safeguard the interests and prestige of Afghanistan in the international community;
3. Maintain public law and order and eliminate every kind of administrative corruption;
4. Prepare the budget, regulate financial conditions of the state as well as protect public wealth;
5. Devise and implement social, cultural, economic and technological development programs;
6. Report to the National Assembly, at the end of the fiscal year, about the tasks achieved as well as important programs for the new fiscal year;
7. Perform other duties that, in accordance with this Constitution and other laws, fall within the Government responsibilities.

Article Seventy-Six

To implement the fundamental lines of the policy of the country and regulate its duties, the government shall devise as well as approve regulations, which shall not be contrary to the letter or spirit of any law.

Article Seventy-Seven

The Ministers shall perform their duties as heads of administrative units in accordance with this Constitution and other laws.

The Ministers shall be responsible to the President and House of Representatives for their specified duties.

Article Seventy-Eight

If a Minister is accused of crimes against humanity, national treason or other crimes, the case, in accordance with Article One Hundred Thirty Four of this Constitution, shall be submitted to a special court.

Article Seventy-Nine

During the recess of the House of Representatives, the Government shall, in case of an immediate need, issue legislative decrees, except in matters related to budget and financial affairs.

Legislative decrees, after endorsement by the President, shall acquire the force of law. Legislative decrees shall be presented to the National Assembly within thirty days of convening its first session, and if rejected by the National Assembly, they become void.

Article Eighty

During their term of duty, the Ministers shall not use their positions for linguistic, parochial, ethnic, religious or partisan purposes.

Chapter Five
National Assembly

Article Eighty-One

The National Assembly of the Islamic Republic of Afghanistan, as the highest legislative organ, shall manifest the will of its people as well as represent the entire nation.

Every member of the Assembly, when expressing his/her views, shall judge according to the general interests as well as the supreme benefits of the people of Afghanistan.

Article Eighty-Two

The National Assembly consists of two houses: House of People and House of Elders.

No individual shall be a member of both houses at the same time.

Article Eighty-Three

Members of the House of People shall be elected by the people through free, general, secret and direct voting.

The work period of the House of People shall terminate, after the disclosure of the results of the elections, on the 1st of Saratan of the fifth year and the new parliament shall commence work.

The elections for members of the House of People shall be held 30-60 days prior to the expiration of the term of the House of People.

The number of the members of the House of People shall be proportionate to the population of each constituency, not exceeding the maximum of two hundred fifty individuals. Electoral constituencies as well as other related issues shall be determined by the elections law.

The elections law shall adopt measures to attain, through the electorate system, general and fair representation for all the people of the country, and proportionate to the population of every province, on average, at least two females shall be the elected members of the House of People from each province.

Article Eighty-Four

Members of the House of Elders shall be elected and appointed as follows:

1. From amongst each provincial council members, one individual shall be elected by the respective council for a four year term;
2. From amongst district councils of each province, one individual, elected by the respective councils, for a three year term;
3. The remaining one third of the members shall be appointed by the President, for a five year term, from amongst experts and experienced personalities, including two members from amongst the impaired and handicapped, as well as two from nomads.

The President shall appoint fifty percent of these individuals from amongst women.

The individual selected as a member of the House of Elders shall lose membership to the related Council, and, another individual shall be appointed in accordance with the provisions of the law.

Article Eighty-Five

The individual who becomes a candidate or appointed to the membership of the National Assembly, in addition to the completion of the conditions of the election, shall have the following qualifications:

1. Shall be a citizen of Afghanistan or shall have obtained citizenship of the state of Afghanistan at least ten years prior to candidacy date or appointment;
2. Shall not have been convicted of crimes against humanity, as well as a crime or deprivation from civil rights by a court;
3. Shall have completed twenty-five years of age on candidacy day for the House of People, and thirty-five years on candidacy day or appointment for the House of Elders.

Article Eighty-Six

Elections credentials of members of the National Assembly shall be reviewed by the Independent Elections Commission in accordance with the provisions of the law.

Article Eighty-Seven

Each of the two houses of the National Assembly, at the commencement of their work period, shall elect one member as president for the term of the legislature, and two members as first and second deputies and two members as secretary and assistant secretary for a period of one year.

These individuals shall form the administrative teams of the House of People as well as House of Elders.

Duties of the administrative teams shall be determined by the Regulations on Internal Duties of each house.

Article Eighty-Eight

Each of the two houses of the National Assembly shall form commissions to study issues under discussion in accordance with the Regulations of Internal Duties.

Article Eighty-Nine

The House of People shall have the authority to establish a special commission, on the proposal of one third of its members, to review as well as investigate the actions of the Government.

The composition and procedure of operation of the aforementioned commission shall be determined by the Regulations on Internal Duties.

Article Ninety

The National Assembly shall have the following duties:

1. Ratification, amendment or abrogation of laws or legislative decrees;
2. Approval of social, cultural, economic as well as technological development programs;
3. Approval of the state budget as well as permission to obtain or grant loans;
4. Creation, amendment and or abrogation of administrative units;
5. Ratification of international treaties and agreements, or abrogation of membership of Afghanistan in them;
6. Other authorities enshrined in this Constitution.

Article Ninety-One

The House of People shall have the following special authorities:

1. Decide about elucidation session from each Minister in accordance with Article Ninety-Two of this Constitution;
2. Decide on the development programs as well as the state budget;

3. Approve or reject appointments according to provisions of this Constitution.

Article Ninety-Two

The House of People, on the proposal of twenty percent of all its members, shall make inquiries from each Minister.

If the explanations given are not satisfactory, the House of People shall consider the issue of a no- confidence vote.

The no- confidence vote on a Minister shall be explicit, direct, as well as based on convincing reasons. The vote shall be issued by the majority of all members of the House of People.

Article Ninety-Three

Any commission of both houses of the parliament can question any Minister about special issues.

The individual questioned may provide an oral or written response.

Article Ninety-Four

Law shall be what both houses of the National Assembly approve and the President endorses, unless this Constitution states otherwise.

In case the President rejects what the National Assembly has approved, the President shall send it back, within fifteen days from the date it was presented, to the House of People mentioning the reasons for rejection.

With the expiration of the period or if the House of People re-approves it with two thirds of all the votes, the draft shall be considered endorsed and enforceable.

Article Ninety-Five

The proposal for drafting laws shall be made by the Government or members of the National Assembly or, in the domain of regulating the judiciary, by the Supreme Court, through the Government.

Proposals for drafting the budget and financial affairs laws shall be made only by the Government.

Article Ninety-Six

If the proposal for drafting a law includes imposition of new obligations or reduction of state incomes, it shall be included in the work agenda of the National Assembly on condition the compensation source shall also be forecasted in the text of the proposal.

Article Ninety-Seven

Proposals for drafting laws shall be first submitted to the House of People by the government.

The House of People shall consider the draft laws, including budgetary and financial affairs as well as the proposal for obtaining or granting loans, and, after debate, either approve or reject as a whole.

The House of People shall not delay more than one month the draft proposal.

The House of People, after approving the proposed draft, shall send it to the House of the Elders.

The House of Elders shall decide on it within fifteen days.

In deciding about the proposed laws, treaties and development programs of the state the National Assembly shall give priority to those that, according to the proposal of the government, require urgent consideration.

If the proposal for drafting a law is made by ten members of either of the two houses, it shall be, after approval of one fifth of the House where it was initiated, included in the work agenda of that House.

Article Ninety-Eight

The state budget and development program of the government shall be submitted, through the House of Elders to the House of People along with its advisory views.

The decision of the House of People shall be implemented without presentation to the House of Elders, after endorsement by the President.

If for some reasons the budget is not approved before the beginning of the new fiscal year, the budget of the year before shall be applied pending the passage of the new budget.

The Government shall present during the fourth quarter of the financial year the budget for the next year, with the brief account of the current year budget, to the National Assembly.

The precise account of the previous year financial budget shall be presented to the National Assembly during the next six months according to the provisions of the law.

The House of People shall not delay approval of the budget for more than one month after receiving it and permission to obtain or grant loans not included in the budget, for more than fifteen days.

If the House of People during this period does not decide on obtaining or granting loans, the proposal shall be considered approved.

Article Ninety-Nine

If, during the sessions of the National Assembly, the annual budget, or development program, or issues related to national security, territorial integrity and independence of the country is under discussion, the sessions of the Assembly shall not end pending decision of the matter.

Article One Hundred

If one House rejects decisions of the other, a joint commission comprised of an equal number of members from each House shall be formed to solve the difference.

The decision of the commission, after endorsement by the President, shall be enforced.

If the joint commission does not solve the difference, the decision shall be considered rejected. In such situation, the

House of People shall pass it with two-thirds majority in its next session. This decision, without submission to the House of Elders, can be promulgated once endorsed by the President.

Article One Hundred One

No member of the National Assembly shall be legally prosecuted for reasons of voting or views expressed during performance of duty.

Article One Hundred Two

If a member of the National Assembly is accused of a crime, the responsible official shall inform the House of which the accused is a member, and the accused shall be legally prosecuted.

In case of a witnessed crime, the responsible official shall legally pursue and arrest the accused without the permission of the House of which the accused is a member.

In both cases, if the legal prosecution requires detention, the responsible official shall immediately inform the respective House and obtain its approval.

If the accusation takes place during an Assembly recess, the permission for arrest or detention shall be obtained from the administrative board of the respective House, and the issue shall be referred to the first session of the aforementioned House for decision.

Article One Hundred Three

The Ministers can participate in the sessions of either House of the National Assembly.

Either House of the National Assembly may demand the participation of the Ministers in its session.

Article One Hundred Four

Both Houses of the National Assembly shall convene their sessions concurrently, but separately.

Sessions of the two Houses shall be held jointly under the following circumstances:

1. When the legislative term or annual sessions are inaugurated by the President;
2. When deemed necessary by the President.

The President of the House of People shall preside over the joint sessions of the National Assembly.

Article One Hundred Five

The sessions of the National Assembly shall be open unless the President of the Assembly or at least ten members of the National Assembly request their secrecy and the Assembly accepts their request.

No one shall enter the National Assembly building by force.

Article One Hundred Six

The quorum for voting of each House of the National Assembly shall be complete with the majority presence of members and decisions shall be taken with the majority of votes of members present, unless this Constitution states otherwise.

Article One Hundred Seven

The National Assembly shall hold two regular sessions annually.

The term of both regular sessions shall be nine months every year, and when needed, the Assembly shall extend this term.

Extraordinary sessions of the Assembly during recess shall be convened by Presidential order.

Article One Hundred Eight

In cases of death, resignation, and dismissal of a member of the National Assembly or disability or handicap, which impedes permanent performance of duty, the placement of the new representative for the remaining period of the legislative term shall be in accordance with provisions of the law.

Matters related to the presence and absence of members of the National Assembly shall be regulated by the Internal Duties Statute.

Article One Hundred Nine

Proposals for amending elections law shall not be included in the work agenda of the National Assembly during the last year of the legislative term.

Chapter Six
Loya Jirga

Article One Hundred Ten

The Loya Jirga is the highest manifestation of the will of the people of Afghanistan.

The Loya Jirga consists of:

1. Members of the National Assembly;
2. Presidents of the provincial as well as district councils.

Ministers, Chief Justice and members of the Supreme Court as well as the Attorney General may participate in the Loya Jirga sessions without voting rights.

Article One Hundred Eleven

The Loya Jirga shall convene in the following situations:

1. To decide on issues related to independence, national sovereignty, territorial integrity as well as supreme national interests;
2. Amend provisions of this Constitution;
3. Impeach the President in accordance with the provisions of Article Sixty Nine of this Constitution.

Article One Hundred Twelve

In its first session, the Loya Jirga shall elect, from amongst its members, a Chairperson, a Deputy-Chair, and a Secretary and an Assistant Secretary.

Article One Hundred Thirteen

The quorum of the Loya Jirga shall be complete for voting with the presence of the majority of members.

The decision of the Loya Jirga, except in situations explicitly stated in this Constitution, shall be adopted by a majority of members present.

Article One Hundred Fourteen

Sessions of the Loya Jirga shall be open unless one fourth of their memberships demand secrecy and the Loya Jirga accept this demand.

Article One Hundred Fifteen

During the sessions of the Loya Jirga, provisions of Articles One Hundred One and One Hundred Two of this Constitution shall be applied to its members.

Chapter Seven
The Judiciary

Article One Hundred Sixteen

The judiciary shall be an independent organ of the state of the Islamic Republic of Afghanistan.

The judiciary shall be comprised of one Supreme Court, Courts of Appeal as well as Primary Courts whose organization and authority shall be regulated by law.

The Supreme Court shall be the highest judicial organ, heading the judicial power of the Islamic Republic of Afghanistan.

Article One Hundred Seventeen

The Supreme Court shall be comprised of nine members, appointed by the President and with the endorsement of the House of People, and in observance of the provisions of clause three of Article Fifty as well as Article One Hundred Eighteen of this Constitution, shall be initially appointed in the following manner:

Three members for a period of four years, three members for seven years, and three members for ten years.

Later appointments shall be for period of ten years.

Appointment of members for a second term shall not be permitted.

The President shall appoint one of its members as Chief Justice of the Supreme Court.

Members of the Supreme Court, except under circumstances stated in Article One Hundred Twenty Seven of this Constitution, shall not be dismissed till the end of their term.

Article One Hundred Eighteen

Supreme Court members shall have the following qualifications:

1. At time of appointment the age of the Chief Justice of the Supreme Court and its members shall not be less than forty year.
2. Shall be a citizen of Afghanistan.
3. Shall have higher education in legal studies or Islamic jurisprudence as well as adequate expertise and experience in the judicial system of Afghanistan.
4. Shall have good character as well as good reputation.
5. Shall not have been convicted, by a court, for crimes against humanity, crimes, or deprivation of civil rights.
6. Shall not be a member of any political party during his term of duty.

Article One Hundred Nineteen

Before assuming their duties, members of the Supreme Court shall take the following oath of office in the presence of the President:

“In the name of Allah, Most Compassionate, Most Merciful.

I swear in the name of God Almighty to attain justice and righteousness in accordance with the tenets of the Holy religion of Islam, provisions of this Constitution as well as

other laws of Afghanistan, and to execute the judicial duty with utmost honesty, righteousness and impartiality."

Article One Hundred Twenty

The authority of the judicial organ shall include consideration of all claims filed by real or incorporeal persons, including the state, as plaintiffs or defendants, before the court in accordance with the provisions of the law.

Article One Hundred Twenty-One

At the request of the Government, or courts, the Supreme Court shall review the laws, legislative decrees, international treaties as well as international conventions for their compliance with the Constitution and interpret them in accordance with the law.

Article One Hundred Twenty-Two

No law shall, under any circumstances, exclude any case or area from the jurisdiction of the judicial organ as defined in this chapter and submit it to another authority.

This provision shall not prevent formation of special courts stipulated in Articles Sixty- Nine, Seventy-Eight and One Hundred Twenty Seven of this Constitution, as well as military courts related to their cases.

The organization and authority of these courts shall be regulated by law.

Article One Hundred Twenty-Three

With respect to the provisions of this Constitution, statutes related to the formation, authority, as well as proceedings of courts and matters related to judges, shall be regulated by law.

Article One Hundred Twenty-Four

Provision of Laws related to civil servants as well as other administrative staff of the state shall also apply to the officials and the administrative personnel of the judiciary; but the Supreme Court in accordance with the law shall regulate their

appointment, dismissal, promotion, retirement, rewards and punishments.

Article One Hundred Twenty-Five

The budget of the judiciary shall be prepared by the Supreme Court in consultation with the Government, and shall be presented by the Government to the National Assembly as part of the national budget.

The Supreme Court shall implement the budget of the judiciary.

Article One Hundred and Twenty-Six

Members of the Supreme Court shall receive lifetime pensions at the end of their term of service provided they do not hold state and political offices.

Article One Hundred Twenty-Seven

If more than one third of the members of the House of People demand the trial of the Chief Justice of the Supreme Court or any of its members accused of a crime related to job performance or committing a crime, and, the House of People approves this demand by two thirds majority of all members, the accused shall be dismissed and the issue referred to a special court.

The formation of the court and procedure of the trial shall be regulated by law.

Article One Hundred Twenty-Eight

In the courts in Afghanistan, trials shall be held openly and every individual shall have the right to attend in accordance with the law.

The court shall hold secret trials in situations clarified by law or when it considers necessary, but pronouncement of its decision shall be open in all cases.

Article One Hundred Twenty-Nine

In issuing its decision, the court is obligated to state the reason for its verdict.

All final decisions of the courts shall be enforced, except for capital punishment, which shall require Presidential approval.

Article One Hundred Thirty

In cases under consideration, the courts shall apply provisions of this Constitution as well as other laws.

If there is no provision in the Constitution or other laws about a case, the courts shall, in pursuance of Hanafi jurisprudence, and, within the limits set by this Constitution, rule in a way that attains justice in the best manner.

Article One Hundred Thirty-One

The courts shall apply the Shia jurisprudence in cases involving personal status of followers of the Shia sect in accordance with the provisions of the law.

In other cases, if no clarification in this Constitution and other laws exist, the courts shall rule according to laws of this sect.

Article One Hundred Thirty-Two

Judges are appointed at the proposal of the Supreme Court and approval of the President.

Appointment, transfer, promotion, punishment and proposals for retirement of judges, according to provisions of the laws, shall be within the authority of the Supreme Court.

To better regulate judicial as well as administrative matters and attain necessary reforms, the Supreme Court shall establish the Office of General Administration of the Judiciary.

Article One Hundred Thirty-Three

When a judge is accused of a crime, the Supreme Court shall, in accordance with the provisions of the law, consider the case. After hearing the defense, if the Supreme Court

considers the accusation valid, it shall present a proposal to the President for dismissal of the judge. After Presidential approval, the accused judge shall be dismissed and punished according to the provisions of the law.

Article One Hundred Thirty-Four

Discovery of crimes shall be the duty of police, and investigation and filing the case against the accused in the court shall be the responsibility of the Attorney's Office, in accordance with the provisions of the law. The Attorney's Office shall be part of the Executive organ and shall be independent in its performance.

The organization, authority as well as method of work of the Attorney's Office shall be regulated by law. Special law shall regulate discovery and investigation of crimes related to the duties of the armed forces, police and officials of national security.

Article One Hundred Thirty-Five

If a party in lawsuit does not know the language, the right to know the materials and documents of the case as well as conversation in the court, shall be provided in the party's mother tongue through a translator appointed by the court.

Chapter Eight
Administration

Article One Hundred Thirty-Six

The administration of the Islamic Republic of Afghanistan, based on the units of the central government and local offices, shall be regulated according to the law.

The central administration shall be divided into several administrative units, each headed by a Minister.

The local administrative unit shall be a province. The number, area, divisions and organization of provinces as well as number of related offices shall be regulated on the basis of population, social and economic conditions, as well as geographical location.

Article One Hundred Thirty-Seven

The government, in preserving the principles of centralism, shall transfer necessary powers, in accordance with the law, to local administrations in order to accelerate and improve economic, social as well as cultural matters, and foster peoples' participation in developing national life.

Article One Hundred Thirty-Eight

There shall be a provincial council in every province.

Members of the provincial councils according to law, shall be elected for four years by the residents of the province, proportionate to the population, through free, general, secret as well as direct elections.

The provincial council shall elect one of its members as President.

Article One Hundred Thirty-Nine

The provincial council shall participate in the attainment of the development objectives of the state and improvement of the affairs of the province in the manner prescribed by law and shall advise the provincial administration on related issues.

The provincial council shall perform its duties with the cooperation of the local administration.

Article One Hundred Forty

Councils shall be established to organize activities as well as attain active participation of the people in local administrations, in districts and villages, in accordance with the provisions of the law.

Local residents shall elect members of these councils for three years through free, general, secret as well as direct elections.

Participation of nomads in these local councils shall be regulated in accordance with the provisions of the law.

Article One Hundred Forty-One

To administer city affairs, municipalities shall be established.

The mayor and members of municipal councils shall be elected through free, general, secret and direct elections.

Matters related to municipalities shall be regulated by law.

Article One Hundred Forty-Two

To implement the provisions as well as attain values enshrined in this Constitution, the state shall establish necessary offices.

Chapter Nine
State of Emergency

Article One Hundred Forty-Three

If because of war, threat of war, serious rebellion, natural disasters or similar conditions, protection of independence and national life become impossible through the channels specified in this Constitution, the state of emergency shall be proclaimed by the President, throughout the country or part thereof, with endorsement of the National Assembly.

If the state of emergency continues for more than two months, the consent of the National Assembly shall be required for its extension.

Article One Hundred Forty-Four

During the state of emergency, the President may, in consultation with the presidents of the National Assembly as well as the Chief Justice of the Supreme Court, transfer some powers of the National Assembly to the government.

Article One Hundred Forty-Five

During the state of emergency, the President may, after approval by the presidents of the National Assembly as well as the Chief Justice of the Supreme Court, suspend the enforcement of the following provisions or place restrictions on them:

1. Clause Two of Article Twenty-Seven;
2. Article Thirty-Six;
3. Clause Two of Article Thirty-Seven;
4. Clause Two of Article Thirty-Eight.

Article One Hundred Forty-Six

The Constitution shall not be amended during the state of emergency.

Article One Hundred Forty-Seven

If the presidential term or the legislative term of the National Assembly expires during the state of emergency, the new general elections shall be postponed, and the presidential as well as parliamentary terms shall extend up to four months.

If the state of emergency continues for more than four months, the President shall call the Loya Jirga.

Within two months after the termination of the state of emergency, elections shall be held.

Article One Hundred Forty-Eight

At the termination of the state of emergency, measures adopted under Article One Hundred Forty-Four and One Hundred Forty-Five of this Constitution shall be void immediately.

Chapter Ten
Amendments

Article One Hundred Forty-Nine

The principles of adherence to the tenets of the Holy religion of Islam as well as Islamic Republicanism shall not be amended.

Amending fundamental rights of the people shall be permitted only to improve them.

Amending other articles of this Constitution, with due respect to new experiences and requirements of the time, as well as provisions of Articles Sixty-Seven and One Hundred Forty-Six of this Constitution, shall become effective with the proposal of the President and approval of the majority of National Assembly members.

Article One Hundred Fifty

To process the amendment proposals, a commission comprised of members of the Government, National Assembly as well as the Supreme Court shall be formed by presidential decree to prepare the draft proposal.

To approve the amendment, the Loya Jirga shall be convened by a Presidential decree in accordance with the provisions of the Chapter on Loya Jirga.

If the proposed amendment is approved by majority of the two third of the Loya Jirga members after the endorsement of the President, it becomes enforceable.

Chapter Eleven
Miscellaneous Provisions

Article One Hundred Fifty-One

The President, Vice-Presidents, Ministers, Chief Justice and members of the Supreme Court, the Attorney General, Heads of the Central Bank and National Directorate of Security, Governors and Mayors, during their term of offices, shall not engage in any profitable business with the state.

Article One Hundred Fifty-Two

The President, Vice-Presidents, Ministers, Chief Justice and members of the Supreme Court, Presidents and members of the National Assembly, the Attorney General and judges shall not engage in other jobs during their term of office.

Article One Hundred Fifty-Three

Judges, Attorneys, Officers of the Armed Forces, Police and officials of the National Security shall not become members of political parties during their term of office.

Article One Hundred Fifty-Four

The wealth of the President, Vice-Presidents, Ministers, members of the Supreme Court as well as the Attorney General, shall be registered, reviewed and published prior to and after their term of office by an organ established by law.

Article One Hundred Fifty-Five

Suitable salaries shall be fixed for Vice-Presidents, Ministers, Presidents, as well as members of the National Assembly and Supreme Court, judges, and Attorney General in accordance with the provisions of the law.

Article One Hundred Fifty-Six

The Independent Elections Commission shall be established to administer and supervise every kind of elections as well as refer to general public opinion of the people in accordance with the provisions of the law.

Article One Hundred Fifty-Seven

The Independent Commission for supervision of the implementation of the Constitution shall be established in accordance with the provisions of the law.

Members of this Commission shall be appointed by the President with the endorsement of the House of People.

Chapter Twelve
Transitional Provisions

Article One Hundred Fifty-Eight

The title of the Father of the Nation and privileges bestowed upon His Majesty Mohammad Zahir Shah, the former King of

Afghanistan, by the Emergency Loya Jirga of one thousand three hundred and eighty one (HS), (2002), with due respect to provisions of this Constitution, shall be preserved during his lifetime.

Article One Hundred Fifty-Nine

The period between the adoption of the Constitution and the inauguration of the National Assembly shall be considered the transition period.

The Islamic Transitional Government of Afghanistan, during the transitional period, shall perform the following duties:

1. Issuing legislative decrees related to elections of the President, National Assembly as well as local councils within six months;
2. Issuing decrees regarding the organization and authority of courts as well as the commencement of work on fundamental organizations law in less than one year;
3. Establishing the Independent Elections Commission;
4. Making necessary reforms to better regulate executive as well as judicial affairs;
5. Adopting necessary measures to prepare the ground for implementing provisions of the Constitution.

Article One Hundred Sixty

The first President-Elect shall, according to provisions of this Constitution, commence work thirty days after election results are declared.

Multilateral efforts shall be made to hold the first presidential as well as National Assembly elections concurrently and simultaneously.

Pending the establishment of the National Assembly, its powers, enshrined in this Constitution, shall be submitted to the government, and the interim Supreme Court shall be established by presidential decree.

Article One Hundred Sixty-One

Immediately after inauguration, the National Assembly shall exercise its powers in accordance with the provisions of this Constitution.

After inauguration of the first session of the National Assembly, within thirty days, the government as well as the Supreme Court shall be established in accordance with the provisions of the Constitution.

The President of the Islamic Transitional Government of Afghanistan shall perform its duties until the inauguration of the President-Elect.

The executive and judicial organs of the state, in accordance with Clause Four of Article One Hundred Fifty-Nine of this Constitution, shall continue with their duties pending the formation of the government as well as the Supreme Court.

Legislative decrees enforced from the beginning of the interim period shall be referred to the first session of the National Assembly.

These decrees shall be enforceable unless annulled by the National Assembly.

Article One Hundred Sixty-Two

This Constitution shall be enforced from the date of approval by the Loya Jirga, and endorsed and proclaimed by the President of the Islamic Transitional Government of Afghanistan.

Upon the enforcement of this Constitution, laws and legislative decrees contrary to its provisions shall be invalid.

Download from: aghalibrary.com